

2013-14 ರಿಂದ 2016-17 ರ ಅವಧಿಯ
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಶೋಧಕರು

ಡಾ. ಬಿ. ಶಿವರಾಜು, ಐಎಫ್‌ಎಸ್
ಅಪರ ಪ್ರಧಾನ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು (ನಿವೃತ್ತ)
ಡಾ. ಲಾಸ್ಯಾ ಗೋಪಾಲ್

ದಿ ಎನರ್ಜಿ ಅಂಡ್ ರಿಸೋರ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆ (ಟೆರಿ)
4ನೇ ಮೇಯಿನ್, ದೊಮ್ಮಲೂರು 2ನೇ ಹಂತ
ಬೆಂಗಳೂರು-560071

ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ
Karnataka Evaluation Authority

ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ
ಯೋಜನೆ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಂಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಖ್ಯಿಕ ಇಲಾಖೆ
ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಜುಲೈ-2021

©ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, 2021

ಇವರಿಗಾಗಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ
#542, 5ನೇ ಮಹಡಿ, 2ನೇ ಹಂತ
ಬಹುಮಹಡಿ ಕಟ್ಟಡ, ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವೀಧಿ
ಬೆಂಗಳೂರು-560 001

ಇವರಿಂದ

ದಿ ಎನರ್ಜಿ ಅಂಡ್ ರಿಸೋರ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆ (ಟಿರಿ)
4ನೇ ಮೇಯಿನ್, ದೊಮ್ಮಲೂರು 2ನೇ ಹಂತ
ಬೆಂಗಳೂರು-560 071

ಅಕ್ಷರ ಜೋಡಣೆ ಮತ್ತು ಮುದ್ರಣ

ಕೊಲೋಸಿಯಾ ಕ್ರಿಯೇಶನ್ಸ್ ಪ್ರೈ ಲಿಮಿಟೆಡ್
ನಂ.27, ಎಎ ಟವರ್, ಎಂಎಸ್‌ಆರ್ ಮೈನ್ ರೋಡ್
ಬೆಸ್ಕಾಂ ಎದುರು, ಮತ್ತಿಕೆರೆ
ಬೆಂಗಳೂರು-560 054

colosiacreations@gmail.com

ಮುನ್ನುಡಿ

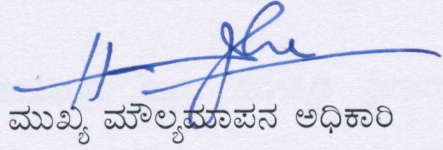
ಅರಣ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಅರಣ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುವ ಮತ್ತು ಇದರೊಂದಿಗೆ ಅಂಚಿನ ಸಮುದಾಯಗಳ ಜೀವನೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರಿನ ಅಭಿಯಾನವು ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬಿದಿರಿನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳ ಮೂಲಕ ಉತ್ಪಾದನಾ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಒಳಗೊಂಡ ಸಮಗ್ರ ವಿಧಾನದೊಂದಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮೂಲಕ ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರಿನ ಅಭಿಯಾನ (2013-14ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯ) ಯೋಜನೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ದಿ ಎನರ್ಜಿ ಅಂಡ್ ರಿಸೋರ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯು (ಟಿರಿ) ಈ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ನಡೆಸಿದೆ.

ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ದ್ವಿತೀಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ. ಮಾದರಿಗೊಳಪಡಿಸಿದ 26 ನೆಡುತೋಪು ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕ್ಷೇತ್ರ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ವಿಭಿನ್ನ ತಂತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಸೀಮಿತ ಮಾಹಿತಿಯಿದೆ ಎಂದು ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಡಿಮೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯಾಗಿರುವುದು (77%), ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಅನುಮೋದನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ, ಕೇವಲ 8% ನೆಡುತೋಪುಗಳು ಕಡಿಮೆ ಆದ್ಯತೆಯ ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು, ಜಂಟಿ ಅರಣ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಮಿತಿಗಳ ಕಡಿಮೆ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಾಗಿರುವುದು ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಿದ ಬಿದಿರಿನ ಕಡಿಮೆ ಗುಣಮಟ್ಟ ಇರುವುದು ಇವುಗಳು ಇತರ ಪ್ರಮುಖ ಶೋಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ಸಹಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ನೆರವು ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಗತ್ಯವಾದ ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು, ಕ್ಷೇತ್ರ-ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಬಿದಿರಿನ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು, ವಿಶೇಷ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸರಣಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವುದು, ಖಾಸಗಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಬಿದಿರಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು,

ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ನೆಡುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಬಿದಿರಿನ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು,
ಇವುಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ

ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಶೋಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳು ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ
ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಾನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಯೋಜನೆ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಂಯೋಜನೆ
ಮತ್ತು ಸಾಂಖ್ಯಿಕ ಇಲಾಖೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ, ಇವರ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ.
49ನೇ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಮಿತಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ
ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕರಡು ವರದಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದು,
ಓರ್ವ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪಕರು ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಉಪಯುಕ್ತ ಟೀಕೆಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು
ಒಳಹರಿವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಸಹಕಾರ
ನೀಡಿದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಮುಖ್ಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಅಧಿಕಾರಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ

ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು

ಈ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ದಿ ಎನರ್ಜಿ ಅಂಡ್ ರಿಸೋರ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆ (ಟಿರಿ) ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ನಮ್ಮ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ಹಲವಾರು ಅರಣ್ಯ ನೆಡುತೋಪುಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವುದು, ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ, ವಾಸಸ್ಥಾನ ಸುಧಾರಣಾ ಕಾರ್ಯಗಳು, ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯ, ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಸಂಶೋಧನೆ ತರಬೇತಿ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿಯುವುದು ಹಾಗೂ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂವಹನ ನಡೆಸುವುದು ನಮಗೆ ಸಮೃದ್ಧ ಮತ್ತು ಸ್ಪೂರ್ತಿದಾಯಕ ಅನುಭವವಾಗಿತ್ತು. ನಮಗೆ ನೀಡಿದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಶ್ರೀ ಸುದರ್ಶನ್ ಜಿ, ಭಾಅಸೇ, ಮುಖ್ಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಾಧಿಕಾರಿ (ಹಿಂದಿನ), ಶ್ರೀ ಹರಿ ಕುಮಾರ್ ಝಾ, ಭಾಅಸೇ, ಮುಖ್ಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಾಧಿಕಾರಿ, ಡಾ. ಛಾಯಾ ಕೆ. ದೆಗಾಂವ್‌ಕರ್, ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಾಧಿಕಾರಿ, ಡಾ. ಮಂಜುನಾಥ, ನಿರ್ದೇಶಕರು (ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ), ಶ್ರೀಮತಿ ಜ್ಯೋತಿ ಎಸ್ ಜೆನ್ನಿ, ಸಹ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಎಲ್ಲಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ತಂಡಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಶ್ರೀ ಪುನತಿ ಶ್ರೀಧರ್, ಪ್ರಧಾನ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಪಡೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು (ಹಿಂದಿನ), ಶ್ರೀ ಸಂಜಯ್ ಮೋಹನ್, ಪ್ರಧಾನ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಪಡೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಶ್ರೀ ವಿಜಯ ಕುಮಾರ್ ಗೋಗಿ, ಪ್ರಧಾನ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು (ವನ್ಯಜೀವಿ), ಶ್ರೀ ಅಜಯ್ ಮಿಶ್ರಾ, ಪ್ರಧಾನ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು (ಅಭಿವೃದ್ಧಿ), ಶ್ರೀಮತಿ ರಿತು ಕಕ್ಕರ್, ಪ್ರಧಾನ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು, (ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ, ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಸಂಶೋಧನೆ, ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ), ಶ್ರೀ ಶಿವ ರಾಜ್ ಸಿಂಗ್, ಪ್ರಧಾನ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು (ಪ್ರಚಾರ ಮತ್ತು ಸಂವಹನ), ಶ್ರೀ ಪುನೀತ್ ಪಾಠಕ್, ಅಪರ ಪ್ರಧಾನ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು (ಅರಣ್ಯೀಕರಣ ಪರಿಹಾರ ನಿಧಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ), ಶ್ರೀ ಬ್ರಿಜೇಶ್ ಕುಮಾರ್, ಅಪರ ಪ್ರಧಾನ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು (ಹದಿಮೂರನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ), ಶ್ರೀ ಆರ್.ಕೆ. ಶ್ರೀವಾಸ್ತವ, ಅಪರ ಪ್ರಧಾನ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು (ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನ), ಶ್ರೀಮತಿ ಸೀಮಾ ಗರ್ಗ, ಅಪರ ಪ್ರಧಾನ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು (ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ) ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಬಿಶ್ವಜಿತ್ ಮಿಶ್ರಾ, ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು (ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕೋಶ) ಇವರೆಲ್ಲರ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಈ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಲಯ ಅರಣ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿದವರು ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ತಂಡ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕೋಶದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಸೌಕರ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಇವರೆಲ್ಲರ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಲಯ, ವಿಭಾಗ ಮತ್ತು ವಲಯ ಕಚೇರಿಗಳ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಸಮನ್ವಯವು ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿತ್ತು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಹಿರಿಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಶ್ರೀ ಅಮಿತ್ ಕುಮಾರ್, ಗ್ರಾಮೀಣ ಇಂಧನ ಮತ್ತು ಜೀವನೋಪಾಯಗಳ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಡಾ. ದೇಬಾಜಿತ್ ಪಾಲಿತ್, ದಕ್ಷಿಣ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕೇಂದ್ರದ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಶ್ರೀ ಡಿ.ಎನ್. ನರಸಿಂಹ ರಾಜು ಇವರೆಲ್ಲರ ಸಮಯೋಚಿತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ದಿ ಎನರ್ಜಿ ಅಂಡ್ ರಿಸೋರ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯು ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಮುಖ ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮತ್ತು ಬದ್ಧ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೊಂದಿಗೆ ಈ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ:

ಪ್ರಮುಖ ತಂಡ

- ಡಾ. ಬಿ. ಶಿವರಾಜು, ಭಾಅಸೇ, ಅಪರ ಪ್ರಧಾನ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು (ನಿವೃತ್ತ), ಪ್ರಧಾನ ಶೋಧಕರು
- ಡಾ. ಲಾಸ್ಯ ಗೋಪಾಲ್, ಸಹ ಪ್ರಧಾನ ಶೋಧಕರು
- ಡಾ. ನಾಗರಾಜ್ ಪಾಟೀಲ್, ಸಿವಿಲ್ ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ತಜ್ಞರು
- ಡಾ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ, ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು
- ಶ್ರೀ ಅಶ್ವಥಯ್ಯ, ಉಪ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ (ನಿವೃತ್ತ), ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು
- ಶ್ರೀ ನಾಗೇಶ್, ಐ. ವಿ. ಉಪ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ (ನಿವೃತ್ತ), ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು
- ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಎಚ್. ನಿಂಗಾ ಸೆಟ್ಟಿ, ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು
- ಶ್ರೀ ಯಬ್ಬತಿ ನಾಗರಾಜು, ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು
- ಡಾ. ಶ್ರೀಧರ ಬಾಬು, ಎಂ.ಎನ್. ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು
- ಶ್ರೀ ಹರ ಕುಮಾರ ವರ್ಮ, ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು
- ಶ್ರೀ ಅರ್ಜುನ ಶೆಟ್ಟಿ, ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು
- ಡಾ. ವೀರಬಸ್ವಂತ ರೆಡ್ಡಿ, ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು
- ಶ್ರೀ ಕಿರಿಟಿ ಸಾಹೂ, ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು
- ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥ ಜಾಧವ್, ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು
- ಶ್ರೀ ಮಹೇಂದ್ರ ಮಠ, ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು

ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಚಿವಾಲಯದ ಬೆಂಬಲ

- ಶ್ರೀ ಟಿ. ಸರವಣ, ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು
- ಶ್ರೀಮತಿ ಶೋಭಾ ಎಂ.ಪಿ, ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು
- ಶ್ರೀಮತಿ ಜ್ಯೋತಿ. ಎಸ್, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು
- ಶ್ರೀಮತಿ ಮಂಜುಳ. ಕೆ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು
- ಶ್ರೀಮತಿ ಕ್ರಿಸ್ತಿನಾ ಪ್ರೀತಿ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು

ಈ ಅಧ್ಯಯನವು, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಫಲಾನುಭವಿಗಳೊಂದಿಗಿನ ಸಂವಹನವು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಸರಳೀಕರಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಅರ್ಥೈಸಿದ್ದು, ಯೋಜನೆಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಸೂಚಕಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತದೆ, ಇವುಗಳನ್ನು ಈ ವರದಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ತರಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಜೊತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹಾ ಇಂಧನ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಆಶಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಪರಿವಿಡಿ

ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಾರಾಂಶ.....	1
1 ಪರಿಚಯ.....	5
1.1 ಹಿನ್ನೆಲೆ.....	5
1.2 ಅಭಿಯಾನದ ಉದ್ದೇಶಿತ ಗುರಿ.....	7
1.3 ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳು.....	8
1.4 ಅಭಿಯಾನದ ರಚನೆ.....	8
1.5 ಅಭಿಯಾನದ ಘಟಕಗಳು.....	9
1.5.1 ನೆಡುತೋಪು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ.....	10
1.5.2 ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳು, ಬಿದಿರಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ರಫ್ತು.....	11
1.5.3 ಅನುಷ್ಠಾನ ಉಸ್ತುವಾರಿಯ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ.....	12
1.5.4 ಅಭಿಯಾನದ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ.....	13
1.6 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ.....	19
1.6.1 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಉದ್ದೇಶ.....	19
1.6.2 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಗುರಿಗಳು.....	19
1.6.3 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು.....	20
1.7 ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಮರ್ಶೆ.....	20
2 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ವೈಧಾನಿಕತೆ.....	23
2.1 ವಿಧಾನ.....	23
2.2 ಬದಲಾವಣೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ.....	25
2.3 ವೈಧಾನಿಕತೆ.....	28
2.3.1 ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರದೇಶ.....	28
2.3.2 ಮಾದರಿ ವಿನ್ಯಾಸ.....	29
2.3.3 ಮಾದರಿಯ ಗಾತ್ರ.....	30
2.3.4 ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ.....	32
2.3.5 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಸಾಧನಗಳು.....	32
2.3.6 ಕಲ್ಪನೆ.....	33
2.3.7 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕಾಗಿ ತಂತ್ರಗಳು.....	33
2.3.8 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ತಂಡ.....	34
2.3.9 ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಅಧ್ಯಯನ.....	35
2.3.10 ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಲೋಕನಗಳು.....	38
2.3.11 ಮಧ್ಯಂತರ ವರದಿ.....	39
2.3.12 ಮಿತಿಗಳು.....	39
3 ಫಲಿತಾಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಚರ್ಚೆ.....	41
3.1 ನೆಡುತೋಪು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ.....	41
3.1.1 ಯೋಜನೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ.....	42
3.1.2 ವೆಚ್ಚದ ರೂಢಿಗಳು ಮತ್ತು ಖರ್ಚು.....	44
3.1.3 ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ.....	46
3.1.4 ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ.....	47
3.1.5 ಸಮುದಾಯದ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ.....	48
3.1.6 ನೆಟ್ಟ ಮಾದರಿಗಳು ಮತ್ತು ನೆಡಲಾದ ಪ್ರಭೇದಗಳು.....	50
3.1.7 ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ.....	50
3.1.8 ಯಶಸ್ಸು / ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆ.....	53
3.1.9 ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವರ್ಗಾವಣೆ, ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರದರ್ಶನ.....	59

3.2	ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ರಫ್ತು.....	63
3.3	ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾನಿಟರಿಂಗ್ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ.....	63
4	ಶೋಧನೆಗಳು.....	67
5	ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳು.....	73
6	ಉಲ್ಲೇಖಗಳು.....	77
	ಅನುಬಂಧಗಳ ಪಟ್ಟಿ	79-111

ಕೋಷ್ಟಕಗಳ ಪಟ್ಟಿ

ಕೋಷ್ಟಕ 1: ಅಭಿಯಾನದ ಉದ್ದೇಶಗಳು, ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು.....	9
ಕೋಷ್ಟಕ 2: ಭೌತಿಕ ಗುರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಗಳು 2013-14 ರಿಂದ 2016-17.....	15
ಕೋಷ್ಟಕ 3: ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಗಳು 2013-14 ರಿಂದ 2016-17.....	17
ಕೋಷ್ಟಕ 4: ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಸಾರಾಂಶ.....	20
ಕೋಷ್ಟಕ 5: ಬದಲಾವಣೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ.....	25
ಕೋಷ್ಟಕ 6: ವೃತ್ತವಾರು ಮತ್ತು ವಿಭಾಗವಾರು ಮಾದರಿಗೊಳಪಡಿಸಿದ ನೆಡುತೋಪುಗಳು.....	30
ಕೋಷ್ಟಕ 7: ವರ್ಷವಾರು ಮಾದರಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳು.....	31
ಕೋಷ್ಟಕ 8: ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿವರಗಳು.....	32
ಕೋಷ್ಟಕ 9: ವೈಧಾನಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸಾಧನಗಳು.....	33
ಕೋಷ್ಟಕ 10: ಅನುಮೋದಿಸಲಾದ ವಾರ್ಷಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣಾ ಯೋಜನೆಗಳ ಸಮಯಮಿತಿ.....	43
ಕೋಷ್ಟಕ 11: ವೃತ್ತವಾರು ವಾರ್ಷಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣಾ ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಮೋದನೆಯ ಸಮಯ ಮಿತಿ.....	43
ಕೋಷ್ಟಕ 12: ಅಂದಾಜು ಅನುಮೋದನೆಗಳ ಕಾಮಗಾರಿ ಹಂತವಾರು ಸಮಯಮಿತಿ.....	43
ಕೋಷ್ಟಕ 13: ಮಾದರಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಿನ ಸಾರಾಂಶ.....	44
ಕೋಷ್ಟಕ 14: ನೆಡುತೋಪು ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ವೃತ್ತವಾರು ವೆಚ್ಚ (ರೂ.).....	45
ಕೋಷ್ಟಕ 15: ಮಾದರಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕಾಮಗಾರಿಗೆ ವಿವರಗಳು (ಸಂಖ್ಯೆ=26).....	47
ಕೋಷ್ಟಕ 16: ಜಂಟಿ ಅರಣ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಮಿತಿಗಳ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ಸಂಖ್ಯೆ = 26).....	48
ಕೋಷ್ಟಕ 17: ವೃತ್ತವಾರು ಮತ್ತು ಪ್ರಭೇದಗಳವಾರು ಮಾದರಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳು.....	50
ಕೋಷ್ಟಕ 18: ಗಡಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳ ವಿವರಗಳು.....	51
ಕೋಷ್ಟಕ 19: ವೃತ್ತವಾರು ಗಡಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳು.....	51
ಕೋಷ್ಟಕ 20: ನೆಡುತೋಪುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ವರ್ಷಗಳು.....	52
ಕೋಷ್ಟಕ 21: ವೃತ್ತವಾರು ನೆಡುತೋಪುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ.....	52
ಕೋಷ್ಟಕ 22: ವೃತ್ತವಾರು ಅವಗಡಗಳ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಿ ಮಾಡಿರುವುದು.....	53
ಕೋಷ್ಟಕ 23: ವೃತ್ತವಾರು ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರು.....	54
ಕೋಷ್ಟಕ 24: ವಯಸ್ಸನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರು.....	55
ಕೋಷ್ಟಕ 25: ನೆಟ್ಟ ವರ್ಷದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರು.....	56
ಕೋಷ್ಟಕ 26: ಪ್ರಭೇದಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರು.....	57
ಕೋಷ್ಟಕ 27: ವೃತ್ತವಾರು ಮತ್ತು ಪ್ರಭೇದಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರು.....	58
ಕೋಷ್ಟಕ 28: ಬೇರುಕಾಂಡಗಳ ವಿವರಗಳು.....	58
ಕೋಷ್ಟಕ 29: ನೈಸರ್ಗಿಕ ಮರಗಳ ವಿವರಗಳು.....	59

ಚಿತ್ರಗಳ ಪಟ್ಟಿ

ಚಿತ್ರ 1: ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಪ್ರಮುಖ ಘಟಕಗಳು.....	20
ಚಿತ್ರ 2: ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ವಿಧಾನ.....	24

ರೇಖಾ ಚಿತ್ರ ಪಟ್ಟಿ

ರೇಖಾ ಚಿತ್ರ 1: ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ (ಸಂಖ್ಯೆ= 26).....	47
--	----

ಭಾವಚಿತ್ರಗಳ ಪಟ್ಟಿ

ಭಾವಚಿತ್ರ 1: ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ವಲಯ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯ ದತ್ತಾಂಶ ನಮೂದು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು	36
ಭಾವಚಿತ್ರ 2: ಕಬ್ಬನ್ ಪಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ.....	36
ಭಾವಚಿತ್ರ 3: ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿಭಾಗದ ದೇವನಹಳ್ಳಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ	37
ಭಾವಚಿತ್ರ 4: ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿಭಾಗದ ದೇವನಹಳ್ಳಿ ವಲಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಯೋಜನಾ ತಂಡ.....	37
ಭಾವಚಿತ್ರ 5: ಕೇಳಗುರು ನೆಡುತೋಪು, ಕಳಸ ವಲಯ, ಕೊಪ್ಪ ವಿಭಾಗ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ವೃತ್ತ.....	60
ಭಾವಚಿತ್ರ 6: ಬೇಡರ ಶಿರಗುರು ನೆಡುತೋಪು, ದಾಂಡೇಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಲಯ, ಹಳಿಯಾಳ ವಿಭಾಗ.....	60
ಭಾವಚಿತ್ರ 7: ವಾಲಿವಾಡ ನೆಡುತೋಪು, ಕಾರವಾರ ವಲಯ, ಕಾರವಾರ ವಿಭಾಗ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ವೃತ್ತ.....	61
ಭಾವಚಿತ್ರ 8: ತೋಡಿಕಾನ ನೆಡುತೋಪು, ಭಾಗಮಂಡಲ ವಲಯ, ಮಡಿಕೇರಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಿಭಾಗ, ಕೊಡಗು ವೃತ್ತ.....	61
ಭಾವಚಿತ್ರ 9: ಮಡೆನೇರು ನೆಡುತೋಪು, ಆಲದೂರು ವಲಯ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ವಿಭಾಗ ಮತ್ತು ವೃತ್ತ.....	62
ಭಾವಚಿತ್ರ 10: ಮಾವನೂರು ನೆಡುತೋಪು, ಗುಂಜನಾಳ ವಲಯ, ಬೆಳಗಾವಿ ವಿಭಾಗ, ಬೆಳಗಾವಿ ವೃತ್ತ.....	62
ಭಾವಚಿತ್ರ 11: ಬಳ್ಳಾರಿ ವಿಭಾಗದ ಬಿದಿರಿನ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿರುವುದು	64
ಭಾವಚಿತ್ರ 12: ಬಳ್ಳಾರಿ ವೃತ್ತದ ಬಳ್ಳಾರಿ ವಿಭಾಗದ ನಾರಾಯಣಪುರ ಬಿದಿರಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ನೀಡಿದ ಭೇಟಿ.....	64
ಭಾವಚಿತ್ರ 13: ಮಹಿಳಾ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಬಿದಿರಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವುದು	65
ಭಾವಚಿತ್ರ 14: ಬಳ್ಳಾರಿ ವೃತ್ತದ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಭೆ	65

ಸಂಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು

ಎಸಿಎಫ್	ACF	ಸಹಾಯಕ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ	Assistant Conservator of Forests
ಎಎನ್‌ಆರ್	ANR	ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪುನರುತ್ಪಾದನೆ ಸಹಾಯ	Assisted Natural Regeneration
ಎಪಿಸಿಸಿಎಫ್	APCCF	ಅಪರ ಪ್ರಧಾನ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ	Additional Principal Chief Conservator of Forests
ಎಪಿಒ	APO	ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ	Annual Plan of Operation
ಎಆರ್	AR	ಕೃತಕ ಪುನರುತ್ಪಾದನೆ	Artificial Regeneration
ಎಟಿಎಂಎ	ATMA	ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಂಸ್ಥೆ	Agricultural Technology Management Agency
ಸಿಎಎಂಪಿಎ	CAMPA	ಅರಣ್ಯೀಕರಣ ಪರಿಹಾರ ನಿಧಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ	Compensatory Afforestation Fund Management and Planning
ಸಿಸಿಇಎ	CCEA	ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ಸಮಿತಿ	Cabinet Committee on Economic Affairs
ಸಿಸಿಎಫ್	CCF	ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ	Chief Conservator of Forests
ಸಿಎಫ್	CF	ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ	Conservator of Forests
ಸಿಪಿಟಿ	CPT	ಜಾನುವಾರು ನಿರೋಧಕ ಕಂದಕ	Cattle proof trench
ಡಿಎಸಿ	DAC	ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆ	Department of Agriculture & Cooperation
ಡಿಸಿಎಫ್	DCF	ಉಪ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ	Deputy Chief Conservator of Forests
ಡಿಆರ್‌ಎಫ್‌ಒ	DRFO	ಉಪ ವಲಯ ಅರಣ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿ	Deputy Range Forest Officer
ಇಪಿಟಿ	EPT	ಆನೆ ನಿರೋಧಕ ಕಂದಕ	Elephant proof trench
ಇಆರ್	ER	ಪರಿಸರ ಪುನಃಸ್ಥಾಪನೆ	Eco restoration
ಎಫ್‌ಡಿಎ	FDA	ಅರಣ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆ	Forest Development Agency
ಪಿಜಿ	FG	ಅರಣ್ಯ ರಕ್ಷಕ	Forest Guard
ಎಫ್‌ಎನ್‌ಬಿ	FNB	ಕ್ಷೇತ್ರ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಪುಸ್ತಕ	Field Note Book
ಎಫ್‌ಪಿಒ	FPO	ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಂಸ್ಥೆ	Farmer Producers' Organization
ಜಿಒಐ	GoI	ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ	Government of India
ಜಿಒಕೆ	GoK	ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ	Government of Karnataka
ಜಿಪಿಎಸ್	GPS	ಭೌಗೋಳಿಕ ಸ್ಥಾನೀಕರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ	Geographic Positioning System
ಹೆಚ್‌ಒಎಫ್‌ಎಫ್	HoFF	ಅರಣ್ಯ ಪಡೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ	Head of Forest Force
ಹೆಚ್‌ಆರ್‌ಡಿ	HRD	ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	Human Resource Development
ಐಸಿಟಿ	ICT	ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ	Information and Communications Technology
ಐಡಿಐ	IDI	ಆಳವಾದ ಸಂದರ್ಶನ	In-depth Interview
ಐಪಿಆರ್‌ಟಿಐ	IPRTI	ಭಾರತೀಯ ಪ್ಲೈವುಡ್ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆ	Indian Plywood Research and Training Institute
ಜಿಎಫ್‌ಎಂ	JFM	ಜಂಟಿ ಅರಣ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ	Joint Forest Management

ಜೆಎಫ್‌ಎಂಸಿ	JFMC	ಜಂಟಿ ಅರಣ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಮಿತಿ	Joint Forest Management Com mittee
ಕೆಇಎ	KEA	ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ	Karnataka Evaluation Authority
ಕೆಎಫ್‌ಡಿ	KFD	ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ	Karnataka Forest Department
ಎಲ್‌ಪಿಜಿ	LPG	ದ್ರವೀಕೃತ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಅನಿಲ	Liquefied Petroleum Gas
ಎಂಜಿಎನ್‌ಆರ್‌ಇಜಿಎಸ್	MGNREGS	ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆ	Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Scheme
ಎಂಐಡಿಹೆಚ್	MIDH	ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನ	Mission for Integrated Development of Horticulture
ಎನ್‌ಎಪಿ	NAP	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅರಣ್ಯೀಕರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	National Afforestation Programme
ಎನ್‌ಬಿಎಂ	NBM	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನ	National Bamboo Mission
ಎನ್‌ಜಿಒಎಸ್	NGOs	ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು	Non-governmental Organizations
ಎನ್‌ಟಿಎಫ್‌ಪಿ	NTFP	ಮರವಲ್ಲದ ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನ	Non-timber Forest Produce
ಪಿಸಿಸಿಎಫ್	PCCF	ಪ್ರಧಾನ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ	Principal Chief Conservator of Forests
ಆರ್	R	ಗ್ರಾಮಾಂತರ	Rural
ಆರ್‌ಎಫ್‌ಒ	RFO	ವಲಯ ಅರಣ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿ	Range Forest Officer
ಎಸ್‌ಸಿಪಿ	SCP	ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆ	Special Component Plan
ಎಸ್‌ಹೆಚ್‌ಜಿಎಸ್	SHGs	ಸ್ವ ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು	Self-Help Groups
ಎಸ್‌ಎಂಸಿ	SMC	ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ	Soil moisture conservation
ಟಿ	T	ಪ್ರಾದೇಶಿಕ	Territorial
ಟಿಇಆರ್‌ಐ	TERI	ದಿ ಎನರ್ಜಿ ಅಂಡ್ ರಿಸೋರ್ಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್	The Energy and Resources Institute
ಟಿಎಫ್‌ಸಿ	TFC	13ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗ	13 th Finance Commission
ಟಿಆರ್	ToR	ಉಲ್ಲೇಖ ನಿಯಮ	Terms of Reference
ಟಿಎಸ್‌ಪಿ	TSP	ಬುಡಕಟ್ಟು ಉಪ ಯೋಜನೆ	Tribal Sub Plan
ಯು	U	ನಗರ	Urban
ವಿಎಫ್‌ಸಿ	VFC	ಗ್ರಾಮ ಅರಣ್ಯ ಸಮಿತಿ	Village Forest Committee
ಡಬ್ಲ್ಯುಎಲ್	WL	ವನ್ಯಜೀವಿ	Wildlife

ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಾರಾಂಶ

ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು 2013-14ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು 2019ರ ಆಗಸ್ಟ್ ಮಾಹೆಯಲ್ಲಿ ದಿ ಎನರ್ಜಿ ಅಂಡ್ ರಿಸೋರ್ಸಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ (ಟೆರಿ), ಬೆಂಗಳೂರು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ವಹಿಸಿತ್ತು. ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಒಂದು ಸಾರಾಂಶದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವಾಗಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ/ಯೋಜನೆಯ ಒಟ್ಟಾರೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನದ ನಂತರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಒಟ್ಟಾರೆ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು, ಆದರೆ ಅನುಸರಿಸಿದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ/ವಿತರಣಾ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವ ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಗುಣಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಪರಿಮಾಣಾತ್ಮಕ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ, ಸಂವಾದಾತ್ಮಕ/ಸಮಾಲೋಚನೆ, ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ-ಆಧಾರಿತ, ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ, ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಮತ್ತು ಭಾಗವಹಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಬಹು ಆಯಾಮದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ವೆಬ್ ಆಧಾರಿತ ಮತ್ತು ಆಂಡ್ರಾಯ್ಡ್ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಬಳಸಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿಯಾನದ ಗುರಿಗಳ ಎದುರಿಗೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ (ಬೆಳೆಸುವಿಕೆ, ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಮುಂಗಡ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ನೆಡುತೋಪು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು) ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ 91% ಮತ್ತು 77% ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಭೌತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸರಾಸರಿ ಸಾಧನೆ 56%ರಷ್ಟಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿನ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಗತಿಯಿಂದ ಇದು ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, 248 ನೆಡುತೋಪು ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ 26 ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಏಳು ಅರಣ್ಯ ವೃತ್ತಗಳಿಗೆ ಮಾದರಿ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಇದು ಒಟ್ಟು 449 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (ಸರಾಸರಿ 17.26 ಹೆಕ್ಟೇರ್/ನೆಡುತೋಪು) ನೆಡುತೋಪಿನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮತ್ತು 426 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ನೆಡುತೋಪಿನ ನಿವ್ವಳ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ (ಅಂದರೆ ಸರಾಸರಿ 16.38 ಹೆಕ್ಟೇರ್/ನೆಡುತೋಪು). ಯೋಜನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಲು ಮತ್ತು ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲು ಅತಿಯಾದ ವಿಳಂಬವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿರುತ್ತದೆ, (ನೆಟ್ಟು ಋತುವಿನ ನಂತರ 71%ರಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ನಂತರ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಯಿತು, ಮತ್ತು 81%ರಷ್ಟು ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ನಂತರ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ). ಭೇಟಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ 77% ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್ ಜರ್ನಲ್‌ಗಳು ಲಭ್ಯವಿದ್ದವು, ಅದರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 62% ಮಾತ್ರ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

2013-14ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಉಸ್ತುವಾರಿಯ ಭೇಟಿಗಳು 38% ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವು, ಇದು ಅಸಮರ್ಪಕ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಜಂಟಿ ಅರಣ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿ 31% ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿತ್ತು, ಇದು ಸಮುದಾಯದ ಕಡಿಮೆ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ವಯ ನೀಡಲಾದ ವೆಚ್ಚದ ಮಾನದಂಡಗಳು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ವರ್ಷಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಬಿದಿರಿನ ವರ್ಧನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

26 ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಪೈಕಿ, 62%ರಷ್ಟು ಗಡಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದ್ದು, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮರದ ಕಂಬಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮುಳ್ಳುತಂತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 56%ರಷ್ಟು ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಪ್ಪತ್ತೇಳು ಪ್ರತಿಶತ ನೆಡುತೋಪುಗಳಿಗೆ ಕಾವಲು ಮತ್ತು ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತವೆ, ಮಾದರಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ 23%ರಷ್ಟು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ.

ಮಾದರಿಗೊಳಪಡಿಸಿದ ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸರಾಸರಿ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯು 39% ಮತ್ತು ಮಾದರಿ ತಾಕುಗಳಲ್ಲಿ 25% ಮೊಳಕೆ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದು, 41ರಷ್ಟು ತೃಪ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಲಯ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ವಿಭಾಗ ಮತ್ತು ವೃತ್ತದಲ್ಲಿನ ಒಂದು ನೆಡುತೋಪಿನಲ್ಲಿ 90%ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆ ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಸನ ವೃತ್ತವು 93% ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದರೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ ವೃತ್ತವು ಅತಿ ಕಡಿಮೆ 17% ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದೆ. ಡೆಂಡ್ರೋಕಲಮಸ್ ಸ್ಪಿಕ್ಟಸ್ 62% ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರೆ ನಂತರ ಬಂಬುಸಾ ಅರುಂಡಿನೇಶಿಯಾ 39% ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಡಿ. ತುಲ್ಲಾ ಅಥವಾ ಇತರ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಇಲಾಖೆಯು ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಂಭಾವ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದಿರಿನ ಪ್ರದೇಶದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಪ್ರಚಾರ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಾರದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಭಾಗಶಃ ಪರಿಹರಿಸಲು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅಧ್ಯಯನವು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಉಳಿದ ನಾಲ್ಕು ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಭಿಯಾನದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾದ್ದು, ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ, ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಘಟಕಗಳು ರಾಜ್ಯದೊಳಗಿನ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಹವಾಮಾನ ವಲಯಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿರಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಿದಿರಿನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಗ್ರ ತಿಳುವಳಿಕೆಯು ಎಲ್ಲಾ ಮಧ್ಯಸ್ಥಗಾರರನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರವನ್ನು ತಲುಪಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದು, ಅದು ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ಸೂಕ್ತವಾಗಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಅಗತ್ಯ ಆಧಾರಿತ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ದಕ್ಷವಾಗಿಸಬೇಕು. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ತಾಣಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಡೆಂಡ್ರೋಕಲಮಸ್ ಹ್ಯಾಮಿಲ್ಟೋನಿ, ಡೆಂಡ್ರೋಕಲಮಸ್ ಸ್ಪಾಕ್ಸಿ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲು ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು, ಜೊತೆಗೆ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯೇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದಿರಿನ ಕೃಷಿಯ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಿದೆ.

2 | ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ

ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಬಿದಿರಿನ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ತರಬೇತಿ, ಶೇಖರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಾಗಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜಂಟಿ ಅರಣ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿನ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಮಧ್ಯಸ್ಥಗಾರರ ಸಮಗ್ರ ದತ್ತಸಂಚಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಒಂದು ಜಾಲವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳನ್ನು ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಬಿದಿರು ಬೆಳೆಯುವ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಒಗ್ಗಿಸಲು ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ವಿವಿಧ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಮತ್ತು ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ದುರುಪಯೋಗವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಹಾಗೂ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೇಡಿಕೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಆಸಕ್ತ ಯುವಕರಿಗೆ ನೀಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಂಸ್ಥೆ, ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆ / ಬುಡಕಟ್ಟು ಉಪ ಯೋಜನೆಯಂತಹ ಇತರ ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ಮತ್ತು ತಲುಪಿಸಲು ಹತೋಟಿ ಹೊಂದಲು ಒಮ್ಮುಖಗೊಳಿಸಬಹುದು.

1 ಪರಿಚಯ

1.1 ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವಲ್ಲಿ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಜಲಾನಯನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಮಾನವರ ಗ್ರಾಹಕ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವಿದೆ. ಅರಣ್ಯಗಳ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಅಂತರಜನಾಂಗೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ, ಇವು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. 'ಭೂಮಂಡಲದ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು, ಪುನಃಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು, ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಸುಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು, ಮರಳುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ಅವನತಿಯನ್ನು ತಡೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಹಿಮ್ಮುಖಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ನಷ್ಟವನ್ನು ತಡೆಯುವುದು'¹ ಎಂದು ಗುರಿ ಸಂಖ್ಯೆ 15 ಹೇಳಿರುತ್ತದೆ. 1988ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅರಣ್ಯ ನೀತಿಯು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು 33%ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯವು ರಾಜ್ಯದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶದ 20.11%ರಷ್ಟು² ಭಾಗವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅರಣ್ಯ ನೀತಿ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸುಮಾರು 50 ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳು/ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ಹಸಿರು ಹೊದಿಕೆಯನ್ನು ಇತರ ಸರ್ಕಾರಿ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು 2013-14ರಿಂದ 2016-17ರ³ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯೇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನೇತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 2,65,714 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅರಣ್ಯೀಕರಣ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಿದಿರು ಮತ್ತು ಜಲ್ಲೆಗಳು 16,638 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಸುಮಾರು 6%ನಷ್ಟು ಒಟ್ಟು ನೆಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಅರಣ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ 38,575.48 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ. ಆಗಿದ್ದು ಇದು ರಾಜ್ಯದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶದ 20.11% ಇರುತ್ತದೆ. ಭಾರತ ರಾಜ್ಯ ಅರಣ್ಯ ವರದಿ, ಅರಣ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷೆ, 2019, ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಸಚಿವಾಲಯ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಕಾರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವು ಹಿಂದಿನ 2017ರ ವರದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ 1025.48 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ.ನಷ್ಟು ವರ್ಧಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮರಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು 6,257 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ ಆಗಿದ್ದು, ಇದು 2017 ರ ಹಿಂದಿನ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ವರದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ 544 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಇದು ಅರಣ್ಯೇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ, ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಮತ್ತು ವನ್ಯಜೀವಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸುರಕ್ಷತಾ ವಲಯದ ನೆಡುತೋಪು, ಪರಿಹಾರ

¹<https://www.un.org/development/desa/disabilities/envision2030-goal15.html>

²India State of Forest Report, Forest Survey of India, 2019, Ministry of Environment, Forest and Climate Change, Government of India <http://fsi.nic.in/forest-report-2019>

³Annual Reports, 2013-14, 2014-15, 2015-16 and 2016-17 of Karnataka Forest Department

ಅರಣ್ಯೀಕರಣ, ಅರಣ್ಯಗಳ ಬಲವರ್ಧನೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಅರಣ್ಯಗಳ ಬಲವರ್ಧನೆ ಮತ್ತು ಪುನರುತ್ಪಾದನೆ, ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ, ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನ ಉಳಿತಾಯ ಸಾಧನಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಂತಹ ಕ್ಷೇತ್ರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನ

ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಬಿದಿರನ್ನು ಬಹುಮುಖ ಪ್ರಭೇದವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮತ್ತು ದೇಶೀಯ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳ ಮೂಲವಾಗಿ ಈ ಪ್ರಭೇದವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಅಗತ್ಯಗೊಳಿಸಿದೆ. ಇದುವರೆಗೆ, ಬಿದಿರು ಅರಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ (ಅರಣ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು 12.8%); ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಬಿದಿರಿನ ಮೂರನೇ ಎರಡರಷ್ಟು ಭಾಗದ ಸಂಗ್ರಹವು ಈಶಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿದೆ. ಬಿದಿರಿನ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಅಪಾರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿಯಾನ ಆಧಾರಿತ ಬಿದಿರಿನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವರದಿ, 2003 ರನ್ವಯ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2006 ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರಿನ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ನವದೆಹಲಿಯ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ರೈತರ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯದ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಯು ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನ ಎಂಬ 100% ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಉಪ ಯೋಜನೆಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.⁴ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಥವಾ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುತ್ತವೆ.

ಈ ಅಧ್ಯಯನವು 2013-14 ರಿಂದ 2016-17ರವರೆಗಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. 25-04-2018ರಂದು ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಂಪುಟ ಸಮಿತಿಯು ಅನುಮೋದಿಸಿದ ಪುನರ್‌ರಚಿಸಿದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರಿನ ಅಭಿಯಾನವು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಹೊಸ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು 2018 ರಲ್ಲಿ ಪುನರ್‌ರಚಿಸಲಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳು ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಬಹುದು, ಆದಾಗ್ಯೂ, ಕೆಲವು ಉಪಯುಕ್ತ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

⁴National Bamboo Mission, Operational Guidelines, Department of Agriculture & Cooperation, Ministry of Agriculture, Govt. of India, Krishi Bhawan, New Delhi, December 2006

ಬಾನ್ ಚಾಲೆಂಜ್ 2020 ರ ವೇಳೆಗೆ ವಿಶ್ವದ 150 ದಶಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮತ್ತು 2030⁵ ರ ವೇಳೆಗೆ 350 ದಶಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪುನಃಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಜಾಗತಿಕ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದ್ದು, ಭಾರತವು 2020 ರ ವೇಳೆಗೆ 21 ಮಿಲಿಯನ್ ಹೆಕ್ಟೇರ್ (13 ದಶಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಅವನತಿ ಹೊಂದಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ 2030 ರ ವೇಳೆಗೆ 8 ಮಿಲಿಯನ್ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪುನಃಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ.)⁶. ಭಾರತವು ಈಗಾಗಲೇ 2011⁷ ರಿಂದ 9.8 ದಶಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಪುನಃಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ. ಅರಣ್ಯ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಜಿಸುವ ಮೂಲಕ, ದೇಶಗಳು ತಮ್ಮ ಹೂಡಿಕೆಯ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಈ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗುರಿಗಳನ್ನು 2006ರ ಇಪ್ಪತ್ತು ಅಂಶಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ, ಇದನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ⁸ ಅಂಕಿಅಂಶ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಚಿವಾಲಯವು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದಲ್ಲಿನ ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಗುರಿಗಳು ಈ ಸವಾಲಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವು 2013-14, 2014-15, 2015-16 ಮತ್ತು 2016-17 (4 ವರ್ಷಗಳು) ಅವಧಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

1.2 ಅಭಿಯಾನದ ಉದ್ದೇಶಿತ ಗುರಿ

ಪ್ರದೇಶ ಆಧಾರಿತ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ವಿಭಿನ್ನ ತಂತ್ರವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಬಿದಿರಿನ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಬಿದಿರಿನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಮಗ್ರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನವು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ.

ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶಗಳು:

1. ಪ್ರದೇಶ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ವಿಭಿನ್ನ ತಂತ್ರದ ಮೂಲಕ ಬಿದಿರು ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು
2. ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ಪ್ರಭೇದಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಭಾವ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದಿರಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು
3. ಬಿದಿರು ಮತ್ತು ಬಿದಿರು ಆಧಾರಿತ ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳ ಮಾರಾಟವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು
4. ಬಿದಿರಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮಧ್ಯಸ್ಥಗಾರರಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮುಖವಾಗಿ ಹೊಂದಣಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು

⁵ <https://www.bonnchallenge.org/content/challenge>

⁶ The Bonn Challenge in Asia: Driving leadership on forest landscape restoration. IUCN Forest Brief, No. 17. April 2017. Accessed at https://www.bonnchallenge.org/sites/default/files/20170502_iucn-forest-brief-no-17-bonn-challenge-asia_web.pdf

⁷ Bonn Challenge and India, Progress on restoration efforts across states and landscapes, 2018. International Union for Conservation of Nature, New Delhi, India, and the Ministry of Environment, Forest and Climate Change, Government of India

⁸ http://mospi.nic.in/sites/default/files/twenty_point_programme_2006/tpp_2006a_background/A_%20Brief_Description_TPP_2006_14may15.pdf?status=1&menu_id=162

5. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಜ್ಞಾನದ ತಡೆರಹಿತ ಸಂಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವುದು
6. ನುರಿತ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯರಹಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಯುವಕರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು

1.3 ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳು

- 1) ಬೆಳೆಗಾರರು / ಉತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಆದಾಯವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಒಳಗೊಂಡ ಸಮನ್ವಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು
- 2) ವರ್ಧಿತ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಆನುವಂಶಿಕ ಉನ್ನತ ತದ್ರೂಪಗಳ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು
- 3) ಪ್ರಭೇದಗಳ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಿತ ಕೃಷಿ ಆಚರಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು (ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯೇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ) ಮತ್ತು ಬಿದಿರಿನ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು
- 4) ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ, ಒಮ್ಮುಖ ಮತ್ತು ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು
- 5) ರೈತರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಪಕ ಆದಾಯವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಕ್ತವಾದ, ಸಹಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು
- 6) ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು
- 7) ರೈತರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಸಮರ್ಪಕ ಆದಾಯವನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ, ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಉಪ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ನಿರ್ಮಾಣಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು

1.4 ಅಭಿಯಾನದ ರಚನೆ

ಕೇಂದ್ರ ಕೃಷಿ ಸಚಿವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿಯಾನವು ಆರು ಸದಸ್ಯರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉನ್ನತ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅಭಿಯಾನದ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಐದು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉನ್ನತ ಸಮಿತಿ ಇದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಅಭಿಯಾನದ ನಿರ್ದೇಶಕರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಕೋಶವಿದೆ, ಇದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ, ನೆಡುತೋಪು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮುಂತಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ನಾಲ್ಕು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ / ತೋಟಗಾರಿಕೆ / ಅರಣ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ನೇತೃತ್ವದ ರಾಜ್ಯ ಬಿದಿರು ಉನ್ನತ ಸಮಿತಿಯು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಅರಣ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು ಮತ್ತು ಜಂಟಿ ಅರಣ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅರಣ್ಯೇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದಿರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ನೋಡಲ್ ಏಜೆನ್ಸಿಯಾಗಿದೆ.

1.5 ಅಭಿಯಾನದ ಘಟಕಗಳು

ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಮೂರು ಘಟಕಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ:

1. ನೆಡುತೋಪು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
2. ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳು, ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಮತ್ತು ರಫ್ತು
3. ಅನುಷ್ಠಾನ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ

ಕೋಷ್ಟಕ 1: ಅಭಿಯಾನದ ಉದ್ದೇಶಗಳು, ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

ಉದ್ದೇಶಗಳು	ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳು	ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು
ಪ್ರದೇಶ ಆಧಾರಿತ ವಿಭಿನ್ನ ತಂತ್ರದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ಬಿದಿರಿನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು	ರೈತರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಸಮರ್ಪಕ ಆದಾಯವನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ, ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಉಪ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು	<ul style="list-style-type: none"> • ಅರಣ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಏಜೆನ್ಸಿ • ಜಂಟಿ ಅರಣ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿ
ಸಂಭಾವ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ಪ್ರಭೇದಗಳೊಂದಿಗೆ ಬಿದಿರು ಪ್ರದೇಶದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು	<ul style="list-style-type: none"> • ವರ್ಧಿತ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಮತ್ತು ಅನುವಂಶಿಕ ಉನ್ನತ ತದ್ನೂಪುಗಳ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು • ಪ್ರಭೇದಗಳ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಿತ ಕೃಷಿ ಆಚರಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು (ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯೇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ) ಮತ್ತು ಬಿದಿರಿನ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು 	<ul style="list-style-type: none"> • ನೆಡುತೋಪು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ • ನರ್ಸರಿಗಳು • ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ • ನೆಡುತೋಪುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ • ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು
ಬಿದಿರು ಮತ್ತು ಬಿದಿರು ಆಧಾರಿತ ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳ ಮಾರಾಟವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ, ಒಮ್ಮುಖ ಮತ್ತು ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು	<ul style="list-style-type: none"> • ಬಿದಿರಿನ ಸಗಟು ಮತ್ತು ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು • ದೇಶೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಮೇಳಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ
ಬಿದಿರಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮಧ್ಯಸ್ಥಗಾರರಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮುಖ ಮತ್ತು ಸಿನರ್ಜಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು	ಬೆಳೆಗಾರರು / ಉತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಆದಾಯವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಒಳಗೊಂಡ ಸಮನ್ವಯ	

ಉದ್ದೇಶಗಳು	ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳು	ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು
ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಜ್ಞಾನದ ತಡೆರಹಿತ ಸಂಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವುದು	ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು	<ul style="list-style-type: none"> ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನೆಡುತೋಪು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರದರ್ಶನ
ನುರಿತ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯರಹಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಯುವಕರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು	ರೈತರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಪಕ ಆದಾಯವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಕ್ತವಾದ, ಸಹಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು	

ಮೂಲ: ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ದ್ವಿತೀಯ ದತ್ತಾಂಶ

1.5.1 ನೆಡುತೋಪು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

ಎ) ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ: ಈ ಘಟಕವು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯೇತರ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಸಂಭಾವ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದಿರಿನ ನೆಡುತೋಪಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಮೌಲ್ಯವರ್ಧಿತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲು ವಾಣಿಜ್ಯಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಬಿದಿರಿನ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಮತ್ತು ಚಿಗುರುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಈ ಘಟಕದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಮಾಡಲು ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ರೂ.25,000 ಅರಣ್ಯೇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಬಿದಿರಿನ ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ಹೆಕ್ಟೇರ್ಗೆ ರೂ.8,000 ನೇರ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಹೆಕ್ಟೇರ್ಗೆ ಸಾಗುವಳಿ ವೆಚ್ಚದ 50%ವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಯಿತು.

ಬಿ) ನರ್ಸರಿಗಳು: ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ (ವಿಭಾಗೀಯ ನರ್ಸರಿಗಳು) ಮತ್ತು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ನರ್ಸರಿಗಳ (ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಕಿಸ್ಸಾನ್ ನರ್ಸರಿಗಳು) ಮೂಲಕ ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಊಹಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳು, ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಂಪುಗಳು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ನರ್ಸರಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದು.

ಸಿ) ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಗ್ರಹಗಳ ಸುಧಾರಣೆ: ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ತಯಾರಿಸಿದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದ ಹೂಡಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ, ಗರಿಷ್ಠ ಲಾಭ ಮತ್ತು ಆದಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಗ್ರಹಗಳ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ.

ಡಿ) ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ: ತರಬೇತಿಯ ಮೂಲಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ವರ್ಗಾವಣೆ, ಮುಂಚೂಣಿ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಪ್ರಚಾರ ಮತ್ತು ತರಬೇತುದಾರರ ತರಬೇತಿಯು ಅಭಿಯಾನದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ ನೀಡುವ ಬಿದಿರು ನೆಡುತೋಪುಗಳು ಮತ್ತು ಚಿಗುರುಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡಲು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನಗಳ ಮೂಲಕ ವಿವಿಧ ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲು ರೈತರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಲು ಈ ತರಬೇತಿಗಳು

ಉದ್ದೇಶಿಸಿವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಯೋಜನಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ವಿವಿಧ ಭಾರತೀಯ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಂಡಳಿ/ಭಾರತೀಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಮಂಡಳಿಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದಿರಿನ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇ) ಮುಂಚೂಣಿ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳ ಮೂಲಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾರ: ಒಂದು ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನ ಒತ್ತಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಬಿದಿರಿನ ನೆಡುತೋಪಿನಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಎಫ್) ಸೂಕ್ಷ್ಮ ನೀರಾವರಿ: ಬಿದಿರಿನ ನೆಡುತೋಪುಗಳಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೇಸಿಗೆಯ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು, ಗುರುತಿಸಲಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳ ನೈಜ ಮತ್ತು ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ (4 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಮಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ರೂ.20,000) ಬೆಂಬಲ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಜಿ) ಕೀಟ ಮತ್ತು ರೋಗ ನಿರ್ವಹಣೆ: ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಬಿದಿರಿನ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕ್ರಮವಾಗಿ, ಒಂದು ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ರೂ.200ನ್ನು ಅನುದಾನವಾಗಿ ಒಂದೇ ಬಾರಿ ಹಂಚಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಹೆಚ್) ನವೀನ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳು: ನವೀನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಮೂಲಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡದ ಮತ್ತು ಇತರ ಯಾವುದೇ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಬಿದಿರಿನ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹೊಸ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವು ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು.

ಐ) ಸುಗ್ಗಿಯ ನಂತರದ ಶೇಖರಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು: ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡಿದ ಬಿದಿರನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಿಸಲು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಬಳಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಗೋದಾಮಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

1.5.2 ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳು, ಬಿದಿರಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ರಫ್ತು

ಎ) ಬಿದಿರಿನ ಸಗಟು ಮತ್ತು ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು: ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ವ್ಯಾಪಾರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಬಿದಿರಿನ ಸಗಟು / ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಬಿದಿರಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ರೈತರು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಂಸ್ಕಾರಕಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

- ಬಿ) ಬಿದಿರಿನ ಬಜಾರ್‌ಗಳು: ಬಿದಿರಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು, ವೆಚ್ಚಗಳು, ಬಳಕೆದಾರ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ವಿವಿಧ ಬೇಡಿಕೆಯ ಪೂರೈಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಗಾ ಇಡಲು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಬಿದಿರಿನ ಬಜಾರ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿತ್ತು.
- ಸಿ) ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಾರಾಟ ಮಳಿಗೆಗಳು (ಶೋ ರೂಂಗಳು): ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ವಿವಿಧ ಬಿದಿರಿನ ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಲು ಮೆಟ್ರೋ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಾರಾಟ ಮಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಡಿ) ದೇಶೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಮೇಳಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ: ದೇಶಾದ್ಯಂತ ವಿವಿಧ ಬಿದಿರಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು, ಪ್ರತಿ ರಾಜ್ಯದಿಂದ 30 ಜನ ಭಾಗವಹಿಸುವವರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ಬಾರಿ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ ವ್ಯಾಪಾರ ಮೇಳಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಬೆಂಬಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇ) ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಮೇಳಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ: ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಭಾರತೀಯ ಬಿದಿರಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ, ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ ವ್ಯಾಪಾರ ಮೇಳಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವವರಿಂದ ಆಯ್ಕೆಯಾದ 10 ಉದ್ಯಮಿಗಳನ್ನು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ಬಾರಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಮೇಳಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಎಫ್) ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳು: ಬೇಡಿಕೆ ಪೂರೈಕೆ ಸರಪಳಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾಗವಹಿಸುವವರನ್ನು ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಬಿದಿರಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಇರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪ್ರವೇಶ ತಂತ್ರವು ಬೆಲೆ, ಪೂರೈಕೆ, ಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಬ್ರ್ಯಾಂಡಿಂಗ್‌ನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

1.5.3 ಅನುಷ್ಠಾನ ಉಸ್ತುವಾರಿಯ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ

- ಎ) ಉಸ್ತುವಾರಿ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ: ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳಲ್ಲಿನ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ ನಿರಂತರ ಆಂತರಿಕ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯ ಹೊರತಾಗಿ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಿವಿಧ ಘಟಕಗಳ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸೂಚಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಮೂರನೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲಾದಂತೆ ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ⁹.

⁹Anonymous. 2006. National Bamboo Mission. Operational Guidelines. Department of Agriculture and Cooperation, Ministry of Agriculture, Government of India, Krishi Bhawan, New Delhi

1.5.4 ಅಭಿಯಾನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮತೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಭಾಗದಿಂದ ನಿಗದಿತ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಅವಧಿಯ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಾಹಿತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆಯಿಂದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರೂ. 2953.80 ಲಕ್ಷಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ರೂ.2288.96 ಲಕ್ಷ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಅಂದರೆ 77% ಸಾಧನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನೆಡುತೋಪು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆ (ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಮುಂಗಡ ಕಾರ್ಯಗಳು) 91%ರಷ್ಟಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಗುರಿ 20,246 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆ 18,361 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಭೌತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸರಾಸರಿ ಸಾಧನೆಯು 56% ಆಗಿದೆ, ಇದು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಗತಿಯಾಗದಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಭೌತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ನೆಡುತೋಪು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಘಟಕದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, 13 ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕಿಸಾನ್ ನರ್ಸರಿಯನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಬೆಂಬಲಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. 5200 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 5000 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (96%) ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು 200 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (4%) ಅರಣ್ಯೇತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದೆ. ನೆಡುತೋಪುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ 9255 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ 8405 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (91%) ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು 850 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (9%) ಅರಣ್ಯೇತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದೆ. 3906 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೇಯಿಸುವಿಕೆ, ಬೆಂಕಿ ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಪುಷ್ಟೀಕರಣ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳ ಎದುರು ರಕ್ಷಣೆಯ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಮೂಲಕ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲಾಗಿದೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ನೆಡುತೋಪು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, 1 ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, 4 ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿದ್ದು, 50 ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ತರಬೇತಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳು, ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಮತ್ತು ರಫ್ತು ಘಟಕದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಬಿದಿರಿನ ಸಗಟು ಮತ್ತು ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ / ಸ್ಥಾಪಿಸುವ / ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು 2 ದೇಶೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಮೇಳಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದು, ಅದರ ವಿವರಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಅನುಷ್ಠಾನ ಉಸ್ತುವಾರಿಯ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಘಟಕದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಎರಡು ಬಾಹ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು 2009-10 ರಿಂದ 2012-2013ರವರೆಗೆ (4 ವರ್ಷಗಳು) ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ನೆಡುತೋಪುಗಳ 1579 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ 54 ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಬಿದಿರುಸಸಿಗಳ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ 23 ಇತರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಬಿದಿರಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಇರಲಿಲ್ಲ.

2013-14ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಒಟ್ಟಾರೆ ಸರಾಸರಿ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯು 71.37% ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಸಹ ಅತ್ಯುತ್ತಮ, ಉತ್ತಮ, ಸರಾಸರಿ, ಕಳಪೆ ಮತ್ತು ವಿಫಲ ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾದರಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ, 35.96% ರಷ್ಟು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿದೆ (ಮೊಳಕೆಗಳ 80% ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು), 39.47% ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ (ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣ 61-80%), ಸರಾಸರಿ 15.027% (ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣ 41-60%), 9.96% ಕಳಪೆಯಾಗಿದೆ (ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣ 21-40%) ಮತ್ತು 9.09% ವೈಫಲ್ಯವಾಗಿದೆ (ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣ 10% ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ). ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಿದ ಇತರ ಎಲ್ಲ ಕೃತಿಗಳು ಉತ್ತಮವಾಗಿವೆ.¹⁰

¹⁰National Bamboo Mission (NBM) Report, Evaluation of Forestry Works 2009-13, August, 2015, Karnataka Forest Department

ಕೋಷ್ಟಕ 2: ಭೌತಿಕ ಗುರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಗಳು 2013-14 ರಿಂದ 2016-17

ಕ್ರ.ಸಂ	ಘಟಕಗಳು	ಘಟಕ	2013-14		2014-15		2015-16		2016-17		ಒಟ್ಟು		ಪ್ರಗತಿ
			ಭೌತಿಕ ಗುರಿ	ಸಾಧನೆ	ಭೌತಿಕ ಗುರಿ	ಸಾಧನೆ	ಭೌತಿಕ ಗುರಿ	ಸಾಧನೆ	ಭೌತಿಕ ಗುರಿ	ಸಾಧನೆ	ಭೌತಿಕ ಗುರಿ	ಸಾಧನೆ	
ಎ)	ನೆಡುತೋಪು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ												
1	1 ನೆಡುತೋಪು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎ) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಿ) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಕಿಸಾನ್ ನರ್ಸರಿಗಳು	ಸಂಖ್ಯೆ	12	12	1	1	1	1			14	13	93
2	ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಎ) ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪು ಬಿ) ಅರಣ್ಯೇತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪು	ಹೆಕ್ಟೇರ್	2500	2500	500	500	2000	2000			5000	5000	100
3	ನೆಡುತೋಪುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಎ) ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪು ಬಿ) ಅರಣ್ಯೇತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪು	ಹೆಕ್ಟೇರ್	3405	3405	2500	2500	500	500	2000	2000	8405	8405	100
4	ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಗ್ರಹದ ಸುಧಾರಣೆ	ಹೆಕ್ಟೇರ್	1200	1200	400	400	2541	2306			4141	3906	94
5	ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎ) ರಾಜ್ಯದೊಳಗಿನ ರೈತರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಬಿ) ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗಿನ ರೈತರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಸಿ) ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗೆ ತರಬೇತಿ	ಸಂಖ್ಯೆ	50	50	50	0	50	0			150	0	0
6	ನೆಡುತೋಪು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರದರ್ಶನ ಎ) ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟ	ಸಂಖ್ಯೆ	40	40			150	0			190	0	0
		ಸಂಖ್ಯೆ	1	1	1	0					2	1	50

2013-14ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕ್ರ.ಸಂ	ಘಟಕಗಳು	ಘಟಕ	2013-14		2014-15		2015-16		2016-17		ಒಟ್ಟು		ಪ್ರಗತಿ
			ಭೌತಿಕ ಗುರಿ	ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆ	ಭೌತಿಕ ಗುರಿ	ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆ	ಭೌತಿಕ ಗುರಿ	ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆ	ಭೌತಿಕ ಗುರಿ	ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆ	ಭೌತಿಕ ಗುರಿ	ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆ	
	ಬಿ) ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟ	ಸಂಖ್ಯೆ	4	4							4	4	100
	ಸಿ) ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ	ಸಂಖ್ಯೆ	50	50							50	50	100
ಬಿ)	ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳು, ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಮತ್ತು ರಫ್ತುಗಳು												
7	ಬಿದಿರಿನ ಸಗಟು ಮತ್ತು ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು												
	ಎ) ಬಿದಿರಿನ ಸಗಟು ಮತ್ತು ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು	ಸಂಖ್ಯೆ			1	0	3	0			4	0	0
8	ದೇಶೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಮೇಳಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ	ಸಂಖ್ಯೆ	2	2	1	0					3	2	67
ಸಿ)	ಅನುಷ್ಠಾನ ಉಸ್ತುವಾರಿಯ ಯಾಂತ್ರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ												
9	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರಿನ ಕೋಶ												
	ಎ) ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮತ್ತು ಉಸ್ತುವಾರಿ	ಯೋಜನೆ									0	0	
10	ರಾಜ್ಯ ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಯೋಜನಾ ವರದಿ ತಯಾರಿಕೆ, ಸಲಹೆ	ಯೋಜನೆ									0	0	
11	ಅಧಿಕೃತ ಏಜೆನ್ಸಿಯಿಂದ ಬಾಲ್ಯ / ಬರ್ಮಾ ಬಿದಿರಿನ ಖರೀದಿ (ಟಿಪ್ಪಣಿ ಕಲ್ಪಿಸಿ)	ಯೋಜನೆ	0.83	0.83							0.83	0.83	100
	% ಸರಾಸರಿ ಸಾಧನೆ%												56

ಮೂಲ: ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ದ್ವಿತೀಯ ದತ್ತಾಂಶ

ಕೋಷ್ಟಕ 3: ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಗಳು 2013-14 ರಿಂದ 2016-17

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಘಟಕಗಳು	ಘಟಕ	2013-14		2014-15		2015-16		2016-17		ಒಟ್ಟು		ಪ್ರಗತಿ %
			ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿ	ಆಧುನಿಕ ಸಾಧನೆ	ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿ	ಆಧುನಿಕ ಸಾಧನೆ	ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿ	ಆಧುನಿಕ ಸಾಧನೆ	ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿ	ಆಧುನಿಕ ಸಾಧನೆ	ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿ	ಆಧುನಿಕ ಸಾಧನೆ	
ಎ)	ನೆಡುತೋಪು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ												
1	ನೆಡುತೋಪು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಿ) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಕಿಸಾನ್ ನರ್ಸರಿಗಳು	ಸಂಖ್ಯೆ	32.76	40	32.76	40	.5	40	80	112.76	34.26	30	
2	ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಎ) ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪು ಬಿ) ಅರಣ್ಯೇತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪು	ಹೆಕ್ಟೇರ್	312.5	105	312.5	105	133.95	420	837.5	80	551.45	66	
3	ನೆಡುತೋಪುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಎ) ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪು ಬಿ) ಅರಣ್ಯೇತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪು	ಹೆಕ್ಟೇರ್	20	26.5	20	26.5		26.25	72.75	8	8	11	
4	ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿರುವ ಸಂಗ್ರಹದ ಸುಧಾರಣೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	ಹೆಕ್ಟೇರ್	425.63	312.5	425.63	312.5	52.5	52.5	210	1000.63	938.63	94	
5	ಎ) ರಾಜ್ಯದೊಳಗಿನ ರೈತರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಬಿ) ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗಿನ ರೈತರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಸಿ) ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗೆ ತರಬೇತಿ	ಹೆಕ್ಟೇರ್	20	8	6	8	8	80	52.5	80.5	66.5	83	
		ಹೆಕ್ಟೇರ್	96	80	96	80	451.2	508.2		684.2	627.2	92	
		ಸಂಖ್ಯೆ	0.76	0.5		0.5		0.5		1.76	0	0	
		ಸಂಖ್ಯೆ	0.63							0.63	0	0	
		ಸಂಖ್ಯೆ	3.2	0.45		0.45				3.65	0	0%	

1.6 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ

2013-14ರಿಂದ 2015-16ರವರೆಗಿನ ಅರಣ್ಯೀಕರಣ ಪರಿಹಾರ ನಿಧಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಯಡಿ ಹಾಗೂ 2013-14ರಿಂದ 2014-15ರವರೆಗೆ 13ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದಡಿಯ ಮತ್ತು 2013-14ರಿಂದ 2016-17ರವರೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅರಣ್ಯೀಕರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದಡಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ದಿ ಎನರ್ಜಿ ಅಂಡ್ ರಿಸೋರ್ಸಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಸಮಾಲೋಚಕ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ವಹಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಈ ವರದಿಯು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದರೆ, ಇತರ ಮೂರು ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವರದಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

1.6.1 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಉದ್ದೇಶ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವಿತರಣೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಅವಲೋಕನಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವುದು.

1.6.2 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಗುರಿಗಳು

ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ, ವನ್ಯಜೀವಿ, ಸಂಶೋಧನೆ, ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ವಿಭಾಗಗಳು ಕೈಗೊಂಡ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವುದು.

- ನೈಸರ್ಗಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ ಮತ್ತು ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅನಪೇಕ್ಷಿತ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದು.
- ಅಭಿಯಾನದ ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅಭಿಯಾನದ ಉದ್ದೇಶಿತ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದು.
- ವಿವಿಧ ವರ್ಗಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿಭಾಗಗಳಾದ್ಯಂತ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದು.
- ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಈ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆ ಅಥವಾ ಮುಚ್ಚಬೇಕೆ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು.
- ಅಕೌಂಟಿಂಗ್ ಮತ್ತು ವರದಿ ಮಾಡುವಿಕೆಯ ಪ್ರಸ್ತುತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಸಮರ್ಪಕ ಮತ್ತು ಪಾರದರ್ಶಕವಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದು.
- ಈ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಅನುದಾನವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿತ ಉದ್ದೇಶಗಳು/ಗುರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು.
- ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಅಂತಿಮ ಯಶಸ್ಸಿನ ದರಗಳು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿವೆಯೇ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು.
- ಕುಟುಂಬಗಳ ಮೇಲೆ ಫಲಾನುಭವಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು.

1.6.3 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

ಉಲ್ಲೇಖ ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ ನೀಡಲಾದ ವಿವರವಾದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಅನುಬಂಧದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

ನೆರವೇರಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ
ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ವತ್ತುಗಳ ಬಳಕೆ
ಯೋಜನೆಯ ಪರಿಣಾಮ
ಯೋಜನೆಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳು

ಚಿತ್ರ 1: ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಪ್ರಮುಖ ಘಟಕಗಳು

1.7 ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಮರ್ಶೆ

ಯೋಜನೆಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು, ಗುರಿ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನದ ಉಲ್ಲೇಖದ ವರ್ಷಗಳು ಮತ್ತು ಹಿಂದಿನ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ವರದಿಗಳಂತಹ ದ್ವಿತೀಯ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಇದೇ ರೀತಿಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಆನ್‌ಲೈನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾಡಿದ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಪ್ರಮುಖ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 4: ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಸಾರಾಂಶ

ಕ್ರ.ಸಂ	ಅಧ್ಯಯನ	ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು
1.	ಲಿಸಾ. ಎಮ್. 2008. ದಿ ಎಸ್‌ಎಜಿಇ ಎನ್‌ಸೈಕ್ಲೋಪೀಡಿಯಾ ಆಫ್ ಕ್ವಾಲಿಟೇಟಿವ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಮೆಥಡ್ಸ್. (ಸಂಪುಟ 1-0)ರಲ್ಲಿ ನೀಡಿದಂತೆ ಥೌಸಂಡ್ ಓಕ್ಸ್, ಸಿ.ಎ. ಎಸ್‌ಎಜಿಇ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು.	ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಕಡೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಮಧ್ಯಸ್ಥಗಾರರೊಂದಿಗೆ ಆಳವಾದ ಸಂದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆಳವಾದ ಸಂದರ್ಶನಗಳು, ಸಂಶೋಧಕರು ಪೂರ್ವನಿರ್ಧಾರಿತ, ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ, ಕಿರು-ಉತ್ತರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಬಳಸದೆ ತನಿಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನೀಡಲಾದ ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ. ಆಳವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲು ಭಾಗವಹಿಸುವವರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತದೆ. ಎಲ್. (2008).
2.	ಕ್ಯುಗರ್ ರಿಚರ್ಡ್. 2017. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಲ್ಲಿನ ಅವಲೋಕನ, https://www.betterevaluation.org/en/resources/guide/how_to_use_observ_resources/guide/how_to_use_observation ನಿಂದ ಮರುಸಂಪಾದಿಸಲಾಗಿದೆ	ಕ್ಯುಗರ್.ಆರ್. (2017) ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ವೀಕ್ಷಣೆಯು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ವೀಕ್ಷಣೆಯು ಮೂರು ಪ್ರಮುಖ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ ವೀಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ತರಬೇತಿ, ಸಿದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.
3.	ಅನಾಮಧೇಯ. 2006. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನ. ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು. ಕೃಷಿ ಮತ್ತು	ಅಭಿಯಾನದ ಉದ್ದೇಶಗಳು, ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳು, ರಚನೆ, ಅನುಮೋದನೆ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ, ಅಭಿಯಾನದ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳು,

ಕ್ರ.ಸಂ	ಅಧ್ಯಯನ	ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು
	ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆ, ಕೃಷಿ ಸಚಿವಾಲಯ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ, ಕೃಷಿ ಭವನ, ನವದೆಹಲಿ	ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಹಾಗೂ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಗುರಿಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.
4.	ಅನಾಮಧೇಯ. ಎಪ್ರಿಲ್ 2014, 2007-08ರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಆಂತರಿಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ವರದಿ. ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ.	2007-08ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ಅರಣ್ಯ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಆಂತರಿಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳನ್ನು ವರದಿಯು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ವರದಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾ, ಮಾದರಿಗೊಳಪಡಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಇಲಾಖಾ ನೆಡುತೋಪುಗಳ ತೂಕದ ಸರಾಸರಿ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ದರಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯನ್ನು ಶ್ರೇಣೀಕರಿಸುವ ಸೂಚಕವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ದರಗಳ ಸೂಚ್ಯಂಕವು, ಅಂದರೆ <20% ಬದುಕುಳಿಯುವುದು ವಿಫಲವಾಗಿದೆ, 21 - 40% ಕಳಪೆ ಆಗಿದೆ, 41 - 60% ಸರಾಸರಿ, 61 - 80% ಒಳ್ಳೆಯದು ಮತ್ತು > 80 ತುಂಬಾ ಒಳ್ಳೆಯದು ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತದೆ .
5.	ಗುಪ್ತಾ ಅತುಲ್ ಕುಮಾರ್. ಮಾರ್ಚ್ 2008. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರಿನ ಅಭಿಯಾನ: ಒಂದು ಹೋಲಿಸಿಕೆ ಇಂಡಿಯನ್ ಫಾರೆಸ್ಟರ್, ಸಂಪುಟ 134, ಸಂಚಿಕೆ 3. ತ್ರಿಪುರಾದಲ್ಲಿ ಬಿದಿರಿನ ವಲಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ http://www.indianforester.co.in/index.php/indianforester/article/view/714 ರಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರಿನ ಅಭಿಯಾನದಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಮೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಬಿದಿರಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದರಿಂದ, ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ.
6.	ಅನಾಮಧೇಯ. 2012. ಪ್ರಭೇದಗಳು ಮತ್ತು ನಾಟಿ ತಂತ್ರದ ಮಾದರಿಗಳು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು 2012. ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ.	ಈ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ / ವರದಿಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ. ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಸಿಲ್ವಿ (ಕೃಷಿ) ಹವಾಮಾನ ವಲಯಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿ ವಲಯದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು/ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ರಾಜ್ಯ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕೃಷಿ-ಹವಾಮಾನ ವಲಯದ ಪ್ರಕಾರ. ವಲಯಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ: <ul style="list-style-type: none"> • ಒಣ ವಲಯ - ಈಶಾನ್ಯ ಶುಷ್ಕ ವಲಯ, ಉತ್ತರ ಒಣ ವಲಯ, ಕೇಂದ್ರ ಶುಷ್ಕ ವಲಯ, ಪೂರ್ವ ಒಣ ವಲಯ, ದಕ್ಷಿಣ ಒಣ ವಲಯ. • ಪರಿವರ್ತನಾ ವಲಯ - ದಕ್ಷಿಣ ಪರಿವರ್ತನಾ ವಲಯ, ಉತ್ತರ ಪರಿವರ್ತನಾ ವಲಯ, ಈಶಾನ್ಯ ಪರಿವರ್ತನಾ ವಲಯ • ಮಲೆನಾಡು ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟ ವಲಯ - ಕರ್ನಾಟಕ ಭೂ ಬಳಕೆ ಮಂಡಳಿಯ ಗುಡ್ಡಗಾಡು ವರ್ಗೀಕರಣಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ • ಕರಾವಳಿ ವಲಯ - ಕರಾವಳಿ ವಲಯ
7	ಅನಾಮಧೇಯ. 2013-14. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದ ಮಧ್ಯ ಅವಧಿಯ ಮೂರನೇಯವರಿಂದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಅಧ್ಯಯನ. ಕೃಷಿ ಹಣಕಾಸು ನಿಗಮವು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನ, ಕೃಷಿ ಸಚಿವಾಲಯ, ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ. https://studylib.net/doc/8249544/mid-term-third-party-evaluation-study-of-national-bamboo ರಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ.	ನರ್ಸರಿಗಳನ್ನು ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯಿಂದ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಬೆಳೆಸುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರನ್ನು ಭಾಗಿಯಾಗಿಸಬೇಕು ಅವರ ತಾಂತ್ರಿಕ ಉದ್ಯಮಶೀಲತಾ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚದ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಗುಣಮಟ್ಟ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು.
8	ಅನಾಮಧೇಯ. ಆಗಸ್ಟ್ 2015. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರಿನ ಅಭಿಯಾನ ವರದಿ, ಅರಣ್ಯ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ 2009-2013, ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ.	2009-10ರಿಂದ 2012-2013ರವರೆಗೆ (4 ವರ್ಷಗಳು) ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುವ, ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಎರಡು ಬಾಹ್ಯ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳಿಂದ 2013-14ರಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗಿದ್ದು, 1579 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ 54 ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಸಂಗ್ರಹಗಳ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ 23 ಇತರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಬಿದಿರಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು

ಕ್ರ.ಸಂ	ಅಧ್ಯಯನ	ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು
		<p>ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಇರಲಿಲ್ಲ. ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ:</p> <p>ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪುನರುತ್ಥಾನನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮತೆ</p> <p>i. ತುಂಬಾ ಒಳ್ಳೆಯದು:> <10 ಸೆಂ.ಮೀ ಸುತ್ತಳತೆ / 0.1 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಹೊಂದಿರುವ 81% ಸಸಿಗಳು</p> <p>ii. ಒಳ್ಳೆಯದು: 61-80% ಸಸಿಗಳು <10 ಸೆಂ.ಮೀ ಸುತ್ತಳತೆ /0.1 ಹೆ</p> <p>iii. ಸರಾಸರಿ: <10 ಸೆಂ.ಮೀ ಸುತ್ತಳತೆ / 0.1 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಹೊಂದಿರುವ 41-60% ಸಸಿಗಳು</p> <p>iv. ಕಳಪೆ: <10 ಸೆಂ.ಮೀ ಸುತ್ತಳತೆ / 0.1 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಹೊಂದಿರುವ 40% ಕ್ಷಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಸಿಗಳು</p> <p>ಒಟ್ಟಾರೆ ಸರಾಸರಿ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯು 71.37% ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.</p> <p>ಮಾದರಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ, ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಅತ್ಯುತ್ತಮ, ಉತ್ತಮ, ಸರಾಸರಿ, ಕಳಪೆ ಮತ್ತು ವಿಫಲ ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು.,</p> <p>35.96%ರಷ್ಟು ಉತ್ತಮ ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ (ಮೊಳಕೆ 80%ಕ್ಷಿಂತ ಹೆಚ್ಚು), 39.47% ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ (ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣ 61-80%),</p> <p>ಸರಾಸರಿ 15.027% (ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣ 41-60%), 9.96% ಕಳಪೆ (ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣ 21-40%) ಮತ್ತು 9.09% ವೈಫಲ್ಯ (ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣ 10% ಕ್ಷಿಂತ ಕಡಿಮೆ). ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಿದ ಇತರ ಎಲ್ಲ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಉತ್ತಮವಾಗಿವೆ.</p>
09	<p>ಲಾಹರಿ ಸಮರ್, 4 ಜುಲೈ 2018. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರಿನ ನ ಕಥೆ, ಡೌನ್ ಟು ಅರ್ಥ್</p> <p>https://www.downtoearth.org.in/blog/agriculture/the-story-of-national-bamboo-mission-61016 ರಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ</p>	<p>ಸಂಸ್ಕರಣೆ, ಉತ್ಪನ್ನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಗೆ ಸೀಮಿತ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೊಂದಿಗೆ, ಬಿದಿರಿನ ಪ್ರಸರಣ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಇದು ರೈತರು ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮದ ನಡುವೆ ದುರ್ಬಲ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಬಿದಿರಿನ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಪುನರ್ಚಿಸಿದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನ ಬೆಳೆಗಾರರನ್ನು ಗ್ರಾಹಕರೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಲು ಬಿದಿರಿನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮೌಲ್ಯ ಸರಪಳಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ.</p>
10	<p>ಅನಾಮಧೇಯ. ಬಿದಿರು - ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸಿನ ಕಥೆಗಳು. ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ.</p>	<p>ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಕಟಣೆ, ವರ್ಷವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾದ ರೈತರ ಯಶಸ್ಸಿನ ಕಥೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಾಗಿರುವ ಮಹೇಶ್ ತಲೆಗೌಡರ್, ಬಿದರಹಳ್ಳಿ, ಮುಂಡರಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಬಾಬುರಾವ್ ಭೀಮಪ್ಪ ಕೇಲಗೇರಿ, ಬೈಲೂರ್ ಸೋನಾರ್‌ವಾಡಿ, ಖಾನಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು, ವಿಜಯ್ ಧುಲಪ್ಪ ಖೇಶ್‌ಕಲೆ, ನಾಗೋಡಾ, ಖಾನಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಮತ್ತು ಜಿ.ಕೆ.ಹೆಗ್ಡೆ, ಮತಿಹಳ್ಳಿ, ಹಾನಗಲ್ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ಬಿದಿರಿನ ಕುಶಲಕರ್ಮಿ ಪರಶುರಾವ್ ಶಿವಾಜಿ, ಖಾನಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು</p>

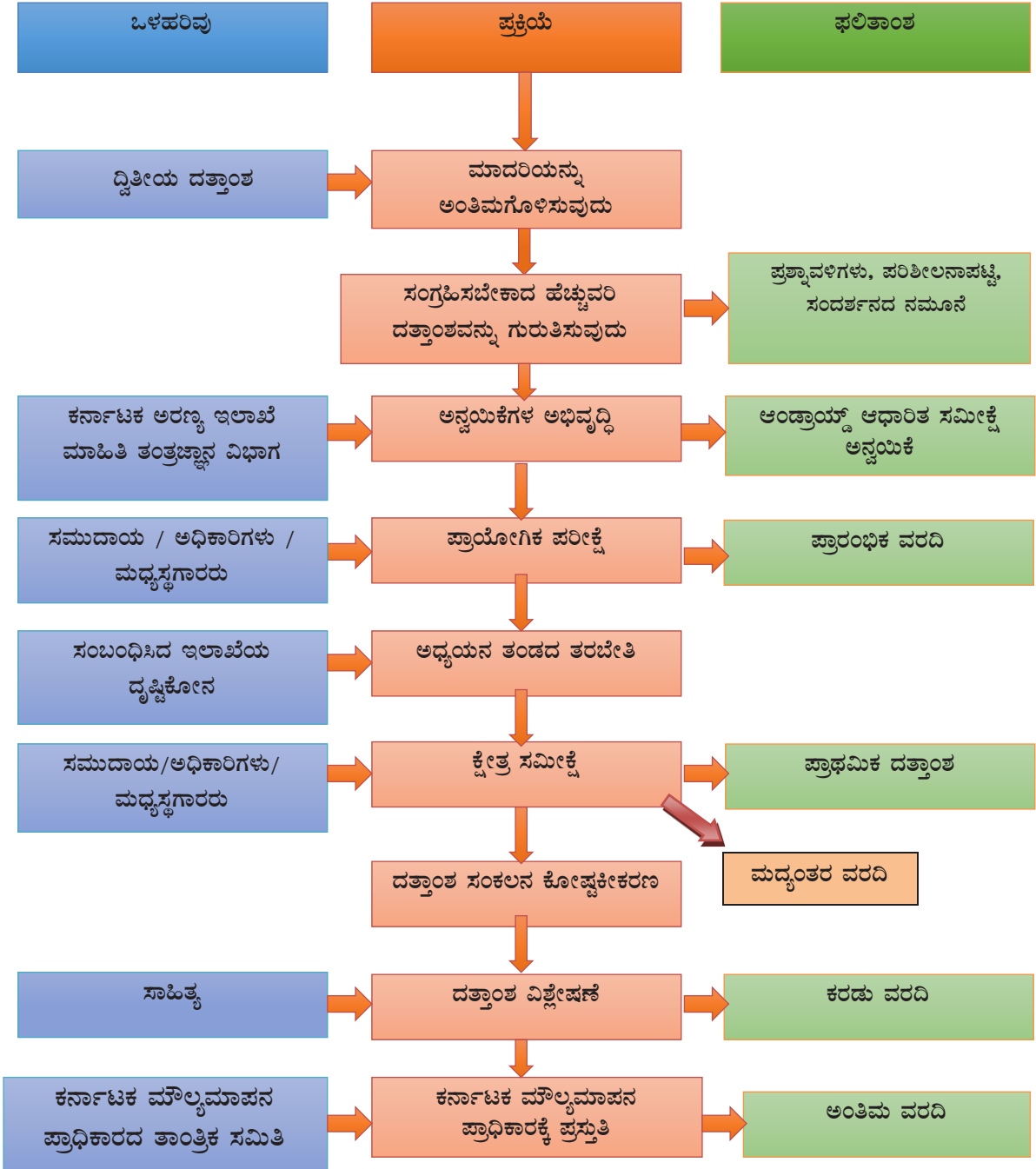
ಮೂಲ: ದ್ವಿತೀಯ ದತ್ತಾಂಶ

2 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ವೈಧಾನಿಕತೆ

2.1 ವಿಧಾನ

ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಒಂದು ಸಾರಾಂಶದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವಾಗಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಗದಿತ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ/ಯೋಜನೆಯ ಒಟ್ಟಾರೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನದ ನಂತರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಯೋಜನೆಯ ಒಟ್ಟಾರೆ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅನುಸರಿಸಿದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ/ವಿತರಣಾ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವ ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಗುಣಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಪರಿಮಾಣಾತ್ಮಕ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ, ಸಂವಾದಾತ್ಮಕ/ಸಮಾಲೋಚನೆ, ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ-ಆಧಾರಿತ, ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ, ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಮತ್ತು ಭಾಗವಹಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಬಹು ಆಯಾಮದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ದ್ವಿತೀಯ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಗಳು ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತವೆಯೇ ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಈ ರೀತಿಯ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ, ಗುಣಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಪರಿಮಾಣಾತ್ಮಕ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಬಳಸಿದ ವಿಧಾನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿಧಾನಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ:

ಚಿತ್ರ 2: ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ವಿಧಾನ

2.2 ಬದಲಾವಣೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕಾಗಿ ನಿಯೋಜಿಸಲಾದ ಅರಣ್ಯ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಬದಲಾವಣೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಅಳೆಯಬಹುದು, ಆದರೆ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಅನುಷ್ಠಾನದ ನಂತರ ಮಧ್ಯಮ-ದೀರ್ಘ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಬಹುದು. ಪರಿಣಾಮಗಳು ಸೂಚಕವಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇದನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಬಹುದು, ಇಲ್ಲಿ 3-5 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದ್ದು, ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಕೋಷ್ಟಕ 5: ಬದಲಾವಣೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ

ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು / ಒಳಹರಿವು	ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಪರಿಣಾಮ	ಫಲಿತಾಂಶಗಳು	ಪರಿಣಾಮಗಳು	ಪರಿಣಾಮ
ನೀತಿಗಳು ಯೋಜನೆಗಳ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಆಯವ್ಯಯ ಮಾನವಶಕ್ತಿ ಜ್ಞಾನ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಗತ್ಯವಾದ ವಸ್ತುಗಳು	ನರ್ಸರಿ, ನೆಡುತೋಪುಗಳು ಮತ್ತು ಬಿದಿರಿನ ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು	<ul style="list-style-type: none"> • ಬೆಳೆಸಿದ ನರ್ಸರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಸಿದ ಮೊಳಕೆಗಳು • ಬೆಳೆಸಿದ ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ • ಬೆಳೆಸಿದ ಬಿದಿರಿನ ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ • ನೆಡುತೋಪಿನಿಂದ ಆವೃತವಾದ ಪ್ರದೇಶ 	<ul style="list-style-type: none"> • ಪ್ರಭೇದಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಬದುಕುಳಿಯುವ ಪ್ರಮಾಣ • ಸುಧಾರಿತ ಅರಣ್ಯ ಮರಗಳ ಹೊದಿಕೆ • ಬಿದಿರಿನ ನೆಡುತೋಪಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಪ್ರದೇಶ • ಇಂಧನ ಮರ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಅರಣ್ಯದ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ 	<ul style="list-style-type: none"> • ನೆಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಿತ ಪರಿಸರ • ಹೆಚ್ಚಿದ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ • ಹಸಿರುಮನೆ ಅನಿಲಗಳ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ • ಸವತ ಮತ್ತು ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದೆ • ಬಿದಿರಿನ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ ವರ್ಧಿತ ಜೀವನೋಪಾಯ
	ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು	<ul style="list-style-type: none"> • ಕೈಗೊಂಡ ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 	<ul style="list-style-type: none"> • ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ತೇವಾಂಶ ಮತ್ತು ಮಣ್ಣನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು • ನೆಡುತೋಪುಗಳ ವರ್ಧಿತ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆ • ವನ್ಯಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಬೇಸಿಗೆಯ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು • ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ಉತ್ತಮ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ 	<ul style="list-style-type: none"> • ಜಲಾನಯನ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ • ವರ್ಧಿತ ಸಸ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿ ಮತ್ತು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ
	ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ವಿಶೇಷ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು	<ul style="list-style-type: none"> • ಮಾನವಶಕ್ತಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಬೇಟೆ ವಿರೋಧಿ ಶಿಬಿರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ • ಮನುಷ್ಯ-ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಂಘರ್ಷವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 	<ul style="list-style-type: none"> • ಬೇಟೆಯಾಡುವ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿಕೆ • ಪ್ರಾಣಿಗಳ ದಾಳಿ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿಕೆ • ಅರಣ್ಯ ಬೆಂಕಿಯ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಇಳಿಕೆ • ಉತ್ತಮ ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ 	<ul style="list-style-type: none"> • ವರ್ಧಿತ ಸಸ್ಯ, ಪ್ರಾಣಿ ಮತ್ತು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ • ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ವರ್ಧಿತ

ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು / ಒಳಹರಿವು	ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಪರಿಣಾಮ	ಫಲಿತಾಂಶಗಳು	ಪರಿಣಾಮಗಳು	ಪರಿಣಾಮ
		<ul style="list-style-type: none"> ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾದ ಸಲಕರಣೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ (ಬೇಟೆ ವಿರೋಧಿ ಮತ್ತು ವನ್ಯಜೀವಿ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಲಭ್ಯವಿದೆ) ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಶಿಬಿರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 	<ul style="list-style-type: none"> ಅರಣ್ಯ ಅಂಚಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಸಮುದಾಯಗಳ ಉತ್ತಮ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲ 	ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ
ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಯ ವಿಶೇಷ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು	<ul style="list-style-type: none"> ಕೈಗೊಂಡ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಗಡಿರೇಖೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೈಗೊಂಡ ಗಡಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 	<ul style="list-style-type: none"> ಹಲವು ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅರಣ್ಯ ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ ಅತಿಕ್ರಮಣ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಇಳಿಕೆ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಣದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ 	<ul style="list-style-type: none"> ವಿವಿಧ ಅರಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸಸ್ಯಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ 	
ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆಯ ವಿಶೇಷ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು	<ul style="list-style-type: none"> ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಭಾಗದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಸಂಶೋಧನೆ / ಸಂರಕ್ಷಣಾ ತಾಕುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 	<ul style="list-style-type: none"> ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ವಿಭಾಗಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಸಂಶೋಧನಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂದ ಕಲಿಯುವಿಕೆ ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಸುಧಾರಿತ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಉಳಿವು 	<ul style="list-style-type: none"> ಅರಣ್ಯ ನೀತಿಯ ವಿಶಾಲ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದೆ 	
ತರಬೇತಿ ವಿಭಾಗದ ವಿಶೇಷ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು	<ul style="list-style-type: none"> ಇಲಾಖೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ನಡೆಸಿದ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ನಡೆಸಿದ ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ತರಬೇತಿ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ರಚಿಸಲಾದ / ವರ್ಧಿಸಿದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ 	<ul style="list-style-type: none"> ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಸುಧಾರಿಸಿದೆ ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ವಿಸ್ತರಣೆ ಇಲಾಖೆಯು ತರಬೇತಿಗಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ 	<ul style="list-style-type: none"> ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ 	

ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು / ಒಳಹರಿವು	ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಪರಿಣಾಮ	ಫಲಿತಾಂಶಗಳು	ಪರಿಣಾಮಗಳು	ಪರಿಣಾಮ
		ಸಂಖ್ಯೆ	ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಇಲಾಖೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸಜ್ಜುಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ	ಸಮುದಾಯಗಳ ವರ್ಧಿತ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ
ಕಟ್ಟಡಗಳು, ರಸ್ತೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ	<ul style="list-style-type: none"> ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾದ ಕಟ್ಟಡಗಳು, ರಸ್ತೆಗಳು ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣ ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ಜಾಲವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಕೈಗೊಂಡ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ /ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಉಪಕರಣಗಳು 	<ul style="list-style-type: none"> ಆಸ್ತಿ / ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಶೇಕಡಾವಾರು ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೇಳಲಾದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ/ತಂತ್ರಾಂಶ ಮತ್ತು ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ 	<ul style="list-style-type: none"> ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಆಧುನೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ 	
ವೈಯಕ್ತಿಕ / ಸಮುದಾಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು	<ul style="list-style-type: none"> ಎಲ್‌ಪಿಜಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಮತ್ತು ಮುಂದುವರಿದ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುವ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಿದಿರಿನ ನೆಡುತೋಪುಗಳಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುವ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆ 	<ul style="list-style-type: none"> ಇಂಧನ ಮರಕ್ಕಾಗಿ ಅರಣ್ಯದ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ನುರಿತ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯರಹಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳು ಎಲ್‌ಪಿಜಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಕುಟುಂಬಗಳ ಶೇಕಡಾವಾರು, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅಡುಗೆಗೆ ಬಳಸುವ ಇಂಧನವನ್ನು ಬದಲಿಸಿರುತ್ತದೆ 	<ul style="list-style-type: none"> ಬಿದಿರಿನ ಸಂಬಂಧಿತ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಕುಟುಂಬಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಉನ್ನತಿ ಅರಣ್ಯ ಅಂಚಿನ ಸಮುದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರಿಂದ ಉಳಿತಾಯವಾದ ಸಮಯದ ಉತ್ಪಾದಕ ಬಳಕೆ 	

ಮೂಲ: ದ್ವಿತೀಯ ದತ್ತಾಂಶ ಮತ್ತು ದಿ ಎನರ್ಜಿ ಅಂಡ್ ರಿಸೋರ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ವರದಿ

2.3 ವೈಧಾನಿಕತೆ

2.3.1 ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರದೇಶ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಹದಿಮೂರು ಅರಣ್ಯ ವೃತ್ತಗಳು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಅರಣ್ಯ ವಿಭಾಗಗಳು ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಮಿಶ್ರ ವೈಧಾನಿಕ ವಿಧಾನವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ:

- ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾದರಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಅಳವಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಅಳತೆ ಮಾಡುವುದು
- ಇತರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರ ಅವಲೋಕನಗಳು
- ಅಧಿಕಾರಿಗಳು / ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು / ವೈಯಕ್ತಿಕ ಫಲಾನುಭವಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂದರ್ಶನ
- ಸಮುದಾಯ ಸ್ವತ್ತುಗಳ ಫಲಾನುಭವಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಗಳು

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಿದ್ದು, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಕಾಮಗಾರಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವುದು, ಭೌತಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಅಳತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ನಾಗರಿಕ ನಿರ್ಮಾಣಗಳು, ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು, ರಸ್ತೆಗಳು, ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಸಂಶೋಧನೆ, ಗಡಿ ಬಲವರ್ಧನೆ ಮುಂತಾದ ಇತರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಆಂಡ್ರಾಯ್ಡ್ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಬಳಸಿ ನೆಡುತೋಪಿನ ಗಡಿಯನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿಯಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್‌ನಲ್ಲಿ ತಯಾರಾದ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವ ಮಾದರಿಕ್ಷೇತ್ರದ ಕೇಂದ್ರವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿ 5 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ನೆಡುತೋಪಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ಮಾದರಿ ಕ್ಷೇತ್ರವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು 50 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೆಡುತೋಪುಗಳಿಗೆ ಗರಿಷ್ಠ 10 ಮಾದರಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಮಾದರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಗಾತ್ರವು 1000 ಚದರ ಮೀಟರ್ (0.1 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಆಗಿದ್ದು, 31.42 ಮೀಟರ್ X 31.42 ಮೀಟರ್ ಅಳತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾದ ಬ್ಲಾಕ್ ನೆಡುತೋಪಿನಲ್ಲಿ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ಮಧ್ಯಂತರಗಳಲ್ಲಿ (ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ) ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಸ್ತೆಬದಿ, ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಹಸಿರಿಕರಣ, ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ನೆಡುತೋಪುಗಳು ಮುಂತಾದ ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಇಡೀ ನೆಡುತೋಪನ್ನು ಒಂದು ಮಾದರಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ 100% ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸೂಕ್ತವಾದ ನಿಯತಾಂಕಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಗೊಳಿಸಿದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು (ಸಮುದಾಯ ಲಾಭದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ) ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ವೀಕ್ಷಣಾ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬಳಸಲಾಯಿತು. ಕ್ರೂಗರ್, ಆರ್. (2017)¹¹ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ವೀಕ್ಷಣೆಯು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ವೀಕ್ಷಣೆಯು ಮೂರು ಪ್ರಮುಖ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ: ವೀಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ತರಬೇತಿ, ಸಿದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಕಡೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಮಧ್ಯಸ್ಥಗಾರರೊಂದಿಗೆ ಆಳವಾದ ಸಂದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭಾಗವಹಿಸುವವರು ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ ಆಳವಾದ ಸಂದರ್ಶನಗಳು ಪೂರ್ವನಿರ್ದಿಷ್ಟ, ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ, ಕಿರು-ಉತ್ತರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಸಂಶೋಧಕರು ಬಳಸದೆ ತನಿಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತದೆ. ಎಲ್. (2008).¹²

2.3.2 ಮಾದರಿ ವಿನ್ಯಾಸ

ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ವನ್ಯಜೀವಿ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಘಟಕಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿರುವ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆಯಂತಹ ವಿಶೇಷ ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ. ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಆರು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ತರಬೇತಿ ವಿಭಾಗವು ರಾಜ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಮೊದಲ ಹಂತದಲ್ಲಿ, ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಆಯಾ ಅಪರ ಪ್ರಧಾನ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಯವರು ಒದಗಿಸಿದಂತೆ ವಿಭಾಗ/ಘಟಕವಾರು ಕಾಮಗಾರಿ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ, ಯೋಜನೆಯ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಕಾಮಗಾರಿ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಒಂಬತ್ತು ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಇಲಾಖಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕ್ಲಸ್ಟರಿಂಗ್‌ನ ಎರಡನೇ ಹಂತವಾಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ, ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ವೃತ್ತಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವರ್ಗದ (ರೀತಿಯ) ಕಾಮಗಾರಿಯ 10% ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ಮಾದರಿಯ ಮೂಲಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕಾಗಿ ಮಾದರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಾಗಿ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕ/ಸಮುದಾಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಯಾದೃಚ್ಛಿಕವಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅನುಸರಿಸಿದ ವಿಧಾನವು ಮೂಲತಃ ಬಹು ಹಂತದ ಮಾದರಿ, ಇದರಲ್ಲಿ ಕ್ಲಸ್ಟರ್ ರಚನೆಯ ಮೊದಲ ಹಂತವು ವಿಭಾಗ/ಘಟಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ಎರಡನೇ ಹಂತವು ಕಾಮಗಾರಿಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ 10% ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಯಾದೃಚ್ಛಿಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮಾದರಿಯು ಎಲ್ಲಾ ವೃತ್ತಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಒಂದು ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗಗಳ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಮಾದರಿಗಳ ಆಯ್ಕೆಯು ಅದರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಪಾತದ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು/ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಇದು ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

¹¹Kruger Richard. 2017, Observation in Evaluation, retrieved from https://www.betterevaluation.org/en/resources/guide/how_to_use_observation

¹²Given. Lisa. M. , The SAGE Encyclopaedia of Qualitative Research Methods. (Vol. 1-0).Thousand Oaks, CA. SAGE Publications. 2008

2.3.3 ಮಾದರಿಯ ಗಾತ್ರ

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ/ನಿರ್ವಹಿಸಿದ 248 ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ 26 ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪೈಕಿ 21 (81%) ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿದ್ದರೆ, 5 ಅರಣ್ಯೇತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದವು (19%). ವೃತ್ತ ಮತ್ತು ವಿಭಾಗವಾರು ಮಾದರಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ:

ಕೋಷ್ಟಕ 6: ವೃತ್ತವಾರು ಮತ್ತು ವಿಭಾಗವಾರು ಮಾದರಿಗೊಳಪಡಿಸಿದ ನೆಡುತೋಪುಗಳು

ವೃತ್ತ	ವಿಭಾಗ	ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಮಾದರಿಗೊಳಪಡಿಸಿದ ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
ಬಳ್ಳಾರಿ	ಬಳ್ಳಾರಿ	4	
	ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	8	2
	ದಾವಣಗೆರೆ		
	ಕೊಪ್ಪಳ		
ಬೆಂಗಳೂರು	ಉಪ ಮೊತ್ತ	12	2
	ಬೆಂಗಳೂರು(ನಗರ)		
	ಬೆಂಗಳೂರು(ಗ್ರಾಮಾಂತರ)		
	ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ		
ಬೆಳಗಾವಿ	ಕೋಲಾರ		
	ರಾಮನಗರ		
	ಉಪ ಮೊತ್ತ	0	0
	ಬಾಗಲಕೋಟೆ		
ಚಾಮರಾಜನಗರ	ಬೆಳಗಾವಿ	16	2
	ಉಪ ಮೊತ್ತ	16	2
	ಕಾವೇರಿ ವನ್ಯಜೀವಿ ಮಲೆಮಹದೇಶ್ವರ ಬೆಟ್ಟ		
ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	ಉಪ ಮೊತ್ತ	0	0
	ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	18	2
	ಕೊಪ್ಪ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ	54	5
	ಉಪ ಮೊತ್ತ	72	7
ಧಾರವಾಡ	ಧಾರವಾಡ		
	ಗದಗ		
	ಹಾವೇರಿ		
	ಉಪ ಮೊತ್ತ	0	0
ಹಾಸನ	ಹಾಸನ	8	
	ತುಮಕೂರು	4	1
	ಉಪ ಮೊತ್ತ	12	1
ಕಲಬುರಗಿ	ಕಲಬುರಗಿ		
	ರಾಯಚೂರು		
	ಯಾದಗಿರಿ		
	ಉಪ ಮೊತ್ತ	0	0
ಕೊಡಗು	ಮಡಿಕೇರಿ	9	2
	ವಿರಾಜಪೇಟೆ	6	
	ಉಪ ಮೊತ್ತ	15	2
ಮಂಗಳೂರು	ಕಾರ್ಕಳ		
	ಕುಂದಾಪುರ		
	ಮಂಗಳೂರು		

ಶ್ರೇಣಿ	ವಿಭಾಗ	ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಮಾದರಿಗೊಳಪಡಿಸಿದ ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
ಮೈಸೂರು	ಉಪ ಮೊತ್ತ	0	0
	ಹೂಣಸೂರು	7	1
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	ಮಂಡ್ಯ		
	ಮೈಸೂರು		
	ಉಪ ಮೊತ್ತ	7	1
	ಭದ್ರಾವತಿ		
ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಸಾಗರ		
	ಶಿವಮೊಗ್ಗ		
	ಶಿವಮೊಗ್ಗ ವನ್ಯಜೀವಿ		
	ಉಪ ಮೊತ್ತ	0	0
	ಕಾಳಿ ಹುಲಿ ಖೇಸಲು ಅರಣ್ಯ ದಾಂಡೇಲಿ	16	
	ದಾಂಡೇಲಿ ವನ್ಯಜೀವಿ		1
	ಹಳಿಯಾಲ	55	5
ಹೊನ್ನಾವರ			
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	ಕಾರವಾರ	22	3
	ಸಿರಸಿ	5	1
	ಯಲ್ಲಾಪುರ	16	1
	ಉಪ ಮೊತ್ತ	114	11
	248	26	

ಮೂಲ: ಉಲ್ಲೇಖ ನಿಯಮ

ಕೋಷ್ಟಕ 7: ವರ್ಷವಾರು ಮಾದರಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳು

ವರ್ಷ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನ	
	ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಮಾದರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
2013-14	127	14
2014-15	63	5
2015-16	17	2
2016-17	41	5
ಒಟ್ಟು	248	26

ಮೂಲ: ದ್ವಿತೀಯ ದತ್ತಾಂಶ ಮತ್ತು ಉಲ್ಲೇಖದ ನಿಯಮ

* ಅರಣ್ಯೀಕರಣ ಪರಿಹಾರ ನಿಧಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅರಣ್ಯೀಕರಣ

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಒದಗಿಸಿದ ಮಾದರಿಗಳು ಸೇರಿದೆ. ಈ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಉಲ್ಲೇಖ ನಿಯಮಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿವೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 8: ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿವರಗಳು

ಪದನಾಮ	ಪ್ರಾದೇಶಿಕ	ವನ್ಯಜೀವಿ	ಅರಣ್ಯ ಭವನ	ಒಟ್ಟು
ಪ್ರಧಾನ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ			5	5
ಅಪರ ಪ್ರಧಾನ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ			10	10
ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ	6	1		7
ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಕ		2		2
ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ	1			1
ಉಪ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ	17	3		20
ಸಹಾಯಕ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ	19	7		26
ವಲಯ ಅರಣ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿ	51	25	1	77
ಉಪ ವಲಯ ಅರಣ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿ	51	15		66
ಅರಣ್ಯ ರಕ್ಷಕ	1			1
ಒಟ್ಟು	146	53	16	215

ಮೂಲ: ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ

2.3.4 ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅನ್ವಯಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖ ನಿಯಮಗಳು, ಕಾಮಗಾರಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ದ್ವಿತೀಯ ದತ್ತಾಂಶ ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿವಿಧ ಹಂತದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅನ್ವಯಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಪಾಡುಗೊಳಿಸಲು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

2.3.5 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಸಾಧನಗಳು

ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಮಾಹಿತಿ ಸಂವಹನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವಿಭಾಗವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಆಂಡ್ರಾಯ್ಡ್ ಆಧಾರಿತ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಅನ್ವಯಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅನ್ವಯಿಕೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ ಇದನ್ನು ನೆಡುತೋಪಿನಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಲು ಹಾಗೂ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸ್ಥಳ ಆಯ್ಕೆಗಾಗಿ ಬಳಸುವುದಾಗಿದ್ದು, ಇದು ನೆಡುತೋಪಿನ ನಿಜವಾದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಮಾದರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸ್ಥಳದ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಅನ್ವಯಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಮಾದರಿಯ ಜಾಗತಿಕ ಸ್ಥಾನೀಕರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ಫೋಟೋವನ್ನು ಸಹ ಸೆರೆಹಿಡಿಯಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅನ್ವಯಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತರಲು ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಸರಣಿ ಚರ್ಚೆಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ದತ್ತಾಂಶ / ಫೋಟೋ / ನೆಡುತೋಪಿನ ನಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲವು ಸೇರಿದಂತೆ ದತ್ತಾಂಶ ಸುರಕ್ಷತೆಯು ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯೊಂದಿಗಿನ ಚರ್ಚೆಯ ಪ್ರಕಾರ, ಸಸ್ಯಗಳ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಬದುಕುಳಿಯುವ ಶೇಕಡಾವಾರು ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರ ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಯ ವೀಕ್ಷಣಾ ಗ್ರಹಿಕೆ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲು ಉಳಿದಿರುವ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ, ಇತರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ, ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ವಿಧಾನ ಕ್ಷೇತ್ರ ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಗಳ ವೀಕ್ಷಣೆ, ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯನ್ನು ಅರಣ್ಯ ವೀಕ್ಷಕರು, ಕಾವಲುಗಾರರು ಮತ್ತು ಇತರ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ನೀತಿ ನಿರೂಪಕರು, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರು ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕರು ಸೇರಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಸಂದರ್ಶನದ ನಮೂನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು 'ಸಂಗ್ರಹಿಸು' ಅನ್ವಯಿಕೆ ಎಂಬ ಆಂಡ್ರಾಯ್ಡ್ ಅನ್ವಯಿಕೆಯನ್ನು ಎನರ್ಜಿ ಮತ್ತು ರಿಸೋರ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಸಮುದಾಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂವಹನ ನಡೆಸಲು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಯ ನಮೂನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಬಳಸಿದ ವೈಧಾನಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ:

ಕೋಷ್ಟಕ 9: ವೈಧಾನಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸಾಧನಗಳು

ಕಾಮಗಾರಿ	ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ವಿಧಾನ	ಸಾಧನ
ನೆಡುತೋಪು	ಮಾದರಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಅಳವಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಅಳತೆ	ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಅನ್ವಯಿಕೆ (ವೆಬ್ ಮತ್ತು ಆಂಡ್ರಾಯ್ಡ್)
ಇತರೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು	ಅವಲೋಕನಗಳು	ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಅನ್ವಯಿಕೆ (ವೆಬ್ ಮತ್ತು ಆಂಡ್ರಾಯ್ಡ್)
ವೈಯಕ್ತಿಕ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು	ಸಂದರ್ಶನ	ಆಂಡ್ರಾಯ್ಡ್ ಅನ್ವಯಿಕೆಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ(ಸಂದರ್ಶನ ನಮೂನೆ)
ಸಮುದಾಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು	ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆ	ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಯ ಪರಿಶೀಲನಾಪಟ್ಟಿ
ಅನುಷ್ಠಾನ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ	ಅಧಿಕಾರಿಗಳು / ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂದರ್ಶನ	ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ

ಮೂಲ: ದಿ ಎನರ್ಜಿ ಅಂಡ್ ರಿಸೋರ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ವರದಿ

ಮೇಲಿನವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ, ಯೋಜನೆಯ ವಿಭಾಗ ಮಟ್ಟದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ವಿವರವಾದ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ವರದಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ಅನುಮೋದನೆ ಪಡೆಯಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

2.3.6 ಕಲ್ಪನೆ

ವಿವಿಧ ಅರಣ್ಯ ವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿನ ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾವಾರು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

2.3.7 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕಾಗಿ ತಂತ್ರಗಳು

ಒಟ್ಟು ನೆಡುತೋಪು ಪ್ರದೇಶವು ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಗಡಿಯೊಳಗೆ ಬರುವ ಒಟ್ಟು ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಇದು ನದಿ, ಜವುಗು ಪ್ರದೇಶ, ಬಂಡೆಗಳ ಹೊರಹರಿವು, ಕೊಳಗಳು ಮುಂತಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ನಿವ್ವಳ ನೆಡುತೋಪಿನ ಪ್ರದೇಶವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ನೆಡಲಾಗದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ನೆಡುತೋಪಿನ ಗಡಿಯೊಳಗಿನ ನಿಜವಾದ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಇದು ನೆಡಲಾಗದ ಪ್ರದೇಶವಾದ ನದಿ, ಜವುಗು ಪ್ರದೇಶ, ಬಂಡೆಗಳ ಹೊರಹರಿವು, ಕೊಳಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಮಾದರಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು

ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ದ್ವಿತೀಯಕ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್ ಜರ್ನಲ್‌ನಿಂದ ವೆಬ್ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್‌ಗೆ ನಮೂದಿಸಲಾಗಿದೆ, ಮಾದರಿ ಪ್ಲಾಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಲಾಗಿದ್ದು, ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು/ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಉಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಯಿತು. ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಮೊಳಕೆಗಳ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ, ಮಾದರಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರುವ ಮೊಳಕೆಗಳ ನಿಜವಾದ ಸಂಖ್ಯೆ / ಎಣಿಕೆಯನ್ನು ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು 'ಒಟ್ಟು ಮೊಳಕೆ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ' ಎಂದು ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಂಡ್ರಾಯ್ಡ್ ಅನ್ವಯಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾದರಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಖಾಲಿ ಹೊಂಡಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನಮೂದಿಸಲಾಗಿದೆ, ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆಂಡ್ರಾಯ್ಡ್ ಅನ್ವಯಿಕೆಯಿಂದ 'ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ವೈಫಲ್ಯ' ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತವಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ನೆಟ್ಟ ಒಟ್ಟು ಮೊಳಕೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ:

ನೆಡಲಾದ ಒಟ್ಟು ಮೊಳಕೆಗಳು = ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಒಟ್ಟು ಮೊಳಕೆಗಳು + ಒಟ್ಟು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ವೈಫಲ್ಯಗಳು

ಬದುಕುಳಿಯುವ ಶೇಕಡಾವಾರು (%) = ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಒಟ್ಟು ಮೊಳಕೆಗಳು/ನೆಡಲಾಗಿರುವ ಒಟ್ಟು ಮೊಳಕೆಗಳು*100

ನೆಡುತೋಪಿನಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾದ ಪ್ರಭೇದದ ಮೊಳಕೆಗಳ ಆರೋಗ್ಯ/ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯನ್ನು ವೀಕ್ಷಣೆಯ ಅಂದಾಜಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಣಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ನೆಡುತೋಪಿನೊಳಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಮೊಳಕೆಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ನೆಡುತೋಪಿನೊಳಗಿನ ಅತ್ಯಂತ ಕಳಪೆಯಿರುವುದರೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮ, ತೃಪ್ತಿದಾಯಕ ಮತ್ತು ಕಳಪೆ ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

2.3.8 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ತಂಡ

ನೆಡುತೋಪಿನ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರ ತಂಡದಲ್ಲೂ ಓರ್ವ ಪ್ರಮುಖ ವೃತ್ತಿಪರರನ್ನು ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಹಾಯಕರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಐದು ಕ್ಷೇತ್ರ ತಂಡಗಳನ್ನು, ರಚಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ದಿ ಎನರ್ಜಿ ಅಂಡ್ ರಿಸೋರ್ಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ನ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ನಾಲ್ಕು ವೃತ್ತಿಪರರ ತಂಡವು ಇತರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಘಟಕದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತದೆ. ಎನರ್ಜಿ ಮತ್ತು ರಿಸೋರ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ತಂಡವು ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ವೃತ್ತಿಪರರು ಮತ್ತು, ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ನಿವೃತ್ತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಈ ಹಿಂದೆ ಆಂಡ್ರಾಯ್ಡ್ ಅನ್ವಯಿಕೆಯನ್ನು ಬಳಸಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು ವೈಧಾನಿಕತೆ ಮತ್ತು ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೇಲೆ ಆವಲಂಬಿತರಾಗಿದ್ದರು. ತಂಡದ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದೇ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದರು ಎಂದು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ, ಅಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು, ಮಾದರಿ ತಾಕುಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದು ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಧಾನವು ವೀಕ್ಷಕರ ಪಕ್ಷಪಾತವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ವರದಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಅಸಂಗತತೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ.

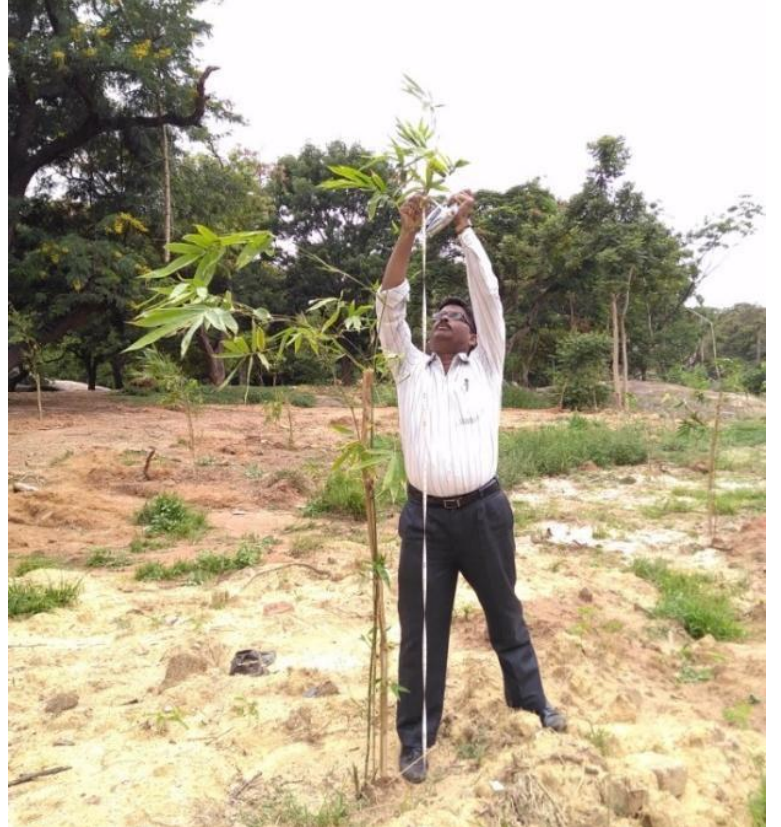
2.3.9 ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಅಧ್ಯಯನ

ಈ ನಿಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಮಾಹಿತಿ ಸಂವಹನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವಿಭಾಗವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ವೆಬ್ ಅನ್ವಯಿಕೆ ಮತ್ತು ಆಂಡ್ರಾಯ್ಡ್ ಅನ್ವಯಿಕೆಯನ್ನು ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸುವುದು ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅನ್ವಯಿಕೆಯನ್ನು ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸುವ ಮೊದಲು ಹಲವಾರು ಸುತ್ತಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು, ಚರ್ಚೆಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಶೀಲನೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅನ್ವಯಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಪಡೆಯಲು ಮೊದಲ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು 2019 ರ ಮೇ 13 ರಂದು ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ, ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ (ಮಾಹಿತಿ ಸಂವಹನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಸಂವಹನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ವಿಭಾಗಗಳ ವಲಯ ಅರಣ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು) ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕ್ಯಾತನಹಳ್ಳಿ ಕ್ಷೇತ್ರ 1 ರಲ್ಲಿ ಅತಿಕ್ರಮಣವನ್ನು ಹೊರಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ವಿಭಾಗ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ವಾಹನ ನಿಲುಗಡೆ ಶೆಡ್‌ನ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದ್ವಿತೀಯ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಮೊದಲು ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ವಲಯ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ವೆಬ್ ಅನ್ವಯಿಕೆಗೆ ಒಳಹರಿವು ಮಾಡಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ನಂತರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲಾಯಿತು, ಇದರಲ್ಲಿ ಅಂಡ್ರಾಯ್ಡ್ ಅನ್ವಯಿಕೆಯು ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲದೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ವಿಫಲವಾಗಿದ್ದು, ವೆಬ್ ಅನ್ವಯಿಕೆ, ಆಂಡ್ರಾಯ್ಡ್ ಅನ್ವಯಿಕೆ, ಅನ್ವಯಿಕೆಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರೋಗ್ರಾಮಿಂಗ್ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಅನ್ವಯಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳು ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. 14 ಮೇ 2019 ರಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಸಂವಹನ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪ್ರಯೋಗದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಅನ್ವಯಿಕೆಯ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕಬ್ಬನ್ ಪಾರ್ಕ್ ಮತ್ತು ಎನರ್ಜಿ ಮತ್ತು ರಿಸೋರ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ 18 ಜೂನ್ 2019 ರಂದು ಎರಡನೇ ಬಾರಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಪುನರಾವರ್ತನೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

20 ಜೂನ್ 2019 ರಂದು, ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅನ್ವಯಿಕೆಯನ್ನು ಇನ್ಸಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ವುಡ್ ಸೈನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿಯಲ್ಲಿ ವಲಯ ಅರಣ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ (ಮಾಹಿತಿ ಸಂವಹನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ವಿಭಾಗಗಳು) ಮೂರನೇ ಬಾರಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲಾಯಿತು. ಎಲ್ಲಾ ಉರ್ಜಿತಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ (ಆವೃತ್ತಿ 1.2.5.6.1) ಅನ್ವಯಿಕೆಯನ್ನು ಎನರ್ಜಿ ಮತ್ತು ರಿಸೋರ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ 20 ಜುಲೈ 2019 ರಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಇಮೇಲ್ ಮೂಲಕ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕಬ್ಬನ್ ಪಾರ್ಕ್ ಮತ್ತು ಎನರ್ಜಿ ಮತ್ತು ರಿಸೋರ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ 22 ಜುಲೈ 2019 ರಂದು ನಾಲ್ಕನೇ ಬಾರಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲಾಯಿತು. ಎದುರಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಡುಗಾಗಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಆವೃತ್ತಿಯ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಐದನೇ ಬಾರಿಗೆ 2019 ರ ಜುಲೈ 30 ರಂದು ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಭಾಗದ, ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ ಉಪವಿಭಾಗದ, ದೇವನಹಳ್ಳಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಅರಣ್ಯ ಉಪ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ, ಸಹಾಯಕ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ, ವಲಯ ಅರಣ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿ, ಉಪ ವಲಯ ಅರಣ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ತಂಡದ ಉಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಕೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲಾಯಿತು. ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಮಾದರಿಗಳಿಂದ ಒಂದು ನೆಡುತೋಪು ಮತ್ತು ಎರಡು ಗಡಿಬಲವರ್ಧನೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲಾಯಿತು.

ಭಾವಚಿತ್ರ 1: ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ವಲಯ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯ ದತ್ತಾಂಶ ನಮೂದು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು

ಭಾವಚಿತ್ರ 2: ಕಬ್ಬನ್ ಪಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ

ಭಾವಚಿತ್ರ 3: ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿಭಾಗದ ದೇವನಹಳ್ಳಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

ಭಾವಚಿತ್ರ 4: ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿಭಾಗದ ದೇವನಹಳ್ಳಿ ವಲಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಯೋಜನಾ ತಂಡ

2.3.10 ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಲೋಕನಗಳು

ಎ) ನೆಡುತೋಪು

2013-14ರಲ್ಲಿ 13 ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಲಾದ ಅಕ್ಕುಪೇಟೆ ನೆಡುತೋಪನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ನೆಡುತೋಪು 3.24 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪುನರುತ್ಪಾದನೆ ಸಹಾಯದ ಮಾದರಿಯಾಗಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿ ಹೊಂಗೆ, ಹಿಪ್ಪೆ, ಮತ್ತಿ ಮತ್ತು ನೇರಳೆಯ 850 ಮೊಳಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂಡಗಳಲ್ಲಿ (0.60 x 0.60 x 0.60) 5 ಮೀ x 5 ಮೀಟರ್ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದೊಂದಿಗೆ ನೆಡಲಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ದಾಖಲೆಗಳು ಲಭ್ಯವಿದ್ದರೆ, ನೆಡುತೋಪು ಜರ್ನಲ್ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿತ್ತು. ನಾಟಿ ಸಾಂದ್ರತೆಯು ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ 262 ಆಗಿದೆ. ಅದರ ನಂತರ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ನೆಡುತೋಪಿನ ಸುತ್ತಲೂ ಯಾವುದೇ ರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ನೆಡುತೋಪು ವಿವರಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಮಾದರಿ ತಾಕನ್ನು ಹಾಕಲಾಯಿತು. ಮಾದರಿ ತಾಕಿನಲ್ಲಿ, ನೆಡಲಾದ 49 ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 7 (14.28%) ಮಾತ್ರ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿವೆ, ಇವೆಲ್ಲವೂ ಹೊಂಗೆ ಜಾತಿಗಳು. ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವಿವರಿಸಿದಂತೆ ಈ ರೀತಿ ಕಡಿಮೆ ಬದುಕುಳಿಯಲು ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಬರ ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ನೆಡುತೋಪಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಅರಣ್ಯ ಸಮಿತಿಯು ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಬಿ) ಇತರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು

ಎರಡು ಗಡಿ ಬಲವರ್ಧನೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು, ಅಂದರೆ ಜಾನುವಾರು ನಿರೋಧಕ ಕಂದಕಗಳನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು 2013-14ರಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯೀಕರಣ ಪರಿಹಾರ ನಿಧಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು 2014-15ರಲ್ಲಿ 13ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕಾಮಗಾರಿಯ ದಾಖಲೆಗಳು ಲಭ್ಯವಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಮಗಾರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಎರಡೂ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಬಿ.ಎಸ್. ಗಿಡಕಾವಲ್ ಪಕ್ಕದ ಖಾಸಗಿ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮೀಸಲು ಅರಣ್ಯ (ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ನೀಲಗಿರಿ ಮರಗಳು) ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. 2001-02, 2006-07, 2010-11 ಮತ್ತು 2013-14ರಿಂದ ಅದೇ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಜಾನುವಾರು ನಿರೋಧಕ ಕಂದಕವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾದ ಎರಡೂ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಪೊದೆಸಸ್ಯ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯವರ್ಗದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಜಾನುವಾರು ನಿರೋಧಕ ಕಂದಕವು ಅಖಂಡವಾಗಿತ್ತು. ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಜಾನುವಾರು ನಿರೋಧಕ ಕಂದಕವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಉಲ್ಲಂಘಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ದನಕರುಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಅರಣ್ಯದೊಳಗೆ ಒಂದು ಪುರಾತನ ದೇವಾಲಯವಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬಳಕೆಯ ಹೊರತಾಗಿ, ಅರಣ್ಯದ ಗಡಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅನ್ವಯಿಕೆಯು ಮಾನವ ಪಕ್ಷಪಾತವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ದತ್ತಾಂಶ ಪ್ರವೇಶ ಸಮಯವನ್ನು ಉಳಿಸುವ ಉಪಯುಕ್ತ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಕೆಯನ್ನು ಬಳಸುವ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಮುಂದುವರೆದಿದೆ (ದತ್ತಾಂಶ ನಷ್ಟ, ಅಪ್‌ಲೋಡ್ ಮಾಡುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ). ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಬೇಧಗಳ ಪ್ರಕಾರದ ದತ್ತಾಂಶ ಒಳಗೊಂಡ ಫಲಿತಾಂಶ ಕೋಷ್ಟಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕೋಷ್ಟಕ ಮಾಡಬಹುದಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ವರದಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮಾರ್ಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

2.3.11 ಮಧ್ಯಂತರ ವರದಿ

ಒಪ್ಪಿದ ವಿತರಣೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ಮಧ್ಯಂತರ ವರದಿಯನ್ನು 3 ಜನವರಿ 2020ರಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಇಮೇಲ್ ಮತ್ತು ಹಾರ್ಡ್ ಪ್ರತಿಯನ್ನು 14 ಜನವರಿ 2020ರಂದು ಸಲ್ಲಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ವರದಿಯನ್ನು 2020 ರ ಜನವರಿ 14ರಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ವಿಧಾನದ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿಯು ಪೂರ್ವವೀಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿತು (ವರದಿಯು ಉಲ್ಲೇಖ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿತ್ತು, ಮತ್ತು ನಂತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ ಯೋಜನೆಗಳ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಮಾರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ).

ಈ ಮಾರ್ಪಾಡು, ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ಬಯಸಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ, ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂದರ್ಶನದಂತಹ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳ ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ದ್ವಿತೀಯ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಕಾಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅನ್ವಯಿಕೆ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಎನರ್ಜಿ ಅಂಡ್ ರಿಸೋರ್ಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ಗೆ ಇನ್ನೂ ಬಳಸಬಹುದಾದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. (ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಬೇಧವಾರು ದತ್ತಾಂಶ) ಮತ್ತು ಅನ್ವಯಿಕೆಯ ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಮುಂದುವರೆದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಕರಡು ವರದಿಯ ಆರಂಭಿಕ ಮಾದರಿ ವಿನ್ಯಾಸದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿನ ವಿಷಯವು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿದ್ದು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

2.3.12 ಮಿತಿಗಳು

- ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ನಡುವಿನ ಸಮಯ ವಿಳಂಬದಿಂದಾಗಿ ಕೆಲವು ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ
- ಅಗತ್ಯವಿರುವ ದತ್ತಾಂಶ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯ ಸಮಯದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯತೆ
- ದತ್ತಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸಲಾದ ದತ್ತಾಂಶ ನಿಯತಾಂಕಗಳು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ
- ಅನ್ವಯಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ/ಕಾಮಗಾರಿಯ ಮಾಹಿತಿ ಲಭ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಆಯ್ಕೆ

2013-14ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

- ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಸಮಯದ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಮೀರುತ್ತವೆ
- ಅನ್ವಯಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಹಾರ ಮತ್ತು ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಅಪ್‌ಲೋಡ್ ಮಾಡುವುದು ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ.
- ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ದ್ವಿತೀಯ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ.
- ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಇತ್ತು.
- ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುವುದರಿಂದ ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವವರೆಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದುವಿನಲ್ಲಿ ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹದ ಪ್ರಮುಖ ಕೂಲಂಕಷ ಪರಿಶೀಲನೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಸಮಯದ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಸೀಮಿತ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅಧ್ಯಯನದ ನಿರೀಕ್ಷೆಯು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮೀರಿದೆ.
- ಅಧ್ಯಯನದ ನಿರೀಕ್ಷೆಯು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಸಮಯದ ಚೌಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮೀರಿದೆ.

3 ಫಲಿತಾಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಚರ್ಚೆ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯೇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಪ್ರದೇಶ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ವಿಭಿನ್ನ ತಂತ್ರದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾದ ವಿವಿಧ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಬಿದಿರಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಬಳಕೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಮಧ್ಯಸ್ಥಗಾರರಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮುಖ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಜೊತೆ ಬೆರೆತು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವುದರ ಹೊರತಾಗಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಅವಧಿಗೆ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಲ್ಲ.

ಈ ಅಧ್ಯಾಯವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಶಾಲ ಘಟಕಗಳು/ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶದ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತದೆ:

1. ನೆಡುತೋಪು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
2. ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳು, ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಮತ್ತು ರಫ್ತು
3. ಅನುಷ್ಠಾನ ಉಸ್ತುವಾರಿಯ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ

ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಲ್ಲಿ, ಉಲ್ಲೇಖ ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಮಾದರಿಗೊಳಪಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇತರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ವಿನ್ಯಾಸದ ಭಾಗವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಮೂಲಕ ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ, ಅವುಗಳ ಭಾವನೆಗಳು, ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಯ ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಿದಿರಿನ ಕುಶಲಕರ್ಮಿ ಸಂಘಗಳ ಸದಸ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದ ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

3.1 ನೆಡುತೋಪು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

ಬಿದಿರು ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಮತ್ತು ಬಿದಿರು ಪ್ರದೇಶದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಯೋಜನೆ, ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯ ಹೊರತಾಗಿ, ಈ ಘಟಕವು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಜ್ಞಾನದ ತಡೆರಹಿತ ಮಿಶ್ರಣದ ಮೂಲಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವುದು ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 100% ಗುರಿಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ 5000 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಿದಿರನ್ನು ನೆಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ, ಆದರೆ ಅರಣ್ಯೇತರ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ 1500 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಉದ್ದೇಶಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಎದುರು ಕೇವಲ 200 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (13%) ಮಾತ್ರ ನೆಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಲಭ್ಯವಿದ್ದರೂ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿನ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ, ಎಂಟು ನರ್ಸರಿಗಳ ಗುರಿಯ ಎದುರು ಕೇವಲ ಒಂದು ಕಿಸಾನ್ ನರ್ಸರಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು, ಇದು ಹಣಕಾಸಿನ ಹಂಚಿಕೆಯ 11%ನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

26 ಮಾದರಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ, ಒಟ್ಟು ನೆಡುತೋಪುಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 449 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (ಸರಾಸರಿ 17.26 ಹೆಕ್ಟೇರ್/ನೆಡುತೋಪು) ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪುಗಳ ನಿವ್ವಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 426 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (ಸರಾಸರಿ 16.38 ಹೆಕ್ಟೇರ್/ನೆಡುತೋಪು). ಬೆಳೆದ ನೆಡುತೋಪಿನ ಯಶಸ್ಸಿನ ಮಾನದಂಡಗಳು ಅಥವಾ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಹಿಂದಿನ ಆಂತರಿಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ವರದಿಯಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗೀಯ ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯದ ಸರಾಸರಿ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯನ್ನು ಶ್ರೇಣೀಕರಿಸಲು ಸೂಚಕವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.¹³ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲು ಬಾಹ್ಯ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು, ನಂತರದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಲ್ಲಿ ಇದೇ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ¹⁴.

3.1.1 ಯೋಜನೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ

ಬಿದಿರಿನ ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಂಬುಸಾ ಅರುಂಡಿನೇಶಿಯಾ ಮತ್ತು ಡೆಂಡ್ರೋಕಾಲಮ್ಸ್ ಬೆಳೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನೆಟ್ಟಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಸಿಂಹ ಪಾಲು, ಅಂದರೆ 52% ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ, ನಂತರ ಬೆಳಗಾವಿ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಮತ್ತು ಕೊಡಗು ವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ 12%ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠ (3%) ಬಳ್ಳಾರಿ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

ಮಾದರಿಗೊಳಪಡಿಸಿದ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ, ಅನುಮೋದಿತ ದಿನಾಂಕಗಳೊಂದಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಯೋಜನೆಯು 7 (27%) ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲಿ ಭೇಟಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿತ್ತು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ, 29% ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಮೊದಲು 14% ಅಕ್ಟೋಬರ್-ಡಿಸೆಂಬರ್ ನಡುವೆ ಮತ್ತು 57% ಜನವರಿ ನಂತರ ಅನುಮೋದನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. 2014-15ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಲಭ್ಯವಿರುವ ದಿನಾಂಕದೊಂದಿಗೆ ಅನುಮೋದಿಸಲಾದ ವಾರ್ಷಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾರ್ಚ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನೆಟ್ಟ ಋತುವಿನ ನಂತರ ಅಂದರೆ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ನಂತರ 71% ವಾರ್ಷಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು.

¹³Anonymous. April 2014. Internal Evaluation Report of 2007-08 Works. Karnataka Forest Department.

¹⁴Anonymous. August 2015. National Bamboo Mission (NBM) Report, Evaluation of Forestry Works 2009-2013, Karnataka Forest Department

ವಾರ್ಷಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲು ನೀತಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ವಹಿಸಬಹುದು, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಗುಣಮಟ್ಟದ ನರ್ಸರಿಗಳು ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಲು ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವಶ್ಯ ಶ್ರಮ ವಹಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 10: ಅನುಮೋದಿಸಲಾದ ವಾರ್ಷಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣಾ ಯೋಜನೆಗಳ ಸಮಯಮಿತಿ

ನೆಡಲಾದ ವರ್ಷ	ವಾರ್ಷಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣಾ ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಮೋದನೆಯ ಸಮಯ ಮಿತಿ (ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ)							
	ಅಕ್ಟೋಬರ್-ಗಿಂತ ಮೊದಲು	ಅಕ್ಟೋಬರ್	ನವೆಂಬರ್	ಡಿಸೆಂಬರ್	ಜನವರಿ	ಫೆಬ್ರವರಿ	ಮಾರ್ಚ್	ಒಟ್ಟು
2013-14	2		1					3
2014-15							3	3
2015-16					1			1
ಒಟ್ಟು	2		1		1		3	7
ಶೇಕಡೆ	29		14		14		43	100

ಮೂಲ: ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ

ಕೋಷ್ಟಕ 11: ವೃತ್ತವಾರು ವಾರ್ಷಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣಾ ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಮೋದನೆಯ ಸಮಯ ಮಿತಿ

ವೃತ್ತ	ವಾರ್ಷಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣಾ ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಮೋದನೆಯ ಸಮಯ ಮಿತಿ(ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ)							
	ಅಕ್ಟೋಬರ್-ಗಿಂತ ಮೊದಲು	ಅಕ್ಟೋಬರ್	ನವೆಂಬರ್	ಡಿಸೆಂಬರ್	ಜನವರಿ	ಫೆಬ್ರವರಿ	ಮಾರ್ಚ್	ಒಟ್ಟು
ಬಳ್ಳಾರಿ	1							1
ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು						1	2	3
ಹಾಸನ							1	1
ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	1		1					2
ಬೆಳಗಾವಿ								
ಮೈಸೂರು								
ಕೊಡಗು								
ಒಟ್ಟು	2	0	1	0	0	1	3	7
ಶೇಕಡೆ	29	0	14	0	0	14	43	100

ಮೂಲ: ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ

ಕೋಷ್ಟಕ 12: ಅಂದಾಜು ಅನುಮೋದನೆಗಳ ಕಾಮಗಾರಿ ಹಂತವಾರು ಸಮಯಮಿತಿ

ಕಾಮಗಾರಿಗಳು	ಮಂಜೂರಾತಿ ದಿನಾಂಕ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ (ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ)	ಮಂಜೂರಾತಿ ದಿನಾಂಕ ಲಭ್ಯವಿದೆ (ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ)	ಅಂದಾಜು ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಮೋದನೆಯ ಸಮಯ ಮಿತಿ(ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ)							
			ಅಕ್ಟೋಬರ್-ಗಿಂತ ಮೊದಲು	ಅಕ್ಟೋಬರ್	ನವೆಂಬರ್	ಡಿಸೆಂಬರ್	ಜನವರಿ	ಫೆಬ್ರವರಿ	ಮಾರ್ಚ್	ಒಟ್ಟು
ಮಣ್ಣಿನ ಕಾಮಗಾರಿ	22	4	1					1	2	4
ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು	22	4	1					1	2	4
ನೆಡುವುದು	23	3				1	1	1		3
ಒಟ್ಟು	67	11	2			1	1	3	4	11
ಶೇಕಡೆ	86	14	18			9	9	27	36	100

ಮೂಲ: ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ

25 (96%) ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲಿ ಭೇಟಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜುಗಳು ಲಭ್ಯವಿವೆ, ಒಂದು ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಭಾಗಶಃ ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ, 8 (35%) ತೋಟಗಳು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. 78 ಅಂದಾಜುಗಳಲ್ಲಿ, 11 (14%) ಮಂಜೂರಾತಿ ದಿನಾಂಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, 67 (86%) ದಿನಾಂಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ, ಜನವರಿ-ಮಾರ್ಚ್ ನಡುವೆ 72% ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ. ದಿನಾಂಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲಿ, ಭೂಮಿಯ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ಮೊಳಕೆ ಬೆಳೆಸುವ 25% ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಮೊದಲು ಅನುಮೋದಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು, ಆದರೆ ಮೊಳಕೆ ಬೆಳೆಸಲು 75% ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಜನವರಿಯ ನಂತರ ಅನುಮೋದಿಸಲಾಗಿದೆ. ನೆಟ್ಟ ಕಾರ್ಯಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ದಿನಾಂಕದೊಂದಿಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಡಿಸೆಂಬರ್-ಮಾರ್ಚ್ ನಡುವೆ ಅನುಮೋದಿಸಲಾಗಿದೆ.

3.1.2 ವೆಚ್ಚದ ರೂಢಿಗಳು ಮತ್ತು ಖರ್ಚು

ಗಡಿ ಕಾರ್ಯಗಳು, ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ನಿರ್ವಹಣೆ, ಭೂಕಂಪ, ಮೊಳಕೆ ಮತ್ತು ನೆಡುವಿಕೆ ಸೇರಿದಂತೆ ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಒಟ್ಟು ಮತ್ತು ಸರಾಸರಿ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ:

ಕೋಷ್ಟಕ 13: ಮಾದರಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಿನ ಸಾರಾಂಶ

ವಿವರಗಳು	ಒದಗಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಖರ್ಚು (ರೂ.)	ಒಟ್ಟು ನೆಡುವಿಕೆ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ವೆಚ್ಚದ (ರೂ.) ಶೇಕಡಾ	ಪ್ರತಿ ನೆಡುತೋಪಿಗೆ ಸರಾಸರಿ ಖರ್ಚು (ರೂ.)	ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ಸರಾಸರಿ ಖರ್ಚು (ರೂ.)
ಭೂಕಾಮಗಾರಿ (ರೂ.)	3731297	35	143511	8759
ಮೊಳಕೆ ಬೆಳೆಸುವುದು (ರೂ.)	896530	8	34482	2105
ನೆಟ್ಟ ವೆಚ್ಚ (ರೂ.)	2469488	23	94980	5797
ಗಡಿ ರಕ್ಷಣೆ (ರೂ.)	1989202	18	76508	4669
ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು	109318	1	4205	257
ನಿರ್ವಹಣೆ (ರೂ.)	1561181	15	60045	3665
ಒಟ್ಟು	10757016	100	413731	25251

ಮೂಲ: ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ

ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಧ್ಯಯನದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದಾಖಲೆಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ನೆಡುತೋಪು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ರೂ. 25,000 ಹಂಚಿರುವುದರ ಎದುರಿಗೆ ಮಾದರಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ಸರಾಸರಿ ರೂ. 25,251 ಖರ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 14: ನೆಡುತೋಪು ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ವ್ಯತ್ಯವಾರು ವೆಚ್ಚ (ರೂ.)

ವ್ಯಕ್ತಿ	ಮಾದರಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಮಾದರಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳ ನಿವ್ವಳ ಪ್ರದೇಶ (ಹೆ)	ಭೂಮಿಯ ಕೆಲಸ	ಮೊಳಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು	ನೆಡುವಿಕೆ	ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕಾಮಗಾರಿ	ಗಡಿ ರಕ್ಷಣೆ	ನಿರ್ವಹಣೆ	ಒಟ್ಟು	ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ಸರಾಸರಿ
ಬಳ್ಳಾರಿ	2	11	133160	46840	75000	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	63000	318000	28909
ಶೇಕಡಾ			42%	15%	24%	0%	0%	20%	100%	
ಬೆಳಗಾವಿ	2	50	810343	206827	525000	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	425000	2070880	41418
ಶೇಕಡಾ			39%	10%	25%	0%	5%	21%	100%	
ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	7	49	543600	141576	271077	39318	336012	182090	1513673	30891
ಶೇಕಡಾ			36%	9%	18%	3%	22%	12%	100%	
ಹಾಸನ	1	20	251800	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	128200	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	380000	19000
ಶೇಕಡಾ			66%	0%	0%	0%	34%	0%	100%	
ಕೊಡಗು	2	50	225618	54311	162280		700000	166862	1309071	26181
ಶೇಕಡಾ			17%	4%	12%	0%	53%	13%	100%	
ಮೈಸೂರು	1	25	221814	121550	44979	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ		200200	588543	23542
ಶೇಕಡಾ			38%	21%	8%	0%	0%	34%	100%	
ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	11	221	1544962	325426	1391152	70000	721280	524029	4576849	20710
ಶೇಕಡಾ			34%	7%	30%	2%	16%	11%	100%	
ಒಟ್ಟು	26	426	3731297	896530	2469488	109318	1989202	156111	10757016	25251
ಶೇಕಡಾ			35%	8%	23%	1%	18%	15%	100%	

ಮೂಲ: ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ದ್ವಿತೀಯ ದತ್ತಾಂಶ

ಗಮನಿಸಿ: ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಭೇಟಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದಾಖಲೆಗಳು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಸರಾಸರಿ ಸಮಗ್ರವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ

ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ 5000 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯೇತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 200 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಬಿದಿರು ಬೆಳೆಯಲು ಕ್ರಮವಾಗಿ ರೂ. 551.45 ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು ರೂ.8 ಲಕ್ಷ ವೆಚ್ಚವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆ ಕೇವಲ 13% ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯೇತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ನೆಡುತೋಪುಗಳಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯು 11% ಆಗಿತ್ತು, ಇದು ಅರಣ್ಯೇತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಿದಿರನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಲ್ಲಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೀಡಲಾದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ವಯ ವೆಚ್ಚದ ಮಾನದಂಡಗಳು ಮತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಬಿದಿರಿನ ವರ್ಧನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಅಧ್ಯಯನದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ಸುಮಾರು ರೂ. 25,000 ಒಟ್ಟಾರೆ ಸರಾಸರಿ ಖರ್ಚು ಭರಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದು, ಒಟ್ಟಾರೆ ಸರಾಸರಿ ಖರ್ಚು ರೂ. 25,251 ಆಗಿರುತ್ತದೆ, ಆದಾಗ್ಯೂ ವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ಸರಾಸರಿ ಖರ್ಚು ರೂ. 19,000ರಿಂದ ರೂ. 41,481 (ಬಳ್ಳಾರಿ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ) ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯು ಹಾಸನ ವೃತ್ತವು ಮೇಲಿನ ಒಟ್ಟು ಭೂಮಿಯ ವೆಚ್ಚದ 66% ನಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದರೆ, ಕೊಡಗು ವೃತ್ತವು ಕನಿಷ್ಠ 17%ನ್ನು ತೋರಿಸಿದೆ. ಮೈಸೂರು ವೃತ್ತವು ಮೊಳಕೆ ಬೆಳೆಸಲು ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚದ 21% ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದೆ, ಆದರೆ ಕೊಡಗು ವೃತ್ತವು ಕೇವಲ 4% ಮಾತ್ರ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ, ನೆಟ್ಟ ವೆಚ್ಚ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ 30% ರಿಂದ ಮೈಸೂರು ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ 8% ವರೆಗೆ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ, ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಗಡಿ ರಕ್ಷಣೆ 53% ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿತ್ತು, ಆದರೆ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಾರಿ ವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಿರ್ವಹಣೆಯ ವೆಚ್ಚವು ಮೈಸೂರು ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು, ಅಂದರೆ 34% ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ, ಅಂದರೆ 11%. ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ವೆಚ್ಚವು ಕನಿಷ್ಠ ಆದ್ಯತೆಯಾಗಿ ಕಂಡುಬಂತು, ಅಂದರೆ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚದ 3%, ನಂತರ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ (2%) ಇರುತ್ತದೆ.

3.1.3 ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ

ಮಾದರಿಗೊಳಪಡಿಸಿದ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ 2 (8%) ನೆಡುತೋಪುಗಳು ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ರಚನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು, ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾದರಿಗಳು ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕಾಮಗಾರಿಗೆ ಆಯವ್ಯಯ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಮುಂಗಡ ಕಾಮಗಾರಿ ವೆಚ್ಚದ 14-25% ವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಗಮನಿಸಿದ ರಚನೆಗಳ ಪೈಕಿ, ಮಳೆನೀರು ಕೊಯ್ಲು ಕಂದಕಗಳು ಮತ್ತು ಜಿನುಗುವ ಕೊಳಗಳು ಈ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತಿವೆ. ಎರಡೂ ರಚನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಗುಣಮಟ್ಟವು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಗಮನಿಸಲಾಯಿತು.

ಕೋಷ್ಟಕ 15: ಮಾದರಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕಾಮಗಾರಿಗೆ ವಿವರಗಳು (ಸಂಖ್ಯೆ=26)

ರಚನೆಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು	ಮಾದರಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿನ ರಚನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಪ್ರತಿ ರಚನೆಗೆ ಸರಾಸರಿ ವೆಚ್ಚ
ಮಳೆ ನೀರು ಕೊಯ್ಲು ಕಂದಕಗಳು	1	39318
ಜಿನುಗುವ ಕೊಳಗಳು	1	70000

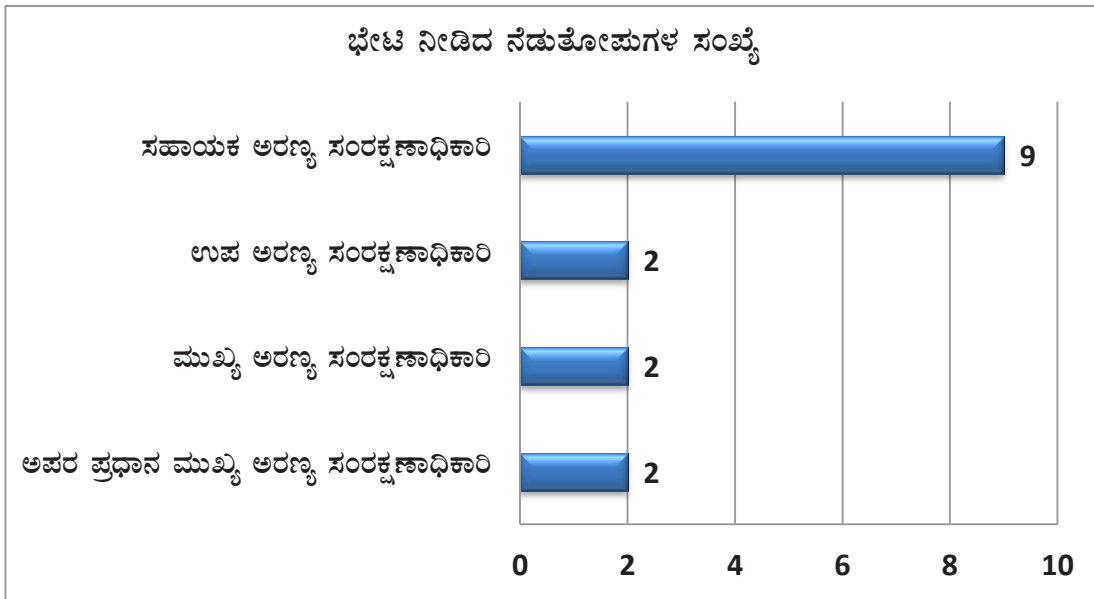
ಮೂಲ: ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ

3.1.4 ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ

ಸಹಾಯಕ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ, ಉಪ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ, ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಧಾನ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ಹಂತದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್ ಜರ್ನಲ್‌ಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಈ ವಿಭಾಗವು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್ ಜರ್ನಲ್‌ಗಳು 20 (77%) ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿವೆ ಮತ್ತು ಭೇಟಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಪುಸ್ತಕ ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ, 3 (12%) ಭಾಗಶಃ ವಿವರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, 16 (62%) ಮಾದರಿಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಒಂದರಲ್ಲಿ ವಿವರಗಳಿಲ್ಲ.

ಮಾದರಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ, ಆಯಾ ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್ ಜರ್ನಲ್‌ನಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿರುವಂತೆ 10 (38%) ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಯೊಬ್ಬರು ಪರಿಶೀಲಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್ ಜರ್ನಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಹಿರಿಯ ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳೊಂದಿಗೆ ಭೇಟಿಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ ಎಂದು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ರೇಖಾ ಚಿತ್ರ 1: ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ (ಸಂಖ್ಯೆ= 26)

3.1.5 ಸಮುದಾಯದ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ

ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ 26 ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ, 15 (58%) ನೆಡುತೋಪುಗಳು ಜಂಟಿ ಅರಣ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 10 (38%) ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಜಂಟಿ ಅರಣ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ, ಜಂಟಿ ಅರಣ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಮಿತಿಗಳು ಸೂಕ್ತ ಯೋಜನೆಗಳೊಂದಿಗೆ 8 (31%) ನೆಡುತೋಪುಗಳು ನೆಡುತೋಪು ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಮುಂಗಡ ಕಾಮಗಾರಿ, ನೆಡುವಿಕೆ, ನಿರ್ವಹಣೆ, ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಜಂಟಿ ಅರಣ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಮಿತಿಗಳ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಜಂಟಿ ಅರಣ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಮಿತಿಯ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ಜಂಟಿ ಅರಣ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಮಿತಿಗಳ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂದು ಇದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ, ಆದರೂ ಅಭಿಯಾನವು ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯೇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜಂಟಿ ಅರಣ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಮಿತಿಗಳು, ರೈತ ಸಂಘಗಳು, ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು, ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮಂಡಳಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 16: ಜಂಟಿ ಅರಣ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಮಿತಿಗಳ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ಸಂಖ್ಯೆ = 26)

ಚಟುವಟಿಕೆ / ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಹಂತ	ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
ಮುಂಗಡ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಹಂತ	8
ನೆಡುವ ಹಂತ	8
ನಿರ್ವಹಣೆ ಹಂತ	8
ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಹಂತ	7
ನೆಡುವ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪದ ಅನುಮೋದನೆ	8
ಕಾರ್ಮಿಕ ಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು	8
ನೆಡುವ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ	8
ಇಲಾಖೆ ಒದಗಿಸಿದ ನಿಧಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಅರಣ್ಯ ಸಮಿತಿಯು ಬೆಳೆದ ನೆಡುತೋಪು	7

ಮೂಲ: ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ

ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಬಿದಿರಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ವಿವಿಧ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಮೇದರ ಕಾಡೇಶ್ವರ ಬಿದಿರು ಕೈಗರಿಕಾ ಸಂಘ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಆದಿ ಮಲ್ಲಮ್ಮ ದೇವಿ ಸೇವಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಟ್ರಸ್ಟ್, ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಮತ್ತು ಕೊಪ್ಪಳ, ಬೆಳಗಾವಿ, ಗದಗ ಮತ್ತು ಹಾವೇರಿಗಳಲ್ಲಿನ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂವಹನ ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಿದಿರಿನ ಕಲಾಕೃತಿಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಇತರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ, ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳ ಲಭ್ಯತೆ, ಅದರ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತತೆ, ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿನ ತೊಂದರೆಗಳು, ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳ ಸಾಗಣೆ, ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳು ವಿವರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬುಟ್ಟಿಗಳು, ಚಾಪೆಗಳು, ಏಣಿಗಳು, ತೊಟ್ಟಿಲುಗಳು, ಪರದೆಗಳು, ಬೆತ್ತದ ಬುಟ್ಟಿಗಳು, ರೇಷ್ಮೆ ಕೋಕೂನ್ ನೇಯ್ಗೆಗಾಗಿ ಚಂದ್ರಿಕೆ, ಟ್ರೇಗಳು, ಪೀರೋಪಕರಣಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ 10% ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯದಾಗಿದ್ದು ಬಾಕಿ ಅಗತ್ಯತೆಯು ಹತ್ತಿರದ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಮೂಲಗಳು ಪೂರೈಸಿರುತ್ತವೆ (ಸುಮಾರು10%) ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನವು ಬೆಳಗಾವಿ ಬಿದಿರಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ದೊರೆತಿರುತ್ತವೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ರೈತರು, ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಕ್ಕದ ಪ್ರದೇಶಗಳಾದ ಸಾಂಗ್ಲಿ, ಸಿಂಧುದುರ್ಗ, ಕುಡಾಲ್, ಸಾವಂತಾಡಿ, ವೆಂಗುಲಾ, ದೋಡಮಾರ್ಗ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದಿರನ್ನು ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾವಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸಾವಂತಾಡಿಯ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಬಿದಿರು ಹೊಳೆಯುವ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿದೆ, ಉದ್ದವಾದ ಗಂಟುಗಳ ನಡುವಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಮತ್ತು ತೆಳುವಾದ ಮತ್ತು ಮೃದುವಾದ ಗಂಟುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಬಿದಿರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಮೃದುವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಬಿದಿರಿನ ಚಾಪೆ ನೇಯ್ಗೆಯಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಗ್ಗುತ್ತದೆ. ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿನ ರೈತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದಿರನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಖಾಸಗಿ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದಿರನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಹರಡಲು ಅಸಮರ್ಪಕ ವಿಸ್ತರಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆ ಇದೆ ಎಂದು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ತೆರೆದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಸುಮಾರು 20 ಅಡಿ ಉದ್ದದ ಪ್ರತಿ ಬಿದಿರಿನ ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚ ರೂ.50 - 100 ಇರುತ್ತದೆ. ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ಘನ ಬಿದಿರಿಗೆ ರೂ.35 ಜೊತೆಗೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಗೂ ರೂ. 55 ಟೋಳಾದ ಬಿದಿರಿಗೆ ಜೊತೆಗೆ ತೆರಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಿದರೂ, ಪೂರೈಕೆಯ ಕೊರತೆ ಇತ್ತು. ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ಪೂರೈಸಿದ ಬಿದಿರು ಕೂಡ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಗುಣಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೊರತೆಗೆಯುವಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ, ಬಿದಿರಿನ ಕಳಲೆಗಳನ್ನು ನೆಲಮಟ್ಟದಿಂದ ಸುಮಾರು 3-4 ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಕತ್ತರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಬಿದಿರಿನ ಕಾಂಡಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಾನಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಗಂಟುಗಳು ಉದ್ದನೆಯ ದಬ್ಬೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ದಬ್ಬೆಗಳು ಚಾಪೆ ನೇಯ್ಗೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಹಲವಾರು ಕೀಲುಗಳು ಕೆಳ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ.

3.1.6 ನೆಟ್ಟ ಮಾದರಿಗಳು ಮತ್ತು ನೆಡಲಾದ ಪ್ರಭೇದಗಳು

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ವಿಧಾನ, ವೆಚ್ಚದ ಮಾನದಂಡಗಳು ಮತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದಿರಿನ ವರ್ಧನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 17: ವೃತ್ತವಾರು ಮತ್ತು ಪ್ರಭೇದಗಳವಾರು ಮಾದರಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳು

ವೃತ್ತ	ಒಟ್ಟು ಮಾದರಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳು	ಪ್ರಭೇದಗಳವಾರು ಮಾದರಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ನಿವ್ವಳ ಪ್ರದೇಶ (ಹೆಕ್ಟೇರ್)				ಒಟ್ಟು
		ಬಂಬೋಸಾ ಎಸ್ಪಿಪಿ	ಬಂಬುಸಾ ಅರುಂಡಿನೇಶಿಯಾ	ಡೆಂಡ್ರೋಕಲಮಸ್ ಸ್ಪೈಕುಟಸ್	ಕ್ಯಾಲಮಸ್ ಎಸ್ಪಿಪಿ	
ಬಳ್ಳಾರಿ	2			11		11
ಬೆಳಗಾವಿ	2		25	25		50
ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	7	30	9	10		49
ಹಾಸನ	1			20		20
ಕೊಡಗು	2	50				50
ಮೈಸೂರು	1			25		25
ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	11	45	106	20	50	221
ಒಟ್ಟು	26	125	140	111	50	426
ಒಟ್ಟು ಶೇಕಡಾ ನಿವ್ವಳ ಪ್ರದೇಶ (426 ಹೆಕ್ಟೇರ್)		29%	33%	26%	12%	100%

ಮೂಲ: ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ

ವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಮಾದರಿಗೊಳಪಡಿಸಿದ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ, ಬಂಬುಸಾ ಅರುಂಡಿನೇಶಿಯಾ ನಿವ್ವಳ ನೆಡುತೋಪು ಪ್ರದೇಶದ 33%, ಬಿದಿರಿನ ಎಸ್ಪಿಪಿ 29%, ಡೆಂಡ್ರೋಕಲಮಸ್ ಸ್ಪೈಕುಟಸ್ 26% ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ, ಮತ್ತು ಬೆತ್ತದ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಉಳಿದ 12% ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ ಎಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು. ತಾಣ-ಪ್ರಬೇಧಗಳ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ನಂತರ ಪ್ರತಿ ವೃತ್ತಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತವಾದ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಬಿದಿರಿನ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು / ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೇಡಿಕೆಯ ಆಧಾರಗಳನ್ನು ಸಹ ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಅಭಿಯಾನದಲ್ಲಿ ಊಹಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ವಿಭಿನ್ನ ತಂತ್ರಕ್ಕೆ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡುತ್ತದೆ.

3.1.7 ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ

ಈ ವಿಭಾಗವು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳ ಲಭ್ಯತೆ, ಪ್ರಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಿತಿ, ನೆಡುತೋಪಿಗೆ ಆಗುವ ಹಾನಿ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು, ವಿವಿಧ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರ ಎದುರಿಗೆ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳ ನೆಡುತೋಪನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿರುವುದು ಮತ್ತು ಅವಘಡಗಳ ಕಾರಣ ಬದಲಿ ಮಾಡಿದ ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾದರಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ, 10 (43%) ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳು ಲಭ್ಯವಿರುತ್ತವೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 18: ಗಡಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳ ವಿವರಗಳು

ರಕ್ಷಣೆಯ ಪ್ರಕಾರ	ಮಾದರಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿನ ರಚನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ರಕ್ಷಣೆಯ ಕ್ರಮಗಳ ಸ್ಥಿತಿ (ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ)		
		ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗಿದೆ/ ಕಳೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದೆ (ಜಾನುವಾರು ನಿರೋಧಕ ಕಂದಕ)	ತುಕ್ಕು ಹಿಡಿದಿದೆ	ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ/ ಒಳ್ಳೆಯದು
ಕಲ್ಲಿನ ಸ್ತಂಭಗಳೊಂದಿಗೆ ಮುಳ್ಳುತಂತಿ ಬೇಲಿ	1	1		
ಮರದ ಕಂಬಗಳೊಂದಿಗೆ ಮುಳ್ಳುತಂತಿ ಬೇಲಿ	9	6	3	
ಜಾನುವಾರು ನಿರೋಧಕ ಕಂದಕ	5	2		3
ಸೌರ ಬೇಲಿ	1			1
ಒಟ್ಟು	16	9	3	4
ಶೇಕಡಾ		56	19	25

ಮೂಲ: ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ

ಕೈಗೊಂಡ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಗಳ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕವು ನಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ 62% ನಷ್ಟು ನೆಡುತೋಪುಗಳು ಗಡಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ, ಭೇಟಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ 56% ಗಡಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗಿದೆ, ಆದರೆ 19% ತುಕ್ಕು ಹಿಡಿದಿದೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ಸೌರ ಬೇಲಿ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ 25% ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ / ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಸ್ಥಾಪನೆ/ ಅಳವಡಿಸಿದ ನಂತರ 3-6 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳು ನಿಷ್ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಇದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 19: ವೃತ್ತವಾರು ಗಡಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳು

ವೃತ್ತ	ಕಲ್ಲಿನ ಕಂಬಗಳೊಂದಿಗೆ ವೃತ್ತ ಮುಳ್ಳುತಂತಿ ಬೇಲಿ	ಮರದ ಕಂಬಗಳೊಂದಿಗೆ ಮುಳ್ಳುತಂತಿ ಬೇಲಿ	ಜಾನುವಾರು ನಿರೋಧಕ ಕಂದಕ	ಸೌರ ಬೇಲಿ	ಒಟ್ಟು
ಬಳ್ಳಾರಿ					0
ಬೆಳಗಾವಿ			1		1
ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು		2		1	3
ಹಾಸನ			1		1
ಕೊಡಗು	1				1
ಮೈಸೂರು					0
ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ		7	3		10
ಒಟ್ಟು	1	9	5	1	16
ಶೇಕಡಾ	6	56	31	6	100

ಮೂಲ: ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ

ಬಳ್ಳಾರಿ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಭೇಟಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗಡಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳು ಗೋಚರಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ನೋಡಬಹುದು. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ, ಮರದ ಕಂಬಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮುಳ್ಳುತಂತಿ ಬೇಲಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಇತರ ವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿವೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 20: ನೆಡುತೋಪುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ವರ್ಷಗಳು

ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಮಾದರಿ	ಮಾದರಿ ನಿಬಂಧನೆಗಳು	ನೆಡುತೋಪನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲಾದ ವರ್ಷಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ			ಒಟ್ಟು
		ವಿವರಗಳಿಲ್ಲ	1	2	
ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು	2	9	11	6	26
ಮೊತ್ತದ ಶೇಕಡಾ		35	42	23	100

ಮೂಲ: ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ

ಕೋಷ್ಟಕ 21: ವೃತ್ತವಾರು ನೆಡುತೋಪುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ

ವೃತ್ತ	ನೆಡುತೋಪನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲಾದ ವರ್ಷಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ			ಒಟ್ಟು
	ವಿವರಗಳಿಲ್ಲ	1	2	
ಬಳ್ಳಾರಿ		1	1	2
ಬೆಳಗಾವಿ		1	1	2
ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	5	1	1	7
ಹಾಸನ	1			1
ಕೊಡಗು		1	1	2
ಮೈಸೂರು		1		1
ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	3	6	2	11
ಒಟ್ಟು	9	1	6	26
ಶೇಕಡಾ	35	42	23	100

ಮೂಲ: ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಮಾದರಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ, 42% ಒಂದು ವರ್ಷ ಮತ್ತು 23% ಎರಡು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿ, 35% ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ವಿವರಗಳು / ಸಂಬಂಧಿತ ದಾಖಲೆಗಳು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಪೈಕಿ 5 ಮಾದರಿಗಳು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ವೃತ್ತದಲ್ಲಿದ್ದರೆ, 3 ಮಾದರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಮಾದರಿಯು ಹಾಸನ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 22: ವೃತ್ತವಾರು ಅವಗಡಗಳ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಿ ಮಾಡಿರುವುದು

ವೃತ್ತ	ಮಾದರಿಗೊಳಪಡಿಸಿದ ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಅವಗಡಗಳ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಿ ಮಾಡಿರುವುದು (ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ)	ಶೇಕಡಾ
ಬಳ್ಳಾರಿ	2	2	100
ಬೆಳಗಾವಿ	2	1	50
ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	7	2	29
ಹಾಸನ	2	0	0
ಕೊಡಗು	1	1	100
ಮೈಸೂರು	1	0	0
ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	11	6	55
ಒಟ್ಟು	26	12	46

ಮೂಲ: ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ

ಮಾದರಿಗೊಳಪಡಿಸಿದ 12 ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ, (46%) ಅವಗಡಗಳ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾಯಿಸಲಾಯಿತು, ಆದರೆ ಬದಗಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಕೊಡಗು ವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ, ಅವಗಡಗಳ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಿಸಲಿಲ್ಲ.

3.1.8 ಯಶಸ್ಸು / ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ಈ ಹಿಂದೆ ಹೊರತಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯಗಳ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ವಿವರಿಸಿದೆ¹⁵ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಮಾಡಲು ಸುತ್ತಳತೆಯಂತಹ ಸಸ್ಯಗಳ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ¹⁶.

¹⁵Anonymous. April 2014. Internal Evaluation Report of 2007-08 Works. Karnataka Forest Department.

¹⁶Anonymous. August 2015. National Bamboo Mission (NBM) Report, Evaluation of Forestry Works 2009-2013, Karnataka Forest Department

ಕೋಷ್ಟಕ 23: ವೃತ್ತವಾರು ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರು

ವೃತ್ತ	ಮಾದರಿಗೊಳಪಡಿಸಿದ ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಲಭ್ಯವಿರುವ ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ		ಪ್ರಸ್ತುತ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಗಡಿ ರಕ್ಷಣೆ		ಪಹದ ಮತ್ತು ಕಾವಲು		ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ಥಿತಿ (% ಉಳಿದಿರುವ ಮೊಳಕೆಗಳಲ್ಲಿ)			ಒಟ್ಟಾರೆ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆ (%)
		ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	%	ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	%	ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಉತ್ತಮ	ತ್ವಷ್ಟಿದಾಯಕ	ಕಳಪೆ	
ಬಳ್ಳಾರಿ	2		0	0	0		0	0	100	0	17
ಬೆಳಗಾವಿ	2		0	1	50	2	100	0	75	25	23
ಬೆಕ್ಕಮಗಳೂರು	7		0	3	43	2	43	14	43	43	71
ಹಾಸನ	1		0	1	100	1	100	41	18	41	93
ಕೊಡಗು	2		0	1	50	2	100	17	67	17	29
ಮೈಸೂರು	1	1	100	0	0	1	100	75	25	0	85
ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	11	1	10	10	91	11	100	24	42	33	34
ಒಟ್ಟು	26	2	8	16	62	19	73	25	41	33	39
ಒಟ್ಟು ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಶೇಕಡಾ											

ಮೂಲ: ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾದ ವೆಚ್ಚದ ಮಾನದಂಡಗಳು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ವರ್ಷಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಬಿದಿರಿನ ವರ್ಧನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.

ಮಾದರಿಗೊಳಪಡಿಸಿದ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಂತೆ, ಕೇವಲ 8%ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ, 62% ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಡಿ ರಕ್ಷಣೆ ಲಭ್ಯವಿದೆ, 73% ನೆಡುತೋಪುಗಳು ಪಹರೆ ಮತ್ತು ಕಾವಲು ಹೊಂದಿವೆ ಎಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು. ಮಾದರಿ ತಾಕುಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರುವ ಮೊಳಕೆಗಳಲ್ಲಿ, 25% ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯದಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ, 41% ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು 33% ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿಲ್ಲ. ವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣವು 39% ಆಗಿತ್ತು. ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿ, ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪು ಮಾದರಿಯು 93% ಬದುಕುಳಿದಿರುತ್ತದೆ, ಈ ನೆಡುತೋಪು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವಿಲ್ಲದೆ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಇದು ಸ್ವಲ್ಪ ತಗ್ಗು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾರಣ, ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿನ ತೇವಾಂಶವು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ತುಂಬಾ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯನ್ನು (17%) ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ, ಇದು ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಗಡಿ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಪಹರೆ ಹಾಗೂ ಕಾವಲಿನ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗಿರಬಹುದು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಬಿದಿರಿನ ನೆಡುತೋಪುಗಳಿಗೆ ತಾಣದ ಆಯ್ಕೆಯು ಕಳಪೆಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಉತ್ತರದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ, ಒಂದು ನೆಡುತೋಪಿಗಾಗಿ ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಪಹರೆ ಹಾಗೂ ಕಾವಲಿನೊಂದಿಗೆ ಬಹುಪಾಲು ನೆಡುತೋಪುಗಳಿಗೆ ಗಡಿ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಇದರ ಹೊರತಾಗಿಯೂ, ಒಟ್ಟಾರೆ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣವು 34% ಆಗಿದ್ದು, ಇದು ಅಕಾಲಿಕ ನೆಡುವಿಕೆ, ಅಸಮರ್ಪಕ ತಾಣದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು, ನಂತರದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಕೊರತೆ ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿರಬಹುದು. ವಿವಿಧ ಅರಣ್ಯಗಳಾದ್ಯಂತ ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯು ವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ನಿಜವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 24: ವಯಸ್ಸನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರು

ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ವರ್ಷಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಸರಾಸರಿ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರು
ವಿವರಗಳಿಲ್ಲ *	9	42
1	11	38
2	6	37
ಒಟ್ಟು	26	39

ಮೂಲ: ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ

* ಕ್ಷೇತ್ರ ಭೇಟಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ದತ್ತಾಂಶ ಲಭ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ

2013-14ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕವು ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಒಂದು ವರ್ಷದ ನಿರ್ವಹಣೆಯೊಂದಿಗೆ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ 38% ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಮತ್ತು ನಂತರ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ (37%) ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ, ಆದರೆ, ಒಂಬತ್ತು ನೆಡುತೋಪುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ದಾಖಲೆಗಳು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ 42% ಸರಾಸರಿ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿವೆ. ನೆಡುತೋಪಿನ ಎರಡನೇ ವರ್ಷದ ನಿರ್ವಹಣೆಯು 90% ಸಸ್ಯಗಳ ಉಳಿವಿಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿವೆ. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಗುರಿ-ಸಾಧನೆಯ ಮಾಹಿತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಎಲ್ಲಾ ಆಯವ್ಯಯ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ, ಬದುಕುಳಿಯುವ ಶೇಕಡಾವಾರು ಕಡಿಮೆ ಇರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿವರವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 25: ನೆಟ್ಟ ವರ್ಷದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರು

ನೆಟ್ಟ ವರ್ಷ	ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರು
2011-12	1	6
2012-13	4	70
2013-14	9	28
2014-15	5	28
2015-16	2	74
2016-17	5	31
ಒಟ್ಟು	26	39

ಮೂಲ: ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕವು ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಹೆಚ್ಚು ಏರಿಳಿತದ ಶೇಕಡಾವಾರು ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ, ಇದು 2011-12ರಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಶೇಕಡಾವಾರು (6%)ನ್ನು ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು 2015-16ರ ನಡುವೆ(74%)ನ್ನು ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ವೃತ್ತದ ಕಾರವಾರ ವಿಭಾಗ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ವೃತ್ತದ ಹುಣಸೂರು ವಿಭಾಗದಿಂದ ಮಾದರಿ ಪಡೆದ ಬಿದಿರಿನ (ಡೆಂಡ್ರೋಕಾಲಮ್ ಸ್ಪಿಕ್ಲಸ್) ಎರಡು ನೆಡುತೋಪುಗಳು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿವೆ. (74%). ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ವೃತ್ತದ ಎರಡು ನೆಡುತೋಪುಗಳು (ಹಳಿಯಾಳ ವಿಭಾಗ), ಹಾಸನ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೆಡುತೋಪು (ತುಮಲೂರು) ಮತ್ತು 2012-13ರಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರ ಬಿದಿರಿನ ಪ್ರಭೇದಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೆಳೆದ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು (ಕೊಪ್ಪ)ದ ಒಂದು ನೆಡುತೋಪು ಹೆಚ್ಚಿನ ಶೇಕಡಾವಾರು (70%) ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿವೆ.

ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ವೃತ್ತದ ಯಲ್ಲಾಪುರ ವಿಭಾಗದ ಇಡಗುಂಜಿ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ 2011-12ರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಬೇರ್ ನೆಡುತೋಪಿನಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ (6%) ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಮರವಲ್ಲದ ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನ – II ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ 25 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಲ್ಯಾಟಿರಿಟಿಕ್ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬಿದಿರನ್ನು ನೆಡಲಾಯಿತು, ಅಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಬಿದಿರಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ನೆಡುತೋಪುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಹೆಚ್ಚಿದ ವರ್ಷಗಳು ನೆಡುತೋಪಿನ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರು ಪ್ರಮಾಣಾನುಗುಣವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನೋಡಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ತರ್ಕ ಮತ್ತು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬಹುದು.

ಕೋಷ್ಟಕ 26: ಪ್ರಭೇದಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರು

ಪ್ರಭೇದಗಳು	ಮಾದರಿ ತಾಕುಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಮೊಳಕೆಗಳ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆ	ಮಾದರಿ ತಾಕುಗಳಲ್ಲಿ ನೆಡಲಾದ ಒಟ್ಟು ಮೊಳಕೆಗಳು	ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆ%
ಬಿದಿರು (ಬಂಬುಸಾ ಎಸ್‌ಪಿಪಿ)	280	1051	27
ಬಿದಿರು 1 (ಬಂಬುಸಾ ಅರುಂಡಿನೇಶಿಯಾ)	286	725	39
ಬಿದಿರು 2 (ಡೆಂಡ್ರೋಕಾಲಮಸ್ ಸ್ಪಿಕ್ಟಸ್)	316	507	62
ಕೇನ್ಸ್ (ಕ್ಯಾಲಮಸ್ ಎಸ್‌ಪಿಪಿ)	0	0	0
ಒಟ್ಟು	882	2283	39

ಮೂಲ: ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ

ಇತರ ಪ್ರಭೇದಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಡೆಂಡ್ರೋಕಾಲಮಸ್ ಸ್ಪಿಕ್ಟಸ್‌ನ ಸರಾಸರಿ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆ (62%) ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ನೋಡಬಹುದು, ಆದರೆ ವಿಶಾಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಡಲ್ಪಟ್ಟ ಬಾಂಬುಸಾ ಅರುಂಡಿನೇಶಿಯಾ ಕಡಿಮೆ ಸರಾಸರಿ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯು ಶೇಕಡಾವಾರು (39%) ಹೊಂದಿದೆ. ಬಿದಿರು (ಬಂಬುಸಾ ಎಸ್‌ಪಿಪಿ) 27% ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಬೆತ್ತವು (ಕ್ಯಾಲಮಸ್ ಎಸ್‌ಪಿಪಿ) ನಗಣ್ಯ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಶೇಕಡಾವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪುನರುತ್ಪಾದನೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡರಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಹಳಿಯಾಳ, ದಾವಣಗೆರೆ, ಕೊಪ್ಪಾ, ಕಾರವಾರ, ಹುಣಸೂರು ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಉತ್ತಮ ತಾಣದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಭೇದವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಅಂಶಕ್ಕೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿಸಿದ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ಡೆಂಡ್ರೋಕಾಲಮಸ್ ಸ್ಪಿಕ್ಟಸ್‌ನ ಉತ್ತಮ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ನೆಡುತೋಪುಗಳಿಗೆ ಪಹರೆ ಹಾಗೂ ಕಾವಲಿನ ಜೊತೆಗೆ ಅವಘಡ ಬದಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಹ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಯಲ್ಲಾಪುರ ವಿಭಾಗದ ಮಾಸ್ತಿಕೊಟ್ಟಿ ವಲಯ, ಕಾರವಾರ ವಿಭಾಗ ಮತ್ತು ಇಡಗುಂಜಿ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಎರಡು ಮಾದರಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರು (3%) ಕಂಡುಬಂದಿದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ನೆಡುತೋಪುಗಳಿಗೆ ಪಹರೆ ಹಾಗೂ ಕಾವಲಿನೊಂದಿಗೆ, ಅವಘಡ ಬದಲಿ, ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಯಿತು, ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಜಂಬು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಲಾಯಿತು.

ಕೋಷ್ಟಕ 27: ವೃತ್ತವಾರು ಮತ್ತು ಪ್ರಭೇದಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರು

ವೃತ್ತ	ಬಿದಿರು (ಬಂಬುಸಾ ಎಸ್ಪಿಎಸ್)			ಬಿದಿರು 1 (ಬಂಬುಸಾ ಅರುಂಡಿನೇಶಿಯಾ)			ಬಿದಿರು 2 (ಡೆಂಡ್ರೊಕಲಾಮಸ್ ಸ್ಪಿಕ್ಟಸ್)		
	ಸರಾಸರಿ ಕಾಲರ್ ಸುತ್ತಳತೆ ಸೆಂ.ಮೀ	ಸರಾಸರಿ ಎತ್ತರ (ಮೀ)	ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆ %	ಸರಾಸರಿ ಕಾಲರ್ ಸುತ್ತಳತೆ ಸೆಂ.ಮೀ	ಸರಾಸರಿ ಎತ್ತರ (ಮೀ)	ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆ %	ಸರಾಸರಿ ಕಾಲರ್ ಸುತ್ತಳತೆ ಸೆಂ.ಮೀ	ಸರಾಸರಿ ಎತ್ತರ (ಮೀ)	ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆ %
ಬಳ್ಳಾರಿ							7.3	0.5	23
ಬೆಳಗಾವಿ				0.3	0.63	5	2.5	2.6	27
ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	5.0	1.9	65	11.0	6.50	58	4.8	1.6	73
ಹಾಸನ	12.5	2.4	93				4.5	1.6	97
ಕೊಡಗು	3.5	1.4	34						
ಮೈಸೂರು							5.2	2.4	74
ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	2.8	1.2	11	5.2	1.7	44	4.3	1.5	71
ಒಟ್ಟು	4.2	1.5	27	5.3	2.2	39	4.6	1.8	62

ಮೂಲ: ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕವು ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಡೆಂಡ್ರೊಕಲಾಮಸ್ ಸ್ಪಿಕ್ಟಸ್ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ (62%), ಸರಾಸರಿ ಎತ್ತರವು ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ 0.5 ಮೀಟರ್‌ನಿಂದ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ 2.6 ಮೀಟರ್‌ವರೆಗೆ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ಕಾಲರ್ ಸುತ್ತಳತೆ 2.5 ಸೆಂ.ಮೀ ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ 7.33 ಸೆಂ.ಮೀ. ಹೊಂದಿದೆ. 39%ನಷ್ಟು ಬದುಕುಳಿಯುವ ಬಂಬುಸಾ ಅರುಂಡಿನೇಶಿಯಾ ಅದರ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ 0.63 ಮೀಟರ್‌ನಿಂದ (ಬೆಳಗಾವಿ) 6.5 ಮೀಟರ್ (ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು)ವರೆಗೆ ಹೊಂದಿದೆ. ಸರಾಸರಿ ಕಾಲರ್ ಸುತ್ತಳತೆಯು 0.3 ಸೆಂ.ಮೀ (ಬೆಳಗಾವಿ) ರಿಂದ 11 ಸೆಂ.ಮೀ (ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು)ವರೆಗೆ ಬದಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 28: ಬೇರುಕಾಂಡಗಳ ವಿವರಗಳು

ವೃತ್ತ	ಅಳವಡಿಸಿದ ಒಟ್ಟು ತಾಕುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಲಭ್ಯವಿರುವ ಬೇರುಕಾಂಡಗಳು (ತಾಕುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ)	2-10 ಸೆಂ.ಮೀ. ಕಾಲರ್ ಸುತ್ತಳತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಒಟ್ಟು ಕಾಂಡಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಪ್ರತಿ ತಾಕುವಿನ ಕಾಂಡಗಳ ಸರಾಸರಿ ಸಂಖ್ಯೆ	ಸರಾಸರಿ ಕಾಲರ್ ಸುತ್ತಳತೆ (ಸೆಂ.ಮೀ)	ಸರಾಸರಿ ಎತ್ತರ (ಮೀಟರ್)
ಬಳ್ಳಾರಿ	3	2	8	4	4	3
ಬೆಳಗಾವಿ	10	0	0	0	0	0
ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	12	5	33	7	5	1
ಹಾಸನ	4	0	0	0	0	0
ಕೊಡಗು	10	0	0	0	0	0
ಮೈಸೂರು	5	1	2	1	5	2
ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	45	30	392	13	6	2
ಒಟ್ಟು	89	38	435			

ಮೂಲ: ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕವು ಬೆಳಗಾವಿ, ಹಾಸನ ಮತ್ತು ಕೊಡಗುಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರುಕಾಂಡವು ಶೂನ್ಯವೆಂದೂ, ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಮವಿದೆ ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಾರಿ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ, ಕಾಂಡಗಳ ಸರಾಸರಿ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಒಂದೇ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆ. ಬಿದಿರಿನ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣ (ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರು ಹಿಂದಿನ ಕೋಷ್ಟಕಗಳನ್ನು ನೋಡಿ) ಮತ್ತು ಬೇರುಕಾಂಡದ ಶೇಕಡಾವಾರು ವಿಲೋಮಾನುಪಾತದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು.

ಕೋಷ್ಟಕ 29: ನೈಸರ್ಗಿಕ ಮರಗಳ ವಿವರಗಳು

ವಿವರಗಳು	ಅಳವಡಿಸಿದ ತಾಕುಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ	ತಾಕುಗಳು ಇರುವ ಮರದ ಪ್ರಭೇದಗಳು (ತಾಕುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ)	ಎತ್ತರದ ಸುತ್ತಳತೆ 10 ಸೆ.ಮೀ.ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಕಾಂಡದ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ	ಸರಾಸರಿ ಎತ್ತರದ ಸುತ್ತಳತೆ (ಸೆ.ಮೀ.)	ಸರಾಸರಿ ಎತ್ತರ (ಮೀಟರ್)
ಶೋಧನೆಗಳು	89	76	418	52.16	6.6

ಮೂಲ: ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ

ಅಳವಡಿಸಿದ 89 ತಾಕುಗಳ ಪೈಕಿ, 76 ತಾಕುಗಳಲ್ಲಿ (85%), ನೈಸರ್ಗಿಕ ಮರಗಳು ಕಂಡುಬಂದಿವೆ ಎಂದು ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕವು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಸ್ಯವರ್ಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ನೀತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದೆ.

3.1.9 ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವರ್ಗಾವಣೆ, ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರದರ್ಶನ

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಮೂಲಕ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನ ಹರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೂ ರೈತರು ಅಥವಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ತರಬೇತಿ ನೀಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ನೆಡುತೋಪು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ 2013-14ರಲ್ಲಿ 50 ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ ಸಂಘಗಳು ದೇಶದ ಇತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಬಿದಿರಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಬಹಿರಂಗತೆಯ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಬಿದಿರನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸುವಲ್ಲಿ ದುರುಪಯೋಗವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಸಣ್ಣ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಸಹಾಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ ಎಂದು ಅವುಗಳು ಭಾವಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು / ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದೆಂದು ಗಮನಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಇತರ ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳಾದ ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿಯ ಯೋಜನೆ, ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆ-ಬುಡಕಟ್ಟು ಉಪ ಯೋಜನೆಗಳು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವೃದ್ಧಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ನೀಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಭಾವಚಿತ್ರ 5: ಕೇಳಗುರು ನೆಡುತೋಪು, ಕಳಸ ವಲಯ, ಕೊಪ್ಪ ವಿಭಾಗ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ವೃತ್ತ
ನೀರಿನ ಸೆಲೆಯ ಬಳಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ತಾಣವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ

ಭಾವಚಿತ್ರ 6: ಬೇಡರ ಶಿರಗುರು ನೆಡುತೋಪು, ದಾಂಡೇಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಲಯ, ಹಳಿಯಾಳ ವಿಭಾಗ
ಬಿದಿರಿನ ಉತ್ತಮ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ತಾಣದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು

ಹತ್ತಿರದ ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ತಾಣದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟಾಗ, ಬಿದಿರಿನ ನೆಡುತೋಪುಗಳು
ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿವೆ

ಭಾವಚಿತ್ರ 7: ವಾಲಿವಾಡ ನೆಡುತೋಪು, ಕಾರವಾರ ವಲಯ, ಕಾರವಾರ ವಿಭಾಗ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ವೃತ್ತ ಎಲ್ಲಾ ವಿವರಗಳೊಂದಿಗೆ ನೆಡುತೋಪಿನ ನಾಮಫಲಕ

ಭಾವಚಿತ್ರ 8: ತೋಡಿಕಾನ ನೆಡುತೋಪು, ಭಾಗಮಂಡಲ ವಲಯ, ಮಡಿಕೇರಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಿಭಾಗ, ಕೊಡಗು ವೃತ್ತ ಕಡಿದಾದ ಇಳಿಜಾರು, ಸೂಕ್ತವಲ್ಲದ ತಾಣವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ

ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆರೈಕೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯಿಂದಾಗಿ ರೈತರ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿನ ಬಿದಿರಿನ ನೆಡುತೋಪುಗಳು ಉತ್ತಮ ಯಶಸ್ಸನ್ನು

ಭಾವಚಿತ್ರ 9: ಮಡನೇರು ನೆಡುತೋಪು, ಆಲದೂರು ವಲಯ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ವಿಭಾಗ ಮತ್ತು ವೃತ್ತ ರೈತರ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದಿರಿನ ಉತ್ತಮ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಉಳಿವು

ಭಾವಚಿತ್ರ 10: ಮಾವನೂರು ನೆಡುತೋಪು, ಗುಂಜನಾಳ ವಲಯ, ಬೆಳಗಾವಿ ವಿಭಾಗ, ಬೆಳಗಾವಿ ವೃತ್ತ

3.2 ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ರಫ್ತು

ಬಿದಿರು ಮತ್ತು ಬಿದಿರು ಆಧಾರಿತ ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಮತ್ತು ನುರಿತ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯರಹಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಯುವಕರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ದೇಶೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಮೇಳಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಬಿದಿರಿನ ಸಗಟು ಮತ್ತು ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ಇದರ ಎದುರಾಗಿ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಎರಡು ವ್ಯಾಪಾರ ಮೇಳಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು, ಆದರೆ ರೂ. 14.00 ಲಕ್ಷಗಳ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೂ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸ್ಥಳೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದಿರಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೇಡಿಕೆ ಇದೆ ಎಂದು ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ರೇಶ್ಮೆ ಹುಳಗಳ ಪಾಲನೆಗೆ ಟ್ರೇಗಳಂತಹ ಕೆಲವು ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೇಡಿಕೆಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಗಮನಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ತಂತಿ ಜಾಲರಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಿಂದ ಬದಲಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಸರಕುಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಮುದಾಯ ಶೇಖರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ವೇದಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಪಕ ಪ್ರಚಾರದ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ಅವರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ತಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ಟ್ರೇ ಗಾರ್ಡ್‌ಗಳು, ಬೆಂಚುಗಳು, ಚಾಪೆಗಳು ಮುಂತಾದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ಬಳಸಬಹುದು ಎಂದು ಅವರು ವಿನಂತಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

3.3 ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾನಿಟರಿಂಗ್ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ

ಬಿದಿರು ಮತ್ತು ಬಿದಿರು ಆಧಾರಿತ ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಮತ್ತು ನುರಿತ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯರಹಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಯುವಕರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.

ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಭಾಗದೊಂದಿಗಿನ ಸಂವಾದವು ಎರಡು ಬಾಹ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು 2009-10ರಿಂದ 2012-13ರವರೆಗೆ ಕೈಗೊಂಡ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ನಡೆಸಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. 0.83 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಮಾಡಲು ಅಧಿಕೃತ ಏಜೆನ್ಸಿಯಿಂದ ಬಾಲ್ಕೊ / ಬರ್ಮಾ ಬಿದಿರಿನ ಅಂಗಾಂಶ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಲೆಕ್ಕ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 2013-14ರಲ್ಲಿ ರೂ. 21.16 ಲಕ್ಷ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಅದರ ವಿವರಗಳು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಭಾವಚಿತ್ರ 11: ಬಳ್ಳಾರಿ ವಿಭಾಗದ ಬಿದಿರಿನ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿರುವುದು

ಭಾವಚಿತ್ರ 12: ಬಳ್ಳಾರಿ ವೃತ್ತದ ಬಳ್ಳಾರಿ ವಿಭಾಗದ ನಾರಾಯಣಪುರ ಬಿದಿರಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ನೀಡಿದ ಭೇಟಿ

ಭಾವಚಿತ್ರ 13: ಮಹಿಳಾ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಬಿದಿರಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವುದು

ಭಾವಚಿತ್ರ 14: ಬಳ್ಳಾರಿ ವೃತ್ತದ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಭೆ

4 ಶೋಧನೆಗಳು

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಅಧ್ಯಯನದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಊಹೆಗಳನ್ನು ಸೆಳೆಯಬಹುದು:

1. ಪ್ರದೇಶ ಆಧಾರಿತವಾಗಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಿಭಿನ್ನ ತಂತ್ರದ ಮೂಲಕ ಬಿದಿರು ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಸಂಘಟಿತ ವಿಧಾನವನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೀಮಿತ ಮಾಹಿತಿಯಿದೆ. ವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಮಾದರಿಗೊಳಪಡಿಸಿದ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ, ನಿವ್ವಳ ನೆಡುತೋಪು ಪ್ರದೇಶದ 33% ಬಂಬುಸಾ ಅರುಂಡಿನೇಶಿಯಾ, 29% ಬಿದಿರಿನ ಎಸ್‌ಪಿಪಿ, 26% ಡೆಂಡ್ರೋಕಲಮಸ್ ಸ್ಪಿಕ್ಟಸ್ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ, ಮತ್ತು ಬೆತ್ತದ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಒಟ್ಟು 12% ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ ಎಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು.

ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಬಿದಿರಿನ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳೊಂದಿಗಿನ ಸಂವಹನವು, ಅವರು ಡೆಂಡ್ರೋಕಲಮಸ್ ಹ್ಯಾಮಿಲ್ಟೋನಿ, ಡೆಂಡ್ರೋಕಲಮಸ್ ಸ್ಪಾಕ್ಸಿ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಭೇದಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ, ಹೀಗಾಗಿ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಮತ್ತು ನೆಟ್ಟ ಜಾತಿಗಳ ಅಗತ್ಯತೆಗಳ ನಡುವಿನ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗದಿರುವುದನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ, ಸಣ್ಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಡಲಾದ ಡೆಂಡ್ರೋಕಲಮಸ್ ಸ್ಪಿಕ್ಟಸ್ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶೇಕಡಾವಾರು ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದೆ (62%), ಆದರೆ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟಿರುವ ಬಂಬುಸಾ ಅರುಂಡಿನೇಶಿಯಾ ಕಡಿಮೆ ಬದುಕುಳಿಯುವ ಶೇಕಡಾವಾರು (39%) ಹೊಂದಿದೆ. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪುನರುತ್ಪಾದನೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡರಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಹಳಿಯಾಳ. ದಾವಣಗೆರೆ, ಕೊಪ್ಪ, ಕಾರವಾರ, ಹುಣಸೂರು ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಉತ್ತಮ ತಾಣದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಭೇದವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಅಂಶಕ್ಕೆ ಮಾದರಿಗೊಳಪಡಿಸಿದ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ಡೆಂಡ್ರೋಕಲಮಸ್ ಸ್ಪಿಕ್ಟಸ್‌ನ ಉತ್ತಮ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ನೆಡುತೋಪುಗಳಿಗೆ ಪಹರೆ ಮತ್ತು ಕಾವಲು ಜೊತೆಗೆ ಅಪಘಾತ ಬದಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಹ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಿದಿರಿನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಗ್ರ ತಿಳುವಳಿಕೆಯು, ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಅಗತ್ಯ ಆಧಾರಿತ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ದಕ್ಷವಾಗಿಸಲು ಎಲ್ಲಾ ಮಧ್ಯಸ್ಥಗಾರರನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರವನ್ನು ತಲುಪುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

2 ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ಪ್ರಭೇದಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಭಾವ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದಿರಿನ ಪ್ರದೇಶದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು

ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು¹⁷ 16,638 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಿದಿರು ಮತ್ತು ಬೆತ್ತವನ್ನು ನೆಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ 5200 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೆಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಈ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ಇದು 31% ನಷ್ಟು ಭಾಗವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿಯಾನದ ಗುರಿಗಳ

2013-14ರಿಂದ 2016-17ರ ಅವಧಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಎದುರು ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ (ನೆಡುತೋಪು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಮುಂಗಡ ಕಾರ್ಯಗಳು), ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯು ಕ್ರಮವಾಗಿ 91% ಮತ್ತು 77% ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ 5000 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯೇತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 200 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಬಿದಿರು ಬೆಳೆಯಲು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಖರ್ಚು ರೂ. 551.45 ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು ರೂ. 8 ಲಕ್ಷ ಆಗಿರುತ್ತದೆ, ಅರಣ್ಯೇತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆಯು ಕೇವಲ 13% ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯು 11% ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಅರಣ್ಯೇತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಿದಿರನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಇರುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಕೈಗೊಂಡ 248 ನೆಡುತೋಪು ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ, 26 ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಏಳು ಅರಣ್ಯ ವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಮಾದರಿಗೊಳಪಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ನೆಡುತೋಪಿನ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು 449 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (ಸರಾಸರಿ 17.26 ಹೆಕ್ಟೇರ್/ ನೆಡುತೋಪು) ಮತ್ತು 426 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ನಿವ್ವಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ (ಸರಾಸರಿ 16.38 ಹೆಕ್ಟೇರ್/ ನೆಡುತೋಪು) ಇರುತ್ತದೆ.

ಮಾದರಿಗೊಳಪಡಿಸಿದ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ, ಭೇಟಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯು ಅನುಮೋದಿತ ದಿನಾಂಕಗಳೊಂದಿಗೆ 27% ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿತ್ತು. ನೆಟ್ಟ ಋತುವಿನ ನಂತರ ಅಂದರೆ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ನಂತರ 71% ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು. 96% ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲಿ ಭೇಟಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜುಗಳು ಲಭ್ಯವಿದ್ದವು, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 81% ರಷ್ಟು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ನಂತರ ಮಂಜೂರಾಗಿವೆ. ನೆಟ್ಟ ಕಾರ್ಯಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ದಿನಾಂಕದೊಂದಿಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಡಿಸೆಂಬರ್ - ಮಾರ್ಚ್ ನಡುವೆ ಅನುಮೋದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಯೋಜನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಸಿದ್ಧತೆಯ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತದೆ, ಇದು ತಾಣವನ್ನು ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿ ತಯಾರಿಸುವುದು, ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಮೊಳಕೆ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿ ನೆಡುವುದರ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಅನ್ವಯ ನೆಡುತೋಪು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ರೂ.25,000 ಇರುತ್ತದೆ(ಇದು ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಮಾದರಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವೆಚ್ಚದ ಮಾನದಂಡಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ), ಇದರ ಎದುರು ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಧ್ಯಯನದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾದ ದಾಖಲೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಮಾದರಿಗೊಳಪಡಿಸಿದ ನೆಡುತೋಪುಗಳಿಗೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ಸರಾಸರಿ ರೂ. 25,251 ಖರ್ಚಾಗಿದೆ,

ಮಾದರಿಗಳ ಪೈಕಿ, 8% ನೆಡುತೋಪುಗಳು ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು, ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾದರಿಗಳು ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗೆ ಆಯವ್ಯಯ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ತಲಾ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ಮುಂಗಡ ಕಾಮಗಾರಿಯ ವೆಚ್ಚದ 14-25% ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ವೆಚ್ಚವು ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ ಕನಿಷ್ಠ ಆದ್ಯತೆಯಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ, ಅಂದರೆ ಒಟ್ಟು ನೆಡುತೋಪಿನ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 3% ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತದೆ. ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್ ಜರ್ನಲ್‌ಗಳು 77% ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರಗಳು 62% ಮತ್ತು ಭಾಗಶಃ ವಿವರಗಳು 12% ಜರ್ನಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಫೀಲ್ಡ್ ನೋಟ್ ಪುಸ್ತಕವು ಭೇಟಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಆಯಾ ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್ ಜರ್ನಲ್‌ನಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿದಂತೆ ಮಾದರಿಗೊಳಪಡಿಸಿದ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ, 38%

ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಯೊಬ್ಬರು ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ 26 ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ, 15 (58%) ಜಂಟಿ ಅರಣ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 10 ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಜಂಟಿ ಅರಣ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಲಾಗಿದೆ. ಈ 10 ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ, ಜಂಟಿ ಅರಣ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳು ಸೂಕ್ತ ಯೋಜನೆಗಳೊಂದಿಗೆ 8 ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪು ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ಜಂಟಿ ಅರಣ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ, ಆದರೂ ಸಕ್ರಿಯ ಸಮುದಾಯದ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದೊಂದಿಗೆ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯೇತರ ಎರಡರಲ್ಲೂ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಅಭಿಯಾನವು ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ಬಿದಿರನ್ನು ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಪೂರೈಸುತ್ತದೆಯಾದರೂ, ಪೂರೈಕೆಯ ಕೊರತೆಯಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ಪೂರೈಸಿದ ಬಿದಿರು, ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಹೇಳಿದಂತೆ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೊರತೆಗೆಯುವಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ, ಬಿದಿರಿನ ಕಳೆಗಳನ್ನು ನೆಲಮಟ್ಟದಿಂದ ಸುಮಾರು 3-4 ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಕತ್ತರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಬಿದಿರಿನ ಕಾಂಡಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಾನಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಕಡಿತಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಉದ್ದನೆಯ ದಬ್ಬೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಕಳೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತಡೆಯುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಸೂಕ್ತವಾದ ಪ್ರಭೇದಗಳ ತಳಿಯಾಗಿ ಉನ್ನತ ತದ್ರೂಪುಗಳ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ವರ್ಧಿತ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿಲ್ಲ.

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೀಡಲಾದ ವೆಚ್ಚದ ಮಾನದಂಡಗಳು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅನ್ವಯ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬಿದಿರಿನ ವರ್ಧನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭಾರತದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಬಿದಿರಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಬಿದಿರಿನ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಕೇವಲ 62%ರಷ್ಟು ನೆಡುತೋಪುಗಳು ಗಡಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 25% ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ/ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಇದು ರಕ್ಷಣೆಯ ಕ್ರಮಗಳು ಅಳವಡಿಕೆ/ಸ್ಥಾಪನೆಯ ನಂತರದ 3-6 ವರ್ಷಗಳ ಒಳಗೆ ನಿಷ್ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿರುತ್ತವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಮಾದರಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ, 42% ಒಂದು ವರ್ಷ ಮತ್ತು 23% ಎರಡು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿ, 35% ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ವಿವರಗಳು/ಸಂಬಂಧಿತ ದಾಖಲೆಗಳು ಇರಲಿಲ್ಲ. ವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣವು 39% ಆಗಿತ್ತು. ಇದು ಹಾಸನ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ 93%ರಿಂದ ಬಳ್ಳಾರಿ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ 17% ವರೆಗೆ ಬದಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾದರಿ ತಾಕುಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರುವ ಮೊಳಕೆಗಳಲ್ಲಿ, 25% ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯದಲ್ಲಿದೆ, 41% ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು 33% ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿಲ್ಲ.

3. ಬಿದಿರು ಮತ್ತು ಬಿದಿರು ಆಧಾರಿತ ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳ ಮಾರಾಟವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದಿರು ಮತ್ತು ಬಿದಿರು ಆಧಾರಿತ ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳ ಮಾರಾಟ, ಪಾಲುದಾರಿಕೆ, ಒಮ್ಮುಖ ಮತ್ತು ಸಹಯೋಗಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿಲ್ಲ. ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಬಿದಿರಿನ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ತರಬೇತಿ, ಶೇಖರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಾಗಿ ನೆರವು ನೀಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

4. ಬಿದಿರಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮಧ್ಯಸ್ಥಗಾರರಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮುಖ ಮತ್ತು ಸಹಯೋಗವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು

ಅಧ್ಯಯನದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಒಮ್ಮುಖ ಮತ್ತು ಸಹಯೋಗವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಜಂಟಿ ಅರಣ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿನ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಮಧ್ಯಸ್ಥಗಾರರ ಸಮಗ್ರ ದತ್ತಸಂಚಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಒಂದು ಜಾಲಬಂಧವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು.

5. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಜ್ಞಾನದ ತಡೆರಹಿತ ಮಿಶ್ರಣದ ಮೂಲಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವುದು

ಈ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿಯ ಮೂಲಕ ಭಾಗಶಃ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳನ್ನು ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಬಿದಿರು ಬೆಳೆಯುವ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಒಡ್ಡಲು ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ, ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ದುರುಪಯೋಗವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ, ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆ ಮುಂತಾದ ಇತರ ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಜೋಡಣೆ ಮಾಡಬಹುದು

6. ನುರಿತ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯರಹಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಯುವಕರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಈ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲು ಅಥವಾ ರೈತರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಪಕ ಆದಾಯವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿಲ್ಲ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೇಡಿಕೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಲು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕೌಶಲ್ಯ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಆಸಕ್ತ ಯುವಕರಿಗೆ ನೀಡಬಹುದು. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟು ಉಪ ಯೋಜನೆಯಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಬಿದಿರಿನ ಬೆಳೆಗಾರರಿಗಾಗಿ ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದನ್ನು ಸಹ ಪರಿಶೋಧಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

5 ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳು

ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ನಾಲ್ಕು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸೀಮಿತ ಸಮಯದೊಳಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಗ್ರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಲು ಇದು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಅಧ್ಯಯನದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳು

1. ಪ್ರತಿ ವೃತ್ತಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತವಾದ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಳದ-ಪ್ರಭೇದಗಳ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ನಂತರ ಮಾಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಬಿದಿರಿನ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು / ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೇಡಿಕೆಯ ಆದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದಲ್ಲಿ ಊಹಿಸಿದಂತೆ ಇವುಗಳು ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ವಿಭಿನ್ನ ತಂತ್ರಕ್ಕೆ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಕುಬ್ಜ ಮರಗಳು ದಟ್ಟವಾದ ನೆರಳು ಮತ್ತು ಜಂಬು ಮಣ್ಣು ಆವರಿಸಿದ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಬಹುದು.
2. ನೆಡುತೋಪಿನ ಮಾದರಿಗಳ ವೆಚ್ಚದ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರ ವಾಸ್ತವಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮರುವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಬಹುದು.
3. ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಯಶಸ್ಸು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಇಲಾಖೆಯು ಸಮಗ್ರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ, ಮಾನದಂಡಗಳು ಮತ್ತು ರೇಟಿಂಗ್ ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬಹುದು. ಸಸ್ಯಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಬಿದಿರಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಕಳೆಗಳ ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಳತೆಯ ಹೊರತಾಗಿ ಹಿಂದಿನ ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತುತ ವರ್ಷದ ಕಳೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಗಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಬಹುದು.
4. ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಇರುವ ಪ್ರಭೇದಗಳಿಗೆ (ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಡೆಂಡ್ರೋಕಲಮಸ್ ಹ್ಯಾಮಿಲ್ಟೋನಿ, ಡೆಂಡ್ರೋಕಲಮಸ್ ಸ್ಪಾಕ್ಸಿ ಇತ್ಯಾದಿ) ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗಮನ ನೀಡಬಹುದು. ಕೃಷಿ-ಹವಾಮಾನ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತತೆ, ಬಿದಿರಿನ ಉಪಯುಕ್ತತೆ, ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ ಆದ್ಯತೆ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಪ್ರಸರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಪ್ರಭೇದದ ಬಿದಿರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲು ವಿವರವಾದ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಸಲಹಾತ್ಮಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭಾರತದ ಬಿದಿರು ಸಂಘ, ಬಿದಿರಿನ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರ (ಚಂದ್ರಪುರ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ), ಬೆತ್ತದ ಮತ್ತು ಬಿದಿರು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ (ಗೌಹಾತಿ ಅಸ್ಸಾಂ) ಇಂಡಿಯನ್ ಪ್ಲೆವುಡ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆ (ಬೆಂಗಳೂರು), ಬಿದಿರು ಬೆತ್ತದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆ (ಅಗರ್ತಲಾ, ತ್ರಿಪುರ)ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಮುಂತಾದ ವಿಶೇಷ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬೆಂಬಲ/ ಒಳಹರಿವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

5. ಅರಣ್ಯೇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಉತ್ತೇಜನಕ್ಕೆ ಗಮನ ನೀಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಬಿದಿರಿನ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಸರಣವನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಆದಾಯದ ಮೂಲವಾಗಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಬಹುದು. ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೆಡುವುದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಭೂ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಗುರಿಯನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬಹುದು -ಇದು ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಸುಲಭ ಮತ್ತು ಮುಕ್ತ ಲಭ್ಯತೆಗೆ (ಬಿದಿರಿನ ಕಳಲೆಗಳ) ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
6. ಎಲ್ಲಾ ಬಿದಿರು ಮತ್ತು ಬೆತ್ತದ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಸಮರ್ಪಕ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯದೊಂದಿಗೆ ವಿಭಾಗ, ವೃತ್ತ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು, ಇದರಿಂದ ಅವರ ಅಗತ್ಯತೆಗಳು ಮತ್ತು ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷಗಳ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಪಾರದರ್ಶಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ವೇದಿಕೆಯಾಗಬಹುದು ಮತ್ತು ಬಿದಿರು ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು, ವೈವಿಧ್ಯಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ನಿರ್ಮಾಪಕರು, ಖರೀದಿದಾರರು, ಸೇವಾ ಪೂರೈಕೆದಾರರು, ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ನೆಟ್‌ವರ್ಕಿಂಗ್ ಮತ್ತು ವಿಚಾರ ಹಂಚಿಕೆ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿಯೂ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
7. ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ನೋಡಲ್ ಏಜೆನ್ಸಿಯಾಗಬಹುದು ಮತ್ತು ರೈತರು, ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು, ಬಿದಿರಿನ ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಂಘಗಳು, ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಾರಾಟ ಮಳಿಗೆಗಳು ಮತ್ತು ಬಿದಿರಿನ ವಲಯದ ಸಂಬಂಧಿತ ಸೇವಾ ಪೂರೈಕೆದಾರರ ದತ್ತಸಂಚಯವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಬಹುದು, ಇದು ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ವಿನಿಮಯಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗೀದಾರರಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಬಹುದು.
8. ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಸರಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಸಮುದಾಯ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದು
9. ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾದ ನೆಡುತೋಪು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯ ವಿವರಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ನಿಯತಾಂಕಗಳನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿಯಲು ಮಾಹಿತಿ ಸಂವಹನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅನ್ವಯಿಕೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬಹುದು.
10. ಬಿದಿರಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅಂದರೆ ಇಂಡಿಯನ್ ಪ್ಲೆವುಡ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಅಂಡ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್, ಬೆಂಗಳೂರು ಮುಂತಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ರೈತರು, ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು, ಯುವಕರು, ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗೆ ಇತ್ಯಾದಿಯವರಿಗೆ ತರಬೇತಿ, ಕೌಶಲ್ಯ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಅರಿವನ್ನು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಸುವ ಭೇಟಿಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಬಹುದು.
11. ಬಿದಿರಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ಬದಲಿಗಳು, ನಿಬಂಧನೆಗಳು / ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು / ಸುತ್ತೋಲೆಗಳು / ಘಟಕಗಳು / ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದ ಪ್ರಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್ ಸೇರಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ವ್ಯಾಪಕ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ನೀಡಬಹುದು.

13. ಖಾಸಗಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಬಿದಿರನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ಪರವಾನಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುವುದು.
14. ಉಪ ವಲಯ ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿ, ವಲಯ ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಕ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮತ್ತು ಉಪ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ, ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್ ಜರ್ನಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಆಯಾ ಪ್ರವಾಸ ಡೈರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರಲಿ, ನೆಡುತೋಪಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಏಕೈಕ ದಾಖಲೆಯಾಗಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಿಕಸನಗೊಳಿಸಬಹುದು.

ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳು

1. ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಿದಿರಿನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಗ್ರ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಧ್ಯಸ್ಥಗಾರರನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಸೂಕ್ತವಾದ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ, ಇದರಿಂದ ಅದು ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ಸೂಕ್ತವಾಗುವುದಲ್ಲದೇ, ಅಗತ್ಯ ಆಧಾರಿತ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ದಕ್ಷವಾಗುತ್ತದೆ.
2. ಖಾಸಗಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಬಿದಿರಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಕಿಸಾನ್ ನರ್ಸರಿಗಳ ಮೂಲಕ ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬಹುದು, ಕೃಷಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ನೀಡಬಹುದು ಮತ್ತು ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಥವಾ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಒದಗಿಸಬಹುದು.
3. ಬೆತ್ತದ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ ಸಂಘದಿಂದ ಸಕ್ರಿಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಜಂಟಿ ಅರಣ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಪುನರ್ನಿರ್ಮಿಸಬಹುದು.
4. ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ಎಲ್ಲಾ ಮಧ್ಯಸ್ಥಗಾರರೊಂದಿಗೆ (ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಜಂಟಿ ಅರಣ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಮಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಬಿದಿರು ಮತ್ತು ಬೆತ್ತದ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ ಸಂಘಗಳು) ಸಂವಹನ ನಡೆಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಬಿದಿರಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪ್ರಸಾರ ಮತ್ತು ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಸ್ಥೂಲ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬಹುದು.
5. ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳು/ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಮೂಲಕ ದುರುಪಯೋಗವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದು.

6. ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ಇತರ ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳು/ ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆ, ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆ/ಬುಡಕಟ್ಟು ಉಪ ಯೋಜನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಬಹುದು ಇವುಗಳು ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು/ಬೆಳೆಗಾರರನ್ನು ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವ ಪಡೆಯಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳು

1. ಟಿಶ್ಯೂ ಕಲ್ಚರ್ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಕಳೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು. ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಭಾಗವು ಟಿಶ್ಯೂ ಕಲ್ಚರ್ ಅಥವಾ ಇತರ ಸೂಕ್ತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಕ ನೇರವಾಗಿ ಅಥವಾ ಅವರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳ ಮೂಲಕ ಪೂರೈಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಿದಿರನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನರ್ಸರಿಯು ತನ್ನದೇ ಆದ ಗುಣಾಕಾರ ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ರೈತರಿಗೆ ನೋಡಲು ಒಂದು ಪ್ರದರ್ಶನ ತಾಕನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.
2. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿಯಾನದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದಿರಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಕೌಶಲ್ಯ, ಬಿದಿರು ಆಧಾರಿತ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪೂರಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳು ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಹರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಮೂಹ ವಿಧಾನವನ್ನು ಹೊಂದಲು ಪ್ರಯತ್ನವು ಇರಬೇಕು, ಇದರಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸಮಗ್ರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
3. ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬಿದಿರನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.
4. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಮೂಲಕ, ಆಯಾ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಉಳಿವಿಗಾಗಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸಂಪರ್ಕವು ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯ ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುವ ಮೊದಲು ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾದ ಪ್ರತಿ ನೆಡುತೋಪಿನ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
5. ಉದ್ಯಮ/ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ಬಿದಿರನ್ನು ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಬಿದಿರನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯಲು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮ/ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ಲಭ್ಯತೆಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಬೆಳೆದಿರುವ ಬಿದಿರನ್ನು ಉದ್ಯಮ /ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಕಾನೂನುಗಳು/ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಲು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

6 ಉಲ್ಲೇಖಗಳು

1. ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ 2013-14, 2014-15, 2015-16 ಮತ್ತು 2016-17ರ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಗಳು.
2. ಅನಾಮಧೇಯ. 2006. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನ. ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು. ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆ, ಕೃಷಿ ಸಚಿವಾಲಯ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ, ಕೃಷಿ ಭವನ, ನವದೆಹಲಿ
3. ಅನಾಮಧೇಯ. 2012. ಪ್ರಭೇದಗಳು ಮತ್ತು ನೆಟ್ಟ ತಂತ್ರ ಮಾದರಿಗಳು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು 2012. ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ.
4. ಅನಾಮಧೇಯ. 2013-14. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನದ ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಮೂರನೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಅಧ್ಯಯನ. ಕೃಷಿ ಹಣಕಾಸು ನಿಗಮವು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರಿನ ಅಭಿಯಾನ, ಕೃಷಿ ಸಚಿವಾಲಯ, ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ.
<https://studylib.net/doc/8249544/mid-term-third-party-evaluation-study-of-national-bamboo> ನಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ.
5. ಅನಾಮಧೇಯ. ಏಪ್ರಿಲ್ 2014. 2007-08ರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಆಂತರಿಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ವರದಿ. ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ.
6. ಅನಾಮಧೇಯ. ಆಗಸ್ಟ್ 2015. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರಿನ ಅಭಿಯಾನ ವರದಿ, ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಅರಣ್ಯ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು 2009-2013, ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ
7. ಅನಾಮಧೇಯ. ಬಿದಿರು - ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಯಶೋಗಾಥೆಗಳು. ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ
8. ಬಾನ್ ಚಾಲೆಂಜ್ ಮತ್ತು ಭಾರತ, ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಭೂಪ್ರದೇಶಗಳಾದ್ಯಂತ ಪುನಃಸ್ಥಾಪನೆ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಪ್ರಗತಿ, 2018. ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಕ್ಕೂಟ, ನವದೆಹಲಿ, ಭಾರತ, ಮತ್ತು ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಸಚಿವಾಲಯ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ.
9. ಲಿಸಾ. ಎಮ್. 2008. ದಿ ಎಸ್‌ಎಜಿಇ ಎನ್‌ಸೈಕ್ಲೋಪೀಡಿಯಾ ಆಫ್ ಕ್ವಾಲಿಟಿಟಿವ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಮೆಥಡ್ಸ್. (ಸಂಪುಟ 1-0). ಥೌಸಂಡ್ ಓಕ್ಸ್, ಸಿ.ಎ. ಎಸ್‌ಎಜಿಇ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು.
10. ಗುಪ್ತಾ ಅತುಲ್ ಕುಮಾರ್. ಮಾರ್ಚ್ 2008. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನ: ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ಯೋಜನೆ ತ್ರಿಪುರಾದಲ್ಲಿ ಬಿದಿರಿನ ವಲಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ 'ಇಂಡಿಯನ್ ಫಾರೆಸ್ಟರ್', ಸಂಪುಟ 134, ಸಂಚಿಕೆ 3. www.indianforester.co.in/index.php/indianforester/article/view/714ನಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ.

11. ಇಂಡಿಯಾ ಸ್ಟೇಟ್ ಆಫ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್, ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಸರ್ವೆ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ, 2019, ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಸಚಿವಾಲಯ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ. <http://fsi.nic.in/forest-report-2019> ನಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ.
12. ಕ್ರುಗರ್ ರಿಚರ್ಡ್. 2017. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಲ್ಲಿನ ವೀಕ್ಷಣೆ, https://www.betterevaluation.org/en/resources/guide/how_to_use_observation ನಿಂದ ಮರುಸಂಪಾದಿಸಲಾಗಿದೆ.
13. ಲಾಹಿರಿ ಸಮರ್, 4 ಜುಲೈ 2018. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರಿನ ಅಭಿಯಾನ, ಡೌನ್ ಟು ಅರ್ಥ್. <https://www.downtoearth.org.in/blog/agriculture/the-story-of-national-bamboo-mission-61016>ನಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ.
14. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರಿನ ಅಭಿಯಾನ, ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು, ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆ, ಕೃಷಿ ಸಚಿವಾಲಯ, ಭಾರತದ ಸರ್ಕಾರ, ಕೃಷಿ ಭವನ, ನವದೆಹಲಿ, ಡಿಸೆಂಬರ್ 2006
15. ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಬಾನ್ ಚಾಲೆಂಜ್: ಅರಣ್ಯ ಭೂದೃಶ್ಯ ಪುನಃಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಚಾಲನಾ ನಾಯಕತ್ವ, ಐಯುಸಿಎನ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಬ್ರೀಫ್, ನಂ .17. ಏಪ್ರಿಲ್ 2017. https://www.bonnchallenge.org/sites/default/files/20170502_iucn-forest-brief-no-17-bonn-challenge-asia_web.pdf ನಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಅನುಬಂಧಗಳು

TERMS OF REFERENCE FOR THE STUDY

EVALUATION OF FORESTRY WORKS UNDER COMPENSATORY AFFORESTATION FUND MANAGEMENT & PLANNING AUTHORITY (CAMPA), 2013-14 to 2015-16 13TH FINANCE COMMISSION (TFC) 2013-14 to 2014-15, NATIONAL AFFORESTATION PROGRAMME (NAP) 2013-14 to 2016-17 & NATIONAL BAMBOO MISSION (NBM) 2013-14 to 2016-17

1. TITLE OF THE STUDY:

The study is titled as Evaluation of Forestry Works under Compensatory Afforestation Fund Management & Planning Authority (CAMPA), 2013-14 to 2015-16 13th Finance Commission (TFC) 2013-14 to 2014-15, National Afforestation Programme (NAP) 2013-14 to 2016-17 & National Bamboo Mission (NBM) 2013-14 to 2016-17.

2. DEPARTMENT IMPLEMENTING THE SCHEME

Karnataka Forest Department, Government of Karnataka

3. BACKGROUND AND CONTEXT:

Compensatory Afforestation Fund Management & Planning Authority (CAMPA):

The *Forest (Conservation) Act of 1980* governs diversion or use of forest land for non-forest purposes such as industrial or developmental projects. Since forests are an important natural resource and provides us with a variety of ecological services, the *Forest (Conservation) Act of 1980* mandates that non-forest land, equal to the size of the forest being diverted be afforested. But, since afforested land cannot become a forest overnight, loss of goods and services like timber, bamboo, fuelwood, carbon sequestration, soil conservation, water recharge, and seed dispersal are still experienced. Moreover, the newly afforested land will take around 50 years to start delivering the comparable goods and services which the diverted land gave just before diversion. To compensate the losses suffered in the interim, the *Net Present Value (NPV)* of the diverted forest are computed for a period of 50 years, and recovered from the "user agency" that is diverting the forests.

As per the act, the CAMPA funds can be used for the following purposes:

- Artificial regeneration (plantation)

- Assisted natural regeneration •
- Forest management
- Forest protection
- Infrastructure development
- Wildlife protection and management
- Supply of wood
- Other forest produces saving devices.

The main works taken up under State CAMPA are:-

Project Specific Activities:-

A. Compensatory Mforestation (CA), Additional CA (ACA) & Penal CA (PCA):

- i) In Forest Land
- ii) In Non-Forest Land

B. Site Specific Activities:

- i) Safety Zone plantation
- ii) Planting in degraded forest area (1 1/2 times of safety zone)
- iii) Fencing
- iv) Catchment Area Treatment Plan (CATP)
- v) Planting Dwarf Species
- vi) Medicinal plantation
- vii) Soil & Moisture Conservation works
- viii) Providing LPG connection to local villagers etc.,

C. Activities for Utilization of NPV:

I. Consolidation and protection of Forests:

- a. Survey and demarcation of Forests
- b. Forest boundary consolidation through Cattle Proof Trench (CPT)
- c. Fire protection

- d. Creation of lung spaces by protection and consolidation of valuable forest areas in the city's urban areas and developing them as Tree Parks.

II. Consolidation and Regeneration of Forests:

- a. Assisted Natural Regeneration (ANR)
- b. Promotion of Sandal Regeneration on estate management concept.
- c. Production of Quality Planting Materials, collection of quality seeds and other Research activities.
- d. Integrated plan for Conservation and Development of biodiversity, forests and ecology in the forest areas of coastal zone (HasiruKavacha)

III. Wildlife Protection and Management:

- a. D-line clearance
- b. Development & maintenance of road network in protected areas.
- c. Elephant Human conflict mitigation measures (Areas outside & inside protected areas)
 - i. Elephant Proof Trench (EPT)
 - n. Solar Fencing
 - iii. Assistance to Bannerghatta Biological Park
- d. Wildlife Habitat Improvement & Management for individual Protected Area's (PA's)
 1. Creation of new water holes
 - ii. De-silting of tanks
 - iii. Soil &Moisture Conservation (SMC) works
 - iv. Providing Salt licks
 - v. Elephant depredation camps/ Anti-poaching camps (APC's)

IV. Infrastructure Development:

- a. Strengthening and augmenting digitization and Communication network;
 - i. Cell Phones
 - ii. Computers
 - iii. Laptop
 - iv. Xerox Machines
 - v. GPS
 - vi. Digital Cameras
 - vii. Personal Digital Assistance (PDA)
- b. New Buildings (Staff Quarters)
- c. Building maintenance
- d. Strengthening of Forest Institutes for capacity building.
- e. Purchase of vehicles (Two Wheelers for Forests and Four Wheelers for Officers)

V. Forest Produce Saving devices & other activities:

- a. Supply of energy saving devices at subsidized cost to forest fringe villages.
- b. Maintenance of WP Samples Plots
- c. Repair, Maintenance, & Office Expenditure (RMOE), Travelling Expenses (TE) etc.

Other Schemes

There are other schemes implemented by the forest Department under which the works undertaken are also of similar nature as that of CAMPA. Hence, Karnataka Forest Department (KFD) intends to appraise itself of the outcome of implementation of works under the other schemes as mentioned in the title of this Terms of Reference (ToR) for the period beside each scheme as follows;

- i. 13th Finance Commission (TFC)[Q013-14 and 2014-15]
- ii. National Mforestation Program(NAP)[2013-14 to 2014-17]
- iii. National Bamboo Mission (NBM)[2013-14 to 2014-17]

Many of the work taken up under all the above schemes are in the nature of plantations, other works like buildings, infrastructure development, soil and moisture conservation works and beneficiary-oriented works. In order to avoid the Consultants crisscrossing the whole state separately for each scheme, works under all the above schemes shall be evaluated simultaneously once the evaluation team visits a particular division. This will not only reduce the financial cost of the evaluation in respect of travel expenses, but will also cover all sampled works in a division in one visit. It also helps to make a comparative analysis across the Schemes.

Sampling of works shall be done scheme-wise. Thus, 4 State level evaluation reports i.e one for each scheme as mentioned above have to be submitted separately.

4. EVALUATION SCOPE, PURPOSE AND OBJECTIVES:

4.1 Forestry works carried out in Karnataka Forest Department under above mentioned schemes broadly fall under following categories:

1. Raising & Maintenance of plantations.
2. Seedling Distribution to Public
3. Soil moisture conservation works
4. Specialized works of Wildlife
5. Specialized works of Working Plan
4. Specialized works of Research & Utilization
7. Specialized works of Training wing
8. Construction and maintenance of buildings, Roads & other infrastructure
9. Providing individual/ community benefits

Generally, in any Scheme of KFD, the works may include either or all the works as listed above. Hence, the activities to be evaluated will invariably fall in one of the

above categories. The list of works and other project documents are provided by the APCCF (CAMPA) for the scheme (i), APCCF (Projects) for scheme (ii), APCCF (NAEP-BM) for schemes (iii) & (iv) through their implementing Forest Circles, Divisions and Units. The purpose of evaluation is to assess the implementation process and analyse the impact of them on environment and society.

The field data has to be analysed with respect to the scheme objectives and evaluation issues. The findings have to be reported along with recommendations for improvement as a separate chapter in the final evaluation report of each scheme. A separate evaluation report has to be submitted for each scheme.

4.2 EVALUATION OBJECTIVES:

- To evaluate the works under the above 4 schemes that were carried out by Territorial, Wildlife, Research, Working Plan and Training wings of the Karnataka Forests Department.
- To assess whether the desired impact on natural and social environment is achieved and or undesirable impact is avoided UNDER CAMPA and other schemes.
- To assess the efficiency and effectiveness of the schemes and the ability of the works executed to meet the intended objectives of the Schemes.
- To assess the performance of the works under different categories and across the divisions.

To Examine the requirement of Works executed under all above schemes, whether these works to be continued or closed.

- To assess whether the existing arrangements of accounting and reporting are adequate and transparent.
- To analyze whether the grants under the scheme were utilized for the intended objectives/ purposes.
- To examine the quality of works and the final success rates are satisfactory etc.
- To examine the impact of beneficiary schemes on the households.

5. EVALUATION QUESTIONS:

The Proposed evaluation has multiple objectives. Inter alia, this evaluation is expected to examine the following questions and file their succinct findings and conclusions. The Questions of Part (A) & (I) are common and should be answered for all 4 schemes as mentioned in the title of this ToR. The questions from the remaining sections (B) to (H) should be answered based of implementation of that particular component of work in a scheme.

- (A) For Raising & Maintenance of Plantations: -Under all the Schemes to be analysed from scheme perspectives and separate analysis for each scheme.
- i. What is the success rate of departmental plantations under respective scheme in terms of the following?
 - a. Overall and Species-wise survival rates with progressing age across the regions.
 - b. Species-wise performance in terms of girth, height and vigor.
 - c. Compatibility of planted species with the local biodiversity.
 - d. Consistency in performance across Forest Divisions and Circles in the state.
 - e. Potential to contribute to the tree cover in the state in the long run?
 - f. How does the overall survival percentage compare with those observed in the evaluation of previous years?
 - ii. What factors contribute to mortality of seedlings in plantations? How can they be addressed across the regions to reduce mortality?
 - iii. What measures/interventions have been made to improve the survival percentage of plantations over the years since evaluation of plantations has commenced? What has been their actual impact in improving survival percentage?
 1. How can the quality and performance of departmental plantations be enhanced?

- n. Whether plantation models differ across different schemes. Examine the sustainability of these models.
- iii. What is the existing status of forest/ plantation protection and conservation works carried out under these schemes?
- iv. What is their effectiveness in conserving the forests/ plantations and enhancing the productivity?
- v. Whether the Plantation programme under CAMPA and other schemes has been able to cover the forest cover lost? If not, what is the gap?
- vi. Assess whether the desired impact on natural and social environment is achieved and or undesirable impact is avoided.
- vii. Assess the adequacy, regularity and utilisation of funds for plantation activity.

(B) For Soil & Moisture Conservation (SMC) Works:

- i. What is the present condition of SMC works carried out in the plantations and other forest areas? Do they exist? Make observations for each scheme separately.
- ii. In case of water harvesting structures, are they capable of holding water to the designed potential now? If not, why so?
- iii. Is there any visible impact of SMC activity on the vegetation? Assess the impact across the regions.

(C) For Specialized works of Wildlife

- 1. What is the impact of Anti-Poaching Camps (APC) on the forests and Wildlife of the area? Assess across the circles and divisions under each scheme.
- ii. Are the APC's sufficiently equipped with staff and modern equipment's for protection activities?
- iii. What are the other infrastructures required for strengthening APC's?
- iv. What are the instances in numbers and intensity of occurrence of Forest Fires in the area? Have Fire Protection Camps (FPC) helped to prevent, contain and douse forest fires?

- v. What is the status of effectiveness of the activities taken up for mitigating man-animal conflict?

(D) For Specialized works of Working Plan

1. What is the status of survey and demarcation of forest areas (RF's) in the state?
- n. What is remaining area which needs to be demarcated? What is the amount required for a 100% survey & demarcation of RF's in the state?
- iii. What is the condition of Cairns, RCC boundary pillars and RF stones? What is the percentage of missing, not visible and damaged boundary demarcation cairns/pillars/stones?

(E) For Specialized works of Research:

1. Are the research activities like collection of seeds from plus trees, raising & maintenance of Romets; Rare, Endangered & Threatened (RET) seedlings & Quality Planting material (QPM) etc being done annually in the Research Units throughout the state? Which species are commonly done under each of the above component i.e. Seed collection, Romets, RET & QPM.
- ii. To what extent the research activity has contributed to promote the broad objectives of forest policy. What are the suggestions to strengthen and improve the research activities in Karnataka Forest department?

(F) For Specialized works of Training?

1. What is the kind of infrastructure developed in the training wing of KFD under these schemes? How they have been maintained? To what extent the gaps are addressed?
- ii. What kind of training is supported under these schemes in various training centers in the state?

(G) Other Infrastructure works of KFD

- i. What is the present condition of forest infrastructure created during the evaluation period? What are the different types of works undertaken? Whether

they are as per requirements of local conditions and are completed within the scheduled plan period?

- n. Are they being properly utilized? If yes, to what extent and if no, why?
- iii. What is the status of maintenance of buildings, roads and other infrastructure?
- iv. Is the ICT wing of department sufficiently modernized? What are the gaps which need to be filled in order to make KFD as one of the best digital department in the state?

(H) Providing individual/ community benefits

- i. What kind of individual and Community benefits has been provided by KFD under the 4 schemes being evaluated?
- n. What is the impact of the schemes on livelihood and living conditions of the beneficiaries?
- ii. What is the nature of benefits and assets provided to the beneficiaries? Examine their suitability and functional status.

(I) General Issues:

- i. Evaluate the quality of the Works/Assets with reference to the sanctioned estimate, utility, functionality, usage, usefulness and appropriateness etc.
- ii. Whether Third Party Monitoring is introduced under CAMPA? What are the monitoring arrangements for the scheme works?
- iii. To what extent the works undertaken under each of these schemes serve the objectives of respective schemes? Which objectives have been fully addressed, which partly and which not at all?
- iv. Evaluate specific achievements failures and gaps of each scheme.
- v. Does the works carried out in the evaluation period under each scheme collectively contribute to the objectives of forest policy?

6. EVALUATION METHODOLOGY:

Sampling Design:

Forest Department in general has Territorial, Social Forestry and Wild life Divisions. Apart from this there are specialized wings like Working Plan & Research which are not divided as divisions but as units. The Training wing has a state Academy with several institutes spread across the state. A multi stage sampling method is adopted to draw the final sample.

- At first stage, the Division/unit wise work list as provided by respective APCCF for a particular scheme will be compiled for the whole state in the forest department.
- Then from this state level work list of a particular scheme, sorting of various types of works into 9 categories shall be done. This will be the second stage of clustering being done at the Department level.
- From this, the sample work the list for evaluation will be generated for each scheme by random sampling of 10% of works from each category (type) of work in that particular scheme covering all the circles in the State. This will be done by Karnataka Evaluation Authority.

Thus, the method followed is basically a multi stage sampling in which the first stage of cluster formation is at division/unit level and second stage is at type of work level and 10% Works are identified randomly at KEA.

Sample across the categories of works- CAMPA

CAMPA	Total	Sample (10%)
Plantations	578	58
Other works		
Boundary	730	73
Other works	92	9
Other civil works	28	3
Camp	101	11
Building	37	4
Training	93	9
Desilting	155	15
General	34	4
Road	161	16
SMC	98	10
RF Board	314	30
Total	2412	242

Source: Forest Department GoK

Sample across the categories of works under 13th Finance, NAP &NBM Schemes

Sl.no.	Particulars	13 th Finance Total	Sample (10%)	NAP FDA Total	Sample (10%)	NBM Total	Sample (10%)
1.	Plantations	1088	110	579	58	248	25
	Other works						
2.	Boundary	651	65				
3.	Inventory	151	15				
4.	Other works (including General)	44	4				
5.	Other Civil Works	109	10				
6.	Camp	281	28				
7.	Building	170	17				
8.	Training	13	2				
9.	Desilting of tanks	25	3				
10.	Other research work	13	2				
11.	Road	24	2				
12.	SMC	56	5				
13.	RF Board	07	1				
	Total	2646	264	579	58	248	25

Source: Forest Department GoK

- The sample to cover all the Circles and all the categories of works implemented in a circle.
- The RF Board works may be observed on the way while visiting the sample works.
- The sample of works will be randomised by KEA.

Collection of primary data:

- The Consultant is expected to visit all the work spots sampled and provided to them by Karnataka Evaluation Authority for CAMPA, TFC, NAP and NBM schemes. Works once selected for sampling shall not be changed. Location of each sample work should be geo-referenced using GPS (Global Positioning System).
- The Consultant is required to collect the field data on the Android Application developed by ICT wing of Karnataka Forest Department for 'Third Party Evaluation'. Training shall be provided to the successful consultant about the use of the app. The consultant is expected to use the mobile app and capture the evaluation

data through his own device (tablet/ smart phone) on the spot along with geo-referenced and annotated photos of the works and upload them to the forest Dept. and KEA website as soon as the internet connectivity is available. The Client may suggest common configuration to all the Consultants for compatibility purpose which the Consultants must reckon. The backend application software, evaluation formats, basic information about the selected samples etc., will be hosted on the web site. The Consultant will be given privileged access to the sampled data relevant to him on the website. Client will not supply the android equipment. Consultants must arrange for the same.

- **Form-1** of the app should be used if the work evaluated is a **Plantation**. The Consultant should collect all the details as required in the above format which may include the diverse species used in planting, survival percentage of the planted seedlings, their vigor, level of protection available, prospects of becoming a fully stocked plantation etc. All the fields in the above format should be filled and no field should be kept blank. The sampling intensity for plantations shall be 2% irrespective of the extent of plantation. This works out to have a sample plot for every 5 hectares of plantation, but in case where the extent of block plantation is less than 5 hectares, one sample plot shall be laid compulsorily. The size of each sample plot shall be 1000 square meters- (0.1 hectares), having a measurement of 31.42 meters X 31.42 meters, laid at random intervals with a random start, in the block plantation selected for evaluation. In case of plantations like Roadside, Greening of urban areas, Institutional plantations etc. and the whole plantation has to be considered as one sample and 100% evaluation has to be done for such plantations.
- The boundaries of plantation selected for evaluation shall be geo referenced and a plantation sketch prepared. Grids of 5 hectares or 0.1 hectares (1,000 square meters) shall be plotted on this sketch and the required number of sample plots shall be selected randomly. The sampling intensity shall not be less than 2%. The sampling intensity can be a little more than 2% to round off the decimals that are likely to

arise as the plantations are of various sizes. The evaluation shall include, among other, information on suitability of species planted, survival percentage, growth conditions, health of surviving plants, species wise girth at collar region, average height of the plants, quality of the work, with reference to the sanctioned estimate, carried out, etc. The sample plots laid for assessing the performance of the plantations shall be geo referenced with the help the GPS.

- Form-3 pertains to evaluation of 'Other works' like building & road construction, Soil and Moisture Conservation works, Boundary consolidation works, specialized works of Wildlife, Working Plan, Research & Training wings apart from purchase of equipment/ vehicles etc.
- Fonb-4 relates to works of extending individual or community benefits to the beneficiaries under various schemes. The Consultant should examine relevant expenditure related documents, visit the work spots, examine the overall usage and its impact on the beneficiary, interact with the beneficiaries and record their satisfaction level apart from uploading details in the app.
- Sample data shall be collected in quantitative form generally. Where appropriate, it may be qualitative or mixed. No field in the digital forms of the android app should be left vacant while uploading the data.
- As per requirement Focus Group Discussions and in depth Interviews of implementing and monitoring officers at various levels are to be conducted.
- Secondary data related to different schemes may be collected from the Forest department.

7. DELIVERABLES AND TIMELINES:

The whole study is to be completed within 6 months from date of getting confirmed evaluation assignment. The evaluating agency is expected to adhere to the following time lines and deliverables

Deliverables and time schedule

1. Work plan submission/Inception report	:One month after signing the agreement
2. Field Data Collection	: Two – three months
3. Draft report submission	: One month after Field Data Collection
4. Final report submission	:One month after Draft report submission
5. Total Duration	: 6 Months

8. QUALITIES EXPECTED FROM THE REPORT:

The evaluation report should generally confirm to the United Nations Evaluation Guidelines (UNEG) "Standards for Evaluation in the UN System" and "Ethical Standards of Evaluations".

- a) The results should correspond to the ToR. In the results chapter, each question of the ToR should be answered. The overall results to be analysed in an integrated way to draw the conclusions.
- b) The report should be complete and logically organized in a clear but simple language. Evaluation report should confirm to the standard report writing style and structure.
- c) The report should present a comprehensive review of the Scheme/ programme in terms of the content, implementation process, adequacy, information and access to beneficiaries.
- d) The Report should provide a scientific assessment of the impact of the works under the CAMPA and other schemes in Forest Department in Karnataka. It should assess the impact in terms of the increase in forest cover, Soil moisture, Infrastructure development research and training and find out as to what extent the scheme objectives are attained. The qualitative data should be used in an unbiased manner to support or for further analysis of and reflections from the quantitative data. The analysis should provide adequate space for assessing the variations across the regions and categories. Case studies to be presented to bring out the realities at the local level.
- e) With regard to recommendations, the number of recommendations is not a measure of the quality of evaluation. The report should come out with specific recommendations

based on adequate field evidence for any modifications in the programme design, content, implementing procedures, and any other modifications to improve the access and impact of the Scheme/Programme. The recommendations should be short term to bring in mid course corrections and the long term to bring about modifications/change in the policy.

Structure of the report:

The following are the points, only inclusive and not exhaustive, which need to be mandatorily followed in the preparation of evaluation report:

By the very look of the evaluation report it should be evident that the study is that of Forest Department, Government of Karnataka and Karnataka Evaluation Authority (KEA) which has been done by the Evaluation Consultant Organization. The report should be complete and logically organized in a clear but simple language. Besides conforming to the qualities covered in the Terms of Reference, report should be arranged in the following order:

1. Title and Opening Page
2. Index
3. List of acronyms and abbreviations
4. Executive Summary- A stand alone section that describes the program, purpose and scope of evaluation, research design and methodology, key findings, constraints and recommendations. It should be brief and precise not exceeding 4-7 pages.
5. Background- A section that briefly covers the history or genesis of the sector under which the programme/scheme being evaluated covered. It should give recent fact sheets taken from reliable and published sources.
6. Objectives and performance of the program being evaluated- This section will include the stated objectives of the programs and the physical and financial achievements of the selected program in the period of evaluation. It should cover the description of the target group, aim of the program and method of selection of

beneficiaries.

7. Review of literature/past evaluation reports.
8. Evaluation Methodology - This should include research design, sample design and size, questionnaire design and pilot test, data collection and quality assurance plan.
9. Findings of the evaluation study.
10. Case Studies, Best Practices
11. Limitations/constraints in the evaluation study.
12. Recommendations that flow from the evaluation.

Annexures-

1. Sanctioned Terms of Reference of the study.
2. Survey tools and questionnaires
3. List of persons interviewed.
4. Place, date and number of persons covered by Focus Group Discussion.
5. Additional documents

9. ADMINISTRATIVE ARRANGEMENTS:

The Forest Department and KEA will provide the necessary information pertaining to the study and also co-operate with the consultant organization in completing the assignment task within the stipulated time period. The forest department will provide all the details of the works undertaken in four schemes at various levels till the village level and the list of beneficiaries. The concerned district and taluk officials will be instructed by the Forest Department for providing the required information/data at the taluk and GP levels.

It is expected to complete the present study in 6 months time line, excluding the time taken for approvals at KEA.

QUALIFICATION OF THE CONSULTANTS:

Consultant Organizations are expected to have at least minimum 5 years of experience in undertaking evaluation studies in Forest/Natural Resource management area. They should have the following key professional staff in their team:

S. No	Subject Experts Requirement	Experience
1.	Principal Investigator: Retired Forest official (not below the rank of Chief Conservator of Forests)/ First class MSc Life Sciences/ Forestry/. Ph. Dis preferable.	With at least 05 years of field experience in evaluation of Forestry works
2.	1st Core Team Member: B E (Civil) Engineer	With at least 3 years of field experience in related field
3	2nd Core team member First Class Post graduate in Sociology/ Social Work/ Rural Development.	With at least 3 years of field experience in related field
4.	3rd Core Team Member: Resource Analyst /Chartered Accountant/ Data Analyst with Post Graduate degree in Statistics/ Computer Science.	With at least 3 years of field experience

10. COST SCHEDULE OF BUDGET RELEASE :

Output based budget release will be as follows;

1. The first instalment of consultation fee amounting to 30% of the total fee shall be payable as advance to the consultant after the approval of the inception report, but only on execution of a bank guarantee of a scheduled nationalised bank, valid for a period of at least 12 months from the date of issuance of advance.
2. The second instalment of consultation fee amounting to 50% of the total fee shall be payable to the consultant after approval of the draft report.
3. The third and final instalment of consultation fee amounting to 20% of the total fee shall be payable to the consultant after the receipt of the hard and soft copies of the

final report in such format as prescribed in the agreement along with all original documents containing primary and secondary data, processed data outputs study report and soft copies of all literature used in the final report.

4. Taxes will be deducted from each payment as per rates in force. In addition the evaluating agency/ consultant is expected to pay service tax as their end.

11. SELECTION OF CONSULTANT AGENCY FOR EVALUATION:

The selection of evaluation agency shall be finalized as per provisions of KTPP Act and rules without compromising on the quality.

12. Contact person for further details:

- Nodal Officer, Forest Department, Government of Karnataka.
- Consultant (Evaluation) KEA

-Sd-

Chief Evaluation Officer
Karnataka Evaluation Authority

(Acl\o. "1-"" .
ToR Prepared by
(Dr. Chaya Degaonkar)

Annexure-1

DETAILS OF SCHEMES TO BE EVALUATED

SCHEME-I: COMPENSATORY AFFORESTATION FUND MANAGEMENT & PLANNING AUTHORITY (CAMPA)

1. Introduction:

CAMPA has been constituted in pursuance of the Hon'ble Supreme Court's order dated 30-10-2002 in IA No.544, in Writ Petition(Civil) No. 202 of 1995 for the purpose of management of money collected towards Compensatory Afforestation (CA), Net Present Value (NPV) and any other money recoverable in pursuance of the Hon'ble Supreme Court's Order to this regard.

Ministry of Environment, Forest and Climate Change, (MOEFCC) Government of India has issued guidelines for operating the funds under State Compensatory Afforestation Fund Management and Planning Authority (CAMPA) for preservation of natural forests, management of wildlife, infrastructure development and other allied works.

The State CAMPA would administer the amount received from the Ad-hoc CAMPA and utilize the amount collected for undertaking Compensatory Afforestation, assisted natural regeneration, conservation and protection of forests, infrastructure development, wildlife conservation and protection and other related activities and for matters connected therewith or incidental thereto.

2. The Major objectives of the State CAMPA Projects:

As per guidelines issued by the Ministry of Environment and Forests, Government of India, the State CAMPA shall seek to promote:

- (a) Conservation, Protection, Regeneration and Management of existing natural forests;
- (b) Conservation, Protection, and Management of wildlife and its habitat within and outside Protected Areas including the consolidation of the protected areas.
- (c) Compensatory Afforestation
- (d) Environmental services, which include:-

- (i) Provision of goods such as wood, non-timber forest products, fuel, fodder and water and provision of services such as grazing, tourism, wildlife protection and life support;
- (ii) Regulating Services such as climate regulation, disease control, flood moderation, detoxification, carbon sequestration and health of soils, air and water regimes;
- (iii) Non-material benefits obtained from ecosystems, spiritual, recreational, aesthetic, inspirational, educational, symbolic and
- (iv) Supporting such other services necessary for the production of ecosystem services, biodiversity, nutrient cycling and primary production.
- (v) Research, training and capacity building. The project is implemented in all districts of the State. With the release of funds from Ad-hoc CAMPA, Government of India, the State CAMPA has embarked on a mission mode to take up Project Specific Activities i.e., Compensatory Afforestation & other Site-Specific Activities and Activities for utilization of NPV amount like Consolidation, Protection, Regeneration in natural Forests Wildlife Protection and Management activities, Infrastructure Development etc.

As envisaged by the Hon'ble Supreme Court of India and as per guidelines issued by the Ministry of Environment and Forests, Government of India, the main works taken up under State CAMPA are: -

3. Project Specific Activities:-

A. Compensatory Afforestation (CA), Additional CA (ACA) & Penal CA (PCA)

- i) In Forest Land
- ii) In Non-Forest Land

B. Site Specific Activities:

- i) Safety Zone plantation
- ii) Planting in degraded forest area (1 1/2 times of safety zone)
- iii) Fencing
- iv) Catchment Area Treatment Plan (CATP)

- v) Planting Dwarf Species
- vi) Medicinal plantation
- vii) Soil & Moisture Conservation works
- viii) Providing LPG connection to local villagers etc.,

C. Activities for Utilization of NPV:-

I. Consolidation and protection of Forests:

- a. Survey and demarcation of Forests
- b. Forest boundary consolidation through Cattle Proof Trench (CPT)
- c. Fire protection
- d. Creation of lung spaces by protection and consolidation of valuable forest areas in the city's urban areas and developing them as Tree Parks.

II. Consolidation and Regeneration of Forests:

- a. Assisted Natural Regeneration (ANR)
- b. Promotion of Sandal Regeneration on estate management concept.
- c. Production of Quality Planting Materials, collection of quality seeds and other Research activities.
- d. Integrated plan for Conservation and Development of biodiversity, forests and ecology in the forest areas of coastal zone (HasiruKavacha)

III. Wildlife Protection and Management:

- a. D-line clearance
- b. Development & maintenance of road network in protected areas.
- c. Elephant Human conflict mitigation measures (Areas outside & inside protected areas)
- d. Elephant Proof Trench (EPT)
- e. Solar Fencing
- f. Assistance to Bannerghatta Biological Park
- g. Wildlife Habitat Improvement & Management for individual Protected Area's (PA's)

- i. Creation of new water holes
- ii. De-silting of tanks
- iii. Soil & Moisture Conservation (SMC) works
- iv. Providing Salt licks
- v. Elephant depredation camps/ Anti-poaching camps (APC's)

IV. Infrastructure Development:

- a. Strengthening and augmenting digitization and Communication network;
 - i. Cell Phones
 - ii. Computers
 - iii. Laptop
 - h. Xerox Machines
 - i. GPS
 - j. Digital Cameras
 - k. Personal Digital Assistance (PDA)
- b. New Buildings (Staff Quarters)
- c. Building maintenance
- d. Strengthening of Forest Institutes for capacity building.
- e. Purchase of vehicles (Two Wheelers for Forests and Four Wheelers for Officers)

V. Forest Produce Saving devices & other activities:

- a. Supply of energy saving devices at subsidized cost to forest fringe villages.
- b. Maintenance of WP Samples Plots
- c. Repair, Maintenance, & Office Expenditure (RMOE), Travelling Expenses (TE) etc.

SCHEME- 2:13TH FINANCE COMMISSION (TFC)

1. Introduction:

Karnataka is pioneer in implementation of various Forestry Programs. The successful implementation of various programs with the assistance of State Government, Central Government and Externally Aided projects has added fillip to its efforts done so far in this field. Appreciating the implementation of these programs and preparation of working plan the Government of India under '13th Finance ' has come forward to support the Forest Department of Karnataka. The project is implemented in all districts of the State. With this assistance from the Government of India, the Forest Department has embarked on a mission mode to expand the Forest cover and strengthen the infrastructure of the department in all districts of the state.

2. The Major objectives of the 13th Finance projects:

The broad objectives of the grant-in-aid for forests are to provide the wherewithal for preservation, so as to halt and reverse past declines in the quantum and quality of area under forest: and to provide fiscal resources by which the state can enable alternative economic activities as a substitute for economic disability imposed by forest cover.

- i. To increase the Forest Cover of the state
- ii. To improve the infrastructure of the department especially for front line staff
- iii. To improve the mobility of the Field Staff through induction of vehicles
- iv. Use of modern technology like GIS through ICT (Information, Communication & Technology) etc)
- v. Enhance protection mechanism for forest & wildlife

3. Project Specific Activities:

1. Advance works for Plantation

2. Raising of Plantation
3. Maintenance of Plantation
4. Development of Central Nursery
5. Development & maintenance of Sandal & Medicinal Plant Estate
4. Habitat Improvement
7. Support to ANR to Special such as Dindiga/Caned regeneration
8. Raising/Maintenance of Seedlings of Polythene Bags (PBs)
9. Eco-Tourism Development
10. KaravaliHasiruKavachaYojane
11. Renewable Energy
12. Research & Utilization Activities
13. Training activities for forest staff
14. ICT, Mobility, Publicity & Other Infrastructure Developments in HQs
15. Building infrastructure development works (Civil Works)
14. Publicity, Awareness, Training, etc.,
17. Working Plan Activities
18. Fixing/Creating/Formations Cairns
19. Establishment & Maintenance of Protection Camps like Forest PC, Anti-Poaching Camps, Anti-Smuggling Camps, Anti-depredation camps etc
20. Boundary Consolidation including D-line clearance, CPT and Boundary Walls.
21. Vehicle Maintenance.
22. Purchase of Laptop, Desktops, related accessories and other ICT Requirements

SCHEME-3 :NATIONAL AFFORESTATION PROGRAM-
FOREST DEVELOPMENT AGENCY (NAP- FDA)

Objectives of the Scheme

- i. **Goal:**
Increase and/ or improve Forest and Tree cover (FTC)
- ii. **Purpose:**
Rehabilitation of degraded forests and other areas by institutionalizing decentralized/ participatory forest management and supplementing livelihoods improvement processes.
- iii. The activities involved and the outputs of NAP-FDA scheme are as follows;

Outputs	Activities
(a) Improved natural forest stock	Assisted natural regeneration of degraded areas
Increased and improved FTC	(a)Artificial regeneration and Enrichment planting. (b) Promotion of Non-Timber forest Products (NTFPs)
(c)Participatory forest management initiated by supporting the immediate needs of fringe-community	Entry Point Activities
(d)Long -term participation of fringe-community in forest management	(a)Participatory-micro-planning, implementation and monitoring of projects (b) Flexible project design and cost Norms
(e)Increased Soil and Moisture Conservation (SMC)	Biological SMC supplemented by physical SMC treatment as per local site condition.
(f) Improved forest/ tree productivity	Promotion and use of improved technologies and high-quality planting material.
(g)Increased capacity of fringe community and frontline staff to develop and manage natural resources	Awareness generation, training and linkage with other institutions
(h)Enhanced opportunity for local forest-based micro enterprises	Value-addition and marketing of forest produce from project area
(i) Review and independent monitoring processes internalized	Bottom-up internal monitoring of projects and independents third party concurrent and final evaluations of each project
G)Tree cover in non-forest areas promoted	(a) Agro-forestry on bunds and farmlands (b)Coastal shelterbelt and tank foreshore plantations on public and private lands.

SCHEME-4: NATIONAL BAMBOO MISSION (NBM)

Mission Objectives:

- To promote the growth of the bamboo sector through an area based regionally differentiated strategy
- To increase the coverage of area under bamboo in potential areas, with suitable species to enhance yields.
- To promote marketing of bamboo and bamboo- based handicrafts.
- To establish convergence and synergy among stakeholders for the development of bamboo.
- To promote, develop and disseminate technologies through a seamless blend of traditional wisdom and modern scientific knowledge.
- To generate employment opportunities for skilled and unskilled persons, especially unemployed youths.

Strategy:

To achieve the above objectives, the mission would adopt the following strategies:

- Adopt a coordinated approach covering production and marketing to assure appropriate returns to growers/ producers.
- Promote Research and Development (R&D) of genetic superior clones of suitable species and technologies for enhanced production.
- Enhance acreage (in forest and non-forest areas) and productivity of bamboo through species change and improved cultural practices.
- Promote partnership, convergence and synergy among R&D and marketing agencies in public as well as private sectors, at all levels.
- Promote where appropriate, cooperatives and self-help groups ensure support and adequate returns to farmers.
- Facilitate capacity-building and Human Resources Development.
- Set up National, State and sub State Level Structures, to ensure adequate returns for the produce of the farmers and eliminate middlemen, to the extent possible.

2013-14ರಂತೆ 2016-17ರ ಅವಧಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿಡಿರು ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

SL-NO	CIRCLE	DIVISION	SUBDIVISION	RANGE	PLANTATION	YEAR OF PLANTING	NET PLANTATION AREA HA
17	UTTARA KANNADA	YELLAPUR T	MANCHIKERIT	IDUGUNDI T	Bare 2011 Rains Plantation	2011-12	25
18	UTTARA KANNADA	HALIYALA T	HALIYALA T	HALIYALA T	Kurigadda	2012-13	25
19	HASSANA	TUMKUR T	TUMKUR T	KUNIGAL T	Odehalla plantation	2012-13	20
20	KODAGU	MADIKERI T	MADIKERI T	BHAGAMANDALA T	Thodikana	2014-15	20
21	KODAGU	MADIKERI T	SOMAWARAPETE T	SOMAWARAPETE T	Hudgoor plantation	2013-14	30
22	CHIKKAMAGALURU	CHIKKAMAGALURU T	MOODIGERE T	ALDUR T	Monsoon pitting and planting at private Lands in Madgeneralu	2013-14	2.5
23	BELAGAVI	BELAGAVI T	BELAGAVI T	GUNAL T	Mavanoor 223	2016-17	25
24	BELAGAVI	BELAGAVI T	KHANAPUR T	KHANAPUR T	Shindhohli fs no 31 & dokegali 2,4,6	2016-17	25
25	UTTARA KANNADA	HALIYALA T	HALIYALA T	SAMBRANI T	Bamboo Plantation	2012-13	25
26	UTTARA KANNADA	HALIYALA T	HALIYALA T	HALIYALA T	Haliyal Block 141	2014-15	1

ಅನುಬಂಧ 3

ಮಾದರಿಗೊಳಪಡಿಸಿದ ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಪಟ್ಟಿ

CIRCLE	DIVISION	SUBDIVISION	RANGE	PLANTATION
MYSURU	HUNSUR T	HUNSUR T	PERIYAPATTANA T	Balekatte plantation
UTTARA KANNADA	KARWAR T	ANKOLA T	MASTIKATTA T	Adlur Fs No-77

nedalada prabhedagala patiti

Sl. No.	Species
1	<i>Bambosa spp.</i>
2	<i>Bambusa arundinasia</i>
3	<i>Dendrocalamus stricutus</i>
4	<i>Calamus spp.</i>

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ತಂಡ

ಪ್ರಮುಖ ತಂಡ

- ಡಾ. ಬಿ. ಶಿವರಾಜು, ಭಾಅಸೇ, ಅಪರ ಪ್ರಧಾನ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು (ನಿವೃತ್ತ), ಪ್ರಧಾನ ಶೋಧಕರು
- ಡಾ. ಲಾಸ್ಯ ಗೋಪಾಲ್, ಸಹ ಪ್ರಧಾನ ಶೋಧಕರು
- ಡಾ. ನಾಗರಾಜ್ ಪಾಟೀಲ್, ಸಿವಿಲ್ ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ತಜ್ಞರು
- ಡಾ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ, ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು
- ಶ್ರೀ ಅಶ್ವಥಯ್ಯ, ಉಪ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ (ನಿವೃತ್ತ), ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು
- ಶ್ರೀ ನಾಗೇಶ್, ಐ. ವಿ. ಉಪ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ (ನಿವೃತ್ತ), ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು
- ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಎಚ್. ನಿಂಗಾ ಸೆಟ್ಟಿ, ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು
- ಶ್ರೀ ಯಬ್ಬತಿ ನಾಗರಾಜು, ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು
- ಡಾ. ಶ್ರೀಧರ ಬಾಬು, ಎಂ.ಎನ್. ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು
- ಶ್ರೀ ಹರಕುಮಾರ ವರ್ಮ, ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು
- ಶ್ರೀ ಅರ್ಜುನ ಶೆಟ್ಟಿ, ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು
- ಡಾ. ವೀರಬಸ್ವಂತ ರೆಡ್ಡಿ, ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು
- ಶ್ರೀ ಕಿರಿಟಿ ಸಾಹೂ, ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು
- ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥ ಜಾಧವ್, ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು
- ಶ್ರೀ ಮಹೇಂದ್ರ ಮಠ, ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು

2013-1400d 2016-17r avadhya rashtriy bidadu abhayanada maulymapasana

maahiti tatrachhanna mattu adahitathak bimbala

- shree. ti. saravaha, maahiti tatrachhanna vvashtapakaruru
- shreemati shroobha a. b., karyanivahaka karyadartiyavaruru
- shreemati jyothi. as, karyadartiyavaruru
- shreemati manjula. karyadartiyavaruru
- shreemati kshinina priya, karyadartiyavaruru